

NORGES
RÅFISKLAG

Årsberetning 2002

REPRESENTANTSKAPSMØTE 2002	6	Regnskapsprinsipper	18
Pris- og markedssituasjonen.		Noter	19
Innlegg ved adm. dir. Trygve Myrvang.	6	Kontantstrømanalyse	24
Viltorsk og oppdrettstorsk – markedsmessige utfordringer?		Revisors beretning	25
Innlegg ved adm. dir. Svein Berg, Eksportutvalget for fisk.	6	KONTROLLNEMNDAS BERETNING	26
Norges Råfisklags strategi.		VIKSOMHETSRAPPORT	27
Innlegg ved controller Svein Ove Haugland.	7	Generelle utviklingstrekk	27
Ressurskontrollutvalget – delinnstilling II.		Omsetningsformer	27
Innlegg ved ass dir. Magnar Pedersen.	7	Utenlandske landinger av fisk og skalldyr	29
Representasjon i lagets styrende organer.	7	Landinger ved nøytrale fryselagre	29
STYRETS BERETNING	8	Kvantums- og verdiutvikling totalt i laget	31
Virksomhetens art	8	Kjøpere	32
Målsetting	8	Omsetning av viktige arter/produkter	34
Fortsatt drift	8	Kontrollordninger	48
Nøkkeltall	8	Markedsutvalget	50
Styrets aktiviteter	8	Informasjonsvirksomhet	50
Årets omsetning	9	Økonomi	51
Økonomi	11	Informasjonsteknologi (IT)	52
Datterselskaper	12	Råfisklagskortet	53
Organisasjonsmessige forhold	13	Valg og oppnevninger til tillitsverv	53
Arbeidsmiljø og personale	13	STATISTIKK	54
Ytre miljø	13	LAGETS REPRESENTASJON I STYRE, RÅD OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN PR 31.12.2002	58
Strategiarbeid	13	ORGANISASJONSPLAN	59
Godtgjørelser og honorarer	14		
Utsikter for 2003	14		
REGNSKAP	16		
Resultatregnskap	16		
Balanse	17		

Grafisk produksjon: Lundblad Media AS, Tromsø, Omslagsfoto: Thor Kalsaas

KJÆRE LESERE

2002 var et vanskelig år for norsk fiskerinæring. Vi legger fram en årsberetning og en virksomhetsrapport som viser betydelig nedgang i verdi for leverte fangster i lagets distrikt. Denne utviklinga har fortsatt, og har til dels økt på i 2003. Den økonomiske situasjonen i hvitfisk- og rekenæringa er urovekkende.

Etter en god periode fra 1997/98 fram mot sommeren 2001, har fiskerne i lagets distrikt slitt med en sterk norsk krone og et høyt rentenivå. Samtidig har internasjonal økonomi stagnert, med det resultat at viktige markeder, spesielt for konvensjonelle produkter, har tørket inn.

Norsk fiskeri- og havbruksnæring er på grunn av en høy eksportandel (90 %), særdeles avhengig av de nasjonale rammebetingelser. Vår konkurransekraft svekkes når balansen mellom nasjonalt kostnadsnivå og internasjonale økonomiske handelsforhold forverres. Fiskere og fiskerkjøpere, det vil si de som skaper verdiene, er i samme situasjon. De deler av den

samme kaka, som nå er blitt mindre. Målet må være å øke verdiene slik at det blir mer å dele på. Enkelte debatter som søkes reist, har helt andre siktemål.

FHL industri og eksport har som en av sine forklaringer funnet det opportunt å nevne råfiskloven og deltakerloven som årsak til at norsk fiskerinæring sliter. Man kan undres på om dette er årsaken til at en rekke andre eksportnæringa også sliter?

Paradoksalt nok har den samme organisasjonen gitt politikerne råd om ikke å hjelpe fiskeindustrien i den vanskelige økonomiske situasjon man nå er inne i. Med grunnlag i blant annet råd fra FHL, avviste et flertall i Stortinget i vinter et forslag om å etablere en midlertidig likviditetsordning for norsk fiskeindustri.

Enkelte fiskeripolitiske rikssynsere har sett på Island som et godt foregangsland, begrunnet med at Island ikke sliter med en råfisklov. For å understreke poenget, har man vist til oppdrettsnæringa

som slapp unna sitt Fiskeoppdretternes Salgslag (FOS), og at oppdrettsnæringa nå går godt. Dette skjer i en situasjon der den norske oppdrettsnæringa har vært gjennom en av sine vanskeligste perioder, og hvor finansinstitusjonene slikker sårene etter rekordhøye tapstall. Tapstallene innenfor oppdrett, har hatt direkte negativ innvirkning på bankenes evne til å betjene kystens små og mellomstore aktører både på sjø og land. Disse fiskere og fiskekjøpere, som har vært og er med på å opprettholde politiske mål om en levende kyst, burde hatt ros og forbedrede rammer i stedet for henvisning til Island og FOS.

Det Norge i dag mangler, er en klar markedspolitikk om hvordan vi skal organisere vår eksport. 500 små enkelteksportører som i dagens nedadgående marked underbyr hverandre, gjør oss til et lett bytte for mellomledd og internasjonale kjeder før vi når ut til konsumentene. Det er her fiskere og fiskekjøpere i fellesskap må sette inn et støt og jobbe langsiktig. Norges Råfisklag ønsker å være en aktiv aktør i arbeidet for en bedre organisering på markedssiden i norsk fiskerinæring.

Det er også fornuftig å se på hva andre nasjoner enn bare Island foretar seg. Dansk landbruk kan være et slikt eksempel. Der styrer primærproducentene hele meieri- og svineproduksjonen inn mot et tøft internasjonalt marked.

Vi må utnytte våre fortrinn innenfor fiske og foredling.

Disse fortrinnene er blant annet sterke og stabile fiskeressurser, ferske produkter, høy kvalitet og et havmiljø som få andre land har maken til. Når det gjelder vårt rene havmiljø, kan det imidlertid være på sin plass å løfte en advarende pekefinger i forbindelse med den økte oljeaktiviteten i våre nordlige havområder. Dette er et område hvor det ikke tåles feilgrep, og hvor føre-var-prinsippet er viktigere enn noen sinne.

Våre naturgitte fortrinn må i større grad utnyttes i årene fremover, og sammen med en fornuftig eksportorganisering og bedre produktutvikling, kan dette gi næringa et nødvendig løft. Spesielt må de generelle rammebetingelsene forbedres. I tillegg må forskning og utvikling styrkes – herunder også forskning og utvikling på infrastruktur og logistikk, som er noe av nøkkelen til å bringe våre kvalitetsprodukter ut i markedene. For å få dette til, må vi ha en sterk grad av statlig medvirkning.

Det er utfordrende å få være med og lede Råfisklaget. Året som har gått viser at utfordringene er store og stadig skiftende. Representantskapet, som er lagets høyeste myndighet, staker ut kursen og gir oss i ledelsen drivkraft og inspirasjon til å tjene fiskerne og kystens folk.

Med grunnlag i representantskapets prioriteringer, skal Råfisklaget bidra til at vi skal ha en levende kyst som forsyner våre markeder med høyverdige kvalitetsprodukter fra et rent hav.

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Robert Hansen
Styreformann

STYRET OG KONTROLLNEMDAS MEDLEMMER

STYRET

Formann: Thor Wold, Andenes til 31.05
Robert Hansen, Skjervøy fra 31.05
Nestformann: Robert Hansen, Skjervøy til 31.05
Hilmar Blikø, Kolvereid fra 31.05

Medlemmer:

Finnmark:

Rita Naustvik West, Hammerfest

Roger Hurthi, Båtsfjord

Troms:

Robert Hansen, Skjervøy

Henrik Henriksen, Botnhamn til 31.05
Kurt Ludvigsen, Sommarøy fra 31.05

Nordland:

Thor Wold, Andenes

Einar Frismo, Husvær, Brasøy

Jan Andersen, Leines

Midt-Norge:

Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

Gunnar Nilsen, Norddyrøy til 31.05

Nordmøre:

Idar Gustad, Langøyneset, Averøy

Norsk Sjømannsforbund:

Jarle Schjølberg, Hansnes

Fiskebåtrederne Forbund:

Jan A. Lerbukt, Sør-Tverrfjord til 31.05
Johnny Caspersen, Tromsø fra 31.05

Arne Bye, Myre

Norges Kystfiskarlag, fra 31.05 :

Steinar M. Friis, Ramberg

Ansattes representant:

Willy Godtliebsen, Tromsø

Varamedlemmer:

1. Reidar Nilsen, Hasvik til 31.05
Jan E. Akselsen, Kjøllefjord fra 31.05

2. Tor Nilsen, Hammerfest

1. Alf Steinar Thomassen, Skarsvåg
2. Willy Andreassen, Berlevåg

1. Sigvald Berntsen, Fjordgård

2. Kåre Ludvigsen, Sommarøy

1. Helge Andersen, Årviksand
2. Ragnar Jensen, Harstad til 31.05
John Olav Enoksen, Harstad fra 31.05

1. Harald E. Hansen, Kleppstad

2. Erling Eidissen, Leines

1. Fritz Nilsen, Napp

2. Jan-Arne Skog, Straumsjøen

1. Jan Erik Johnsen, Toftsundet
2. Kjell Bjørnar Bakken, Støtt

1. Kjetil Williksen, Rørvik til 31.05
Gunnar Nilsen, Norddyrøy fra 31.05

2. Steinar Tørriseng, Gutvik

1. Harald Aursøy, Mausund til 31.05

2. Tore Berge, Stokkøy til 31.05

1. Torkil Hopmark, Edøy, Smøla

2. Helge Aukan, Aure

1. Henk Pettersen, Bø

2. Per Ottesen, Rørvik

1. Jens Petter Kraknes, Tromsø fra 31.05

Harald M. Iversen, Smøla fra 31.05

2. Kurt Bjarne Nilsen, Hammerfest til 31.05

Svein Tore Jørgensen, Finnsnes fra 31.05

1. Bjørn Arntzen, Stamsund

2. Einar Tore Esaiassen, Senjahopen

1. Paul O. Jensen, Kvaløysletta

2. Knut Nilssen, Hasvik

Inger Fløystad, Kristiansund

Styret oppnevnte følgende

ARBEIDSUTVALG

for beretningsåret:

Medlemmer:

Thor Wold – formann til 31.05
Robert Hansen – medlem til 31.05 og formann fra 31.05
Hilmar Blikø fra 31.05
Arne Bye

Varamedlemmer:

1. Idar Gustad
2. Jarle Schjølberg

KONTROLLNEMNDA

Formann: Stig Myhre, Rørvik

Medlemmer:

Johnny Ingebrigtsen, Gjesvær

Leif Johansen, Melbu

Stig Myhre, Rørvik

Varamedlemmer:

1. Erlend Hansen, Stokmarknes

2. Tor Nilsen, Hammerfest

1. Ottar Olausen, Vokkøy

2. Leif Ulriksen, Reipå

1. Roger Kristiansen, Trondheim

2. Leif B. Hagen, Vestsmøla

Statens kontrollør: Arild O. Eidesen, Tromsø

På representantskapsmøtet i 2002 ble Robert Hansen valgt som styrets formann og Hilmar Blikø ble valgt som styrets nestformann. Stig Myhre ble valgt som kontrollnemndas formann.

REPRESENTANTSKAPSMØTE 2002

Norges Råfisklags 64. ordinære representantskapsmøte ble avholdt i dagene 31. mai – 1. juni 2002 på Scandic Hotel i Tromsø. Det møtte i alt 50 representanter fra fylkesfiskerilagene i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund og Fiskebåtredernes Forbund.

I tillegg deltok lagets styre, kontrollnemnd og statens kontrollør. Videre deltok en rekke innbudte gjester fra myndighetene, fiskeriorganisasjonene, forskjellige institusjoner og det politiske miljø. Den administrative ledelse og innbudte funksjonærer i Norges Råfisklag deltok også på møtet.

I tillegg til ordinære årsmøtesaker ble følgende saker behandlet:

- Pris- og markeds situasjonen. Innlegg v/adm. direktør Trygve Myrvang.
- Villtorsk og oppdrettstorsk – markedsmessige utfordringer?
Foredrag v/adm. direktør Svein Berg, Eksportutvalget for fisk.
- Norges Råfisklags strategi. Innlegg v/controller Svein Ove Haugland.
- Ressurskontrollutvalget – delinnstilling II. Innlegg v/ass. direktør Magnar Pedersen.
- Representasjon i lagets styrende organer
- Endring av lagets vedtekter.

Innlegg v/ professor Abraham Hallenstvedt.

PRIS- OG MARKEDSSITUASJONEN

Administrerende direktør refererte virksomhetsrapporten før han innledet om pris- og markeds situasjonen for lagets produkter.

Innlegget ble tatt til orientering og følgende ble enstemmig vedtatt:

"Representantskapet viser til den vanskelige situasjonen for omsetningen av reker til pilling. Representantskapet viser videre til vedtak i tilsvarende sak i representantskapet i 2001. Representantskapet ber om at dette arbeidet gis sterkere fokus i Norges Råfisklag, og ber om at det blir tatt initiativ mot Eksportutvalget for fisk med tanke på å få til et tungt arbeide innenfor markeds- og produktutvikling av reker."

VILLTORSK OG OPPDRETTSTORSK – MARKEDSMESSIGE UTFORDRINGER?

Foredraget ble holdt av administrerende direktør Svein Berg, Eksportutvalget for fisk.

Etter en omfattende debatt og behandling i redaksjonsnemnda ble følgende enstemmige vedtak fattet:

"Representantskapet i Norges Råfisklag vil påpeke at utviklingen av oppdrett basert på kunstig klekket marine arter vil innebære store utfordringer for den tradisjonelle fiskerinæringen."

Representantskapet er skeptisk til en utvikling av oppdrett av marin fisk, skjell og skalldyr uten at salget underlegges en organisert omsetning. Videre frykter representantskapet at intensiv oppdrett av store kvanta fisk m.v. vil påvirke markedet for villfangede arter i så stor grad at man ikke kan oppnå økonomisk lønnsomhet i den tradisjonelle fiskerinæringen. Styret anmodes om å arbeide videre med spørsmål knyttet til denne problemstillingen.

I tillegg er en rekke andre forhold knyttet til intensiv oppdrett av marine arter lite kartlagt og avklart. Sykdomsproblemer, genetiske forhold og forurensning er slike eksempler på uavklarte forhold som gjør at representantskapet på vegne av fiskerinæringen er reservert i forhold til en utvikling som bl.a. fiskeriministeren ønsker sluppet fritt uten reservasjoner.

Representantskapet ønsker på ingen måte å bremse en fornuftig utvikling av næringslivet og verdiskapningen på kysten, men man må ikke gå for fort frem i saken

om oppdrett og man må sørge for at utviklingen kan foregå under kontrollerte forhold. Representantskapet krever derfor at Fiskeridepartementet snarest utarbeider en strategi på den fremtidige satsingen på oppdrett av marine arter der alle sider ved en slik virksomhet blir vurdert. Det samlede press på kystsonen vil øke, og det må derfor stilles krav til både etablering av kystsonerplaner, og rulling av eksisterende planer i aktuelle kystområder.

Eventuelle nødvendige tillatelser/konsesjoner for å starte opp virksomheten som nevnt foran, må i mellomtiden behandles restriktivt fra myndighetenes side.

Det forutsettes at myndighetene gjennom et slik arbeid har konstruktive dialoger med Norges Råfisklag og de andre fiskesalgslagene, Norges Fiskarlag, FHL, Eksportutvalget for fisk og andre aktuelle aktører.”

NORGES RÅFISKLAGS STRATEGI

Controller Svein Ove Haugland innledet i saken.

Etter debatten ble følgende enstemmige vedtak fattet:

”Representantskapet tar informasjonen om lagets strategiarbeid til orientering. Styret viderefører arbeidet med lagets strategi i henhold til foreliggende planer.”

RESSURSKONTROLLUTVALGET – DELINNSTILLING II

Assisterende direktør Magnar Pedersen innledet om Ressurskontrollutvalgets delinnstilling II. Delinnstilling I var presentert på årsmøtet 2001.

Etter debatt i saken ble følgende enstemmige vedtak fattet:

”Representantskapet støtter hovedpunktene i delinnstilling II fra Ressurskontrollutvalget. Innstillingen sendes til aktuelle myndigheter og næringsorganisasjoner. Representantskapet oppfordrer Fiskeridirektoratet til å følge opp utvalgets innstilling.

Representantskapet vil på generelt grunnlag påpeke at låssetting skjer i henhold til eksisterende regelverk og på en mest mulig forsvarlig måte.

I tillegg til tiltakene som utvalget foreslår krever representantskapet at merking med formål å spore produktene tilbake til opprinnelsen må komme på plass snarest.”

REPRESENTASJON I LAGETS STYRENDE ORGANER

På årsmøtet 2001 fremla Representasjonsutvalget sin innstilling i saken. Årsmøtet vedtok da å pålegge styret å følge opp utvalgets anbefaling.

Sekretær i utvalget, Svein Ove Haugland, redegjorde for saken og styrets innstilling til vedtak ble enstemmig fattet således:

”Representasjonen i Norges Råfisklags styrende organer utvides til også å omfatte Norges Kystfiskarlag.

Norges Kystfiskarlag får 4 medlemmer, hver med to personlige varamedlemmer, i representantskapet, og ett medlem med to personlige varamedlemmer i styret.

Kystfiskarlagets styremedlem og varamedlemmer velges på årets representantskapsmøte, og trer i funksjon fra den dato Fiskeridepartementet godkjenner lagets vedtekter.

Norges Kystfiskarlag betaler inn andelskapital etter samme regler som for fylkesfiskarlagene og Norsk Sjømannsforbund kfr. vedtektene § 17.

Lagets vedtekter oppdateres tilsvarende i egen representantskapsak om vedtektsendringer.”

--

Som følge av dette vedtaket ble også lagets vedtekters §3 vedrørende medlemskap, §4 vedrørende Representantskap, §9 vedrørende Styret og §17 vedrørende Andelskapital og avgiftssatser endret.

STYRETS BERETNING

VIRKSOMHETENS ART

Norges Råfisklag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av fisk. Laget ivaretar omsetning av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er fylkesfiskarlagene i salgslagets distrikt, Fiskebåtredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Kristiansund, Trondheim, Svolvær og Vardø.

MÅLSETTING

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom gode og stabile fiskepriser sikre fiskernes inntekter og bidra til en lønnsom verdiskapning i norsk fiskerinæring.

FORTSATT DRIFT

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2003 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

NØKKELTALL

Omsetning i kvantum: 585,000 tonn fangst (rund vekt) i 2002
Omsetning i verdi: 5,792 millioner kroner i 2002

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet (mill. kroner)

	Konsern		Norges Råfisklag	
	2002	2001	2002	2001
Avgiftsinntekter	57	62	57	62
Driftsresultat	- 7	- 1	- 9	- 2
Finansresultat	8	23	9	24
Årsresultat	- 4	14	- 4	14

STYRETS AKTIVITETER

Styret har i beretningsåret avholdt 7 møter, herav et telefonmøte. Det ble behandlet 100 saker, hvorav 90 var saker hvor vedtak ble fattet.

Møtene ble holdt i: Tromsø, 10. og 11. januar
Tromsø, 9. og 10. april
Tromsø, 28. og 29. mai
Tromsø, 31. mai
Telefonmøte, 23. juni
Bodø, 16. september
Tromsø, 28. og 29. november

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 18 møter, herav 7 telefonmøter. AU behandlet til sammen 73 saker, hvorav 59 var saker hvor vedtak ble fattet.

Styreturer

Etter styremøtet i Bodø i september, delte styret seg i to grupper. En gruppe reiste til Helgeland og en gruppe reiste til Lofoten/Vesterålen. På programmet stod besøk og møter med lokale myndigheter og aktører i fiskeri- og havbruksnæringa. Et viktig tema var oppdrett av nye arter, spesielt de utfordringer man står overfor når villfanget og oppdrettet fisk av samme art skal håndteres og tilbys side om side i markedet. Utnyttelse og verdiskapning for biprodukter, var et annet tema.

Helgelandsgruppen besøkte Træna, Lovund, Sandnessjøen, Dønna, Herøy, Kirkøy/Vega, Velfjord og Brønnøysund. Lofoten-/Vesterålengruppa besøkte Leknes, Stamsund, Mortsund, Svolvær, Melbu og Sortland.

Styret tilegnet seg ny kunnskap på flere felt. Særlig om de erfaringer man har gjort innen oppdrett av torsk og kveite med hensyn til alt fra stamfisk, klekking og oppføring til produktutvikling og markedsarbeid. Styremedlemmene fikk også anledning til å diskutere felles utfordringer og eventuelt samarbeid/koordinering på markessiden. At villfisknæringa og oppdrettsnæringa har gjensidig nytte av å ha en dialog, synes det ikke å være noen tvil om. Næringene bør tenke langsiktig og se nærmere på hvordan villfisk, villfanget/oppføret fisk og oppdrettet fisk kan utfylle hverandre og sikre stabilitet og helårige tilførsler.

Viktigheten av ta vare på biprodukter og nyttiggjøre disse både til konsum og industrielle formål, kom klart fram. Også at vi i Norge har en jobb å gjøre i å utvikle sjømatprodukter i nye varianter og forpakninger til gamle og nye konsumenter, både i inn- og utland. Det virker også opplagt for styret, at merkevarebygging rundt norske arter, produkter og spesialiteter, kombinert med topp kvalitetsbehandling av råstoff og produkter, er en forutsetning for å sikre Norges posisjoner i markedene for sjømat.

ÅRETS OMSETNING

Generelt

I 2002 ble det omsatt fangster gjennom Norges Råfisklag for nærmere 5,8 milliarder kroner. Dette var en nedgang med nærmere 500 millioner kroner fra omsetningen i 2001. Årsaken til verdireduksjonen var prisfall ut over i 2002 for flere fiskearter på opptil 20-30 prosent. Bakgrunnen for prisfallet var hovedsakelig en sterk norsk krone og generelt vanskelige valutaforhold som har presset marginene for all norsk eksport. Også hard konkurranse i eksportmarkedene for saltfisk og frossen filet, samt utfordringer med hensyn til kvalitet, har virket negativt. I sum resulterte dette i 2002 i en samlet verdireduksjon for fisk på nesten 530 millioner kroner. Dette må sees i lys av at fangstkvantumet av fisk har vært rimelig stabilt de to siste årene. Henholdsvis 517.000 tonn og 520.000 tonn fisk ble landet i 2001 og 2002. Positivt var det at verdien av biprodukter av fisk kompenserte noe for verdifallet og økte med over 27 millioner kroner fra 2001 til 2002.

Rekeomsetningen utgjorde 544 millioner kroner i 2002, en nedgang med 5 millioner fra 2001. Det var andre år på rad at man for reker opplevde tøff konkurranse og stort prispress i markedet, og selv om verdinedgangen fra 2001 ikke var så stor, så ble nedgangen gjeldende for aktører som allerede hadde det økonomisk vanskelig etter 2001-sesongen.

Omsetningsformer

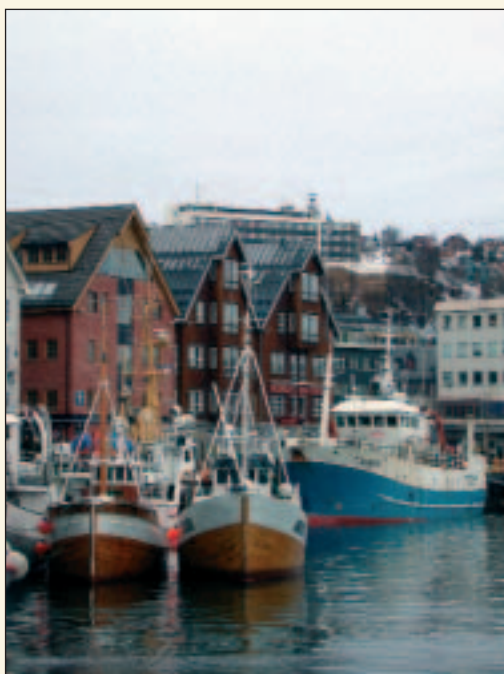
Norges Råfisklag tilbyr fiskerne ulike salgssopplegg. Oppleggene er i utgangspunktet basert på frivillighet, det vil si at fiskerne selv kan velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Unntakene finner man i enkelte fiskerier og i spesielle situasjoner der laget finner at situasjonen tilsier at det er nødvendig å praktisere felles salgssordninger. Eksempler på det siste finner man innenfor kvalomsetningen der auksjonssalg – med få unntak - gjennomføres for alle, og i fiskerier som er underlagt dirigering og andre reguleringsformer. De frivillige omsetningsformene er som følger:

- Direkteavtaler – langsiktige og kortsiktige - mellom fiskere og kjøpere med lagets omsetningsbestemmelser og minstepriser som rammebetingelser.
- Auksjon gjennom manuelle og elektroniske systemer, hvor fangstene selges til høystbydende.
- Aktivt salg der lagets medarbeidere bistår fiskerne med å finne fram til kjøpere som kan tilby gunstige pris- og leveringsvilkår.

Dirigering/Regulering

I situasjoner med vanskelige avtaksforhold, eller når det anses nødvendig for å få til en mest mulig

hensiktsmessig gjennomføring av fisket, kan laget innføre dirigerings- og reguleringstiltak. I 2002 ble hjemmelen til slike tiltak benyttet i forhold til avviklingen av vårtorskefisket i Finnmark, under seinotfisket og i omsetningen av frosne råreker til pilling. Innføringen av reguleringstiltak innen frossenrekeomsetningen kom i 2001 etter at markedet for slike produkter nærmest kollapset. Laget så det da nødvendig å suspendere minsteprisene for slike reker. Suspensjonen av minsteprisene for reker har både i 2001 og 2002 blitt fulgt opp av utstrakt kontroll av fangstene og obligatorisk auksjon gjennom laget.

Kvantums- og verdiutvikling

Omsetningen av fisk ble i 2002 videreført på omtrent samme nivå som året før – 520.000 tonn mot 517.000 tonn i 2001. Verdien derimot, falt med ca 10 prosent eller nesten 530 millioner kroner. Også for reker var det en negativ verdiutvikling. I 2001 førte et sterkt prisfall med påfølgende reduksjon i deltakelse, og dermed også kvantum, til at verdien av rekelandingene ble redusert med hele 400 millioner kroner fra totalverdi 951 millioner i 2000 til 549 millioner i 2001. I 2002 økte riktignok landet kvantum reker til 59.000 tonn, fra 52.000 tonn i 2001, men den samlede verdien av reker falt allikevel ytterligere med 5 millioner til totalt 544 millioner kroner i 2002.

Verdien av krabbelandingene viste i 2002 som i 2001 en positiv utvikling med en vekst siste år på vel 50 prosent. Det totale kvantum krabbe var ca. 3.200 tonn i 2001, men økte til nesten 4.000 tonn i 2002. Verdien var nesten 60 millioner kroner i 2001 og økte til vel 90 millioner kroner i 2002. Dette

skyldtes betydelige landinger av kongekrabbe-produkter fra utenlandske fartøyer, hovedsakelig tilvirkede og frossede klør, samt økt fangsttinnings- og økte priser for taskekrabbe. Også for biprodukter var det en positiv utvikling siste år med et økt kvantum med 2.500 tonn til totalt 14.400 tonn og økt verdi med 27 millioner til totalt 135 millioner kroner.

Utenlandske landinger i lagets distrikt er inkludert i ovennevnte tall. Verdimeessig utgjorde de utenlandske landingene nesten 1.780 millioner kroner, hvilket er en nedgang med 260 millioner fra 2001. Av dette utgjorde nedgangen for fisk nesten 225 millioner og reker vel 20 millioner kroner. Man ser også at tendensen fortsetter med stadig større andel ombordfrosset og tilvirkede produkter fra russiske fartøyer. Andelen ferskt råstoff landet i lagets distrikt fra utenlandske fartøyer, var i 2002 på under 15 prosent.

Førstehåndspriser og prisutvikling

Minsteprissystemet er ryggraden i lagets omsetningssystem. For mange fiskere er minsteprisen svært viktig som inntektsgaranti når de opptrer i områder og i fiskerier med liten eller ingen konkurranse mellom kjøperne. Laget legger betydelig vekt på å ha så god markeds kunnskap som mulig til bruk under prisdrøftelsene med kjøperne. Denne markeds kunnskapen sikrer at minsteprisene reflekterer den aktuelle markedssituasjonen, og at fiskerne dermed får sin del av markedsprisen. Samtidig er det viktig å understreke at det av ett fiskeslag produseres en rekke produkter til mange markeder. Minsteprisen vil derfor reflektere et gjennomsnitt av markedsprisene, der de viktigste markedene får størst gjennomslag.

Tabell 2 viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for landet vekt av småvalkjøtt og biprodukter.

Tabell 2: Faktisk betalte priser pr. kg for enkelte grupper av produkter 1998-2002 (kroner – ikke inflasjonskorrigert)

	1998	1999	2000	2001	2002
Fisk (alle arter)	8,37	9,76	10,07	10,64	9,56
Reker	12,51	12,00	12,24	10,55	9,27
Taskekrabbe	6,17	6,18	6,64	7,30	7,46
Småvalkjøtt	29,76	28,39	30,40	30,62	29,12
Biprodukter ekskl. rognkj. rogn	4,73	4,45	5,32	7,68	7,96

Oversikten er basert på data fra lagets omsetningsstatistikk, hvor også merpriser ut over minsteprisene inngår. Prisene kan kun benyttes som indikasjon på utviklingstrekk, fordi tabellen er basert på

gjennomsnittsbetraktninger hvor det ikke tas hensyn til forskyvninger fra ett år til et annet mellom de ulikt betalte arter, størrelser og kvaliteter innenfor gruppene.

Tabellen viser at fisk har hatt en gunstig prisutvikling over flere år, men at man siste år har opplevd et fall med 108 øre pr. kg eller 10 prosent, tilbake til 1998/99-nivå. Prisutviklingen for reker er også svekket siste år med 128 øre pr. kg eller 12 prosent, og tilsvarende en svekkelse for småvalkjøtt med 150 øre pr. kg eller 5 prosent.

For taskekrabbe har det vært en positiv prisutvikling siste år med 16 øre pr. kg eller 2 prosent, og sist men ikke minst en positiv utvikling for biprodukter fra 2001 til 2002 med 28 øre pr. kg eller 4 prosent.

Råstoffmarkedet

Styret følger en strategi som gjør at fiskerne i størst mulig grad stilles fritt med hensyn til valg av omsetningsform. På grunn av strukturen i flåten og på kjøpersiden, dominerer direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere som omsetningsform. Styret er opptatt av å styrke tilbudet til fiskerne med aktive salgsformer gjennom ulike former for auksjon. Dette er viktig for å skape dynamikk i råstoffmarkedet for derigjennom å styrke grunnlaget for pris til fisker.

I 2002 ble det i tillegg til de etablerte ordningene med aktivt salg, foretatt auksjon av låssatte seinotfangster, aktiv formidling av direktehåvet notsei og auksjon av frossen råreke til pilling. Laget arbeider også for økt anvendelse av elektroniske auksjonsverktøy. I 2002 etablerte man et eget system i Tromsø, på lik linje med hva man har fra før ved Kristiansund- og Svolværkontoret, og alle nødvendige forberedelser er gjort for fra neste år å igangsette elektroniske auksjoner av frosne råreker til pilling fra Tromsøkontoret. Ytterligere auksjonsutvidelser vurderes.

Styret registrerer stadig en økt globalisering av råstoffmarkedet for fisk. Årsaken er at en stadig større del av råstoffet fryses om bord. Det er russiske fartøyer som dominerer når det gjelder ombordfrysing av råstoff. Ved at råstoffet er frosset er vedkommende fartøy ikke avhengig av det lokale markedet for fisk, men kan selge til den godkjente kjøper som byr mest. Denne utviklingen har ført til økt konkurranse om råstoffet, og dermed bedre priser til fisker for slikt råstoff. Lokale fiskeproduksjonsanlegg har ikke hatt den samme evne til å betale disse høye prisene for ferskt råstoff fra kystflåten. Det har dermed blitt etablert et skille i pris mellom frosset råstoff og ferskt råstoff. Ved å satse

på økt aktivt salg, ved å satse bevisst på leveranser av ferskt kvalitetsråstoff og ved å utnytte mulighetene som ligger i verdi på ferske biprodukter, håper styret at skillet i prisnivå mellom frosset og ferskt råstoff kan bli mindre eller falle bort.

Føringstilskudd fra fiskeriavtalen

Inkludert ubrukte og overførte midler fra 2001, knapt 1 million kroner, hadde laget 24,5 millioner kroner til disposisjon til føringstilskudd i 2002. Inkludert i summen var 1,5 millioner kroner som laget hadde søkt om og fått innvilget på grunn av de ekstraordinære problemer man hadde på Sørøya, som var uten kjøp i beste sesong. Etter at alle ordninger var gjort opp for 2002, gjensto vel 3,3 millioner kroner. Dette beløpet er søkt overført til 2003. Forbruket i 2002 ble dermed 21,2 millioner kroner og ble anvendt slik:

Føringsordning	Medgått beløp (mill. kroner)
Fisk unntatt notfanget sei	17,3
Notfanget sei	2,6
Kystreker	0,3
Taskekrabbe	1,0
SUM	21,2

Forøvrig viser styret til utfyllende detaljer om omsetningen i 2002 i lagets virksomhetsrapport.

ØKONOMI

Resultat 2002

Resultatregnskapet for 2002 viser et underskudd etter skatt på 3,6 millioner kroner. Årsaken til underskuddet er knyttet til nedgang i omsetningsverdi, svakt finansmarked og nedskrivning av investeringene i datterselskapet Marininvest AS. Driftsresultatet viser et underskudd på 8,6 millioner kroner. Det negative driftsresultatet skyldes en nedgang i verdien av lagets omsetning på 488 millioner kroner. På konsernbasis er driftsunderskuddet 7,3 millioner kroner.

Finansresultatet ble svekket som følge av store nedskrivninger av markedsverdier på aksjeporteføljen. Før skatt viser resultatet et overskudd på 594 tusen kroner. Økning i permanente forskjeller i skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,2 millioner kroner (note 1). Konsernets resultat før skatt viser et overskudd på 916 tusen kroner.

Den totale omsetningen ble på 5,792 millioner kroner, noe som er 488 millioner lavere enn i 2001. Satsene for lagsavgift har vært uendret gjennom hele beretningsåret (note 2), og satsene er uendret fra året før.

Finansmarkedene var preget av fortsatt svekkelse i aksjemarkedet gjennom hele året. Årsaken til dette kan henspiles til svak internasjonal økonomi og svekkede resultater og forventninger til norske selskaper. Spesielt internasjonalt har det vært usikkerhet knyttet til terror og krigsfrykt, og dette påvirker også det norske aksjemarkedet. Markedsrentene har vært på et høyt nivå noe som igjen påvirker obligasjonskursene negativt, og medfører videre en sterk kroneverdi sammenlignet med våre viktigste eksportvalutaer - euro og dollar. Verdiene av de markedsbaserte papirer ble nedjustert med 8,6 millioner samtidig som det ble realisert kurstap på 3,7 millioner. Resultatene i datterselskaper og tilknyttede selskaper svekket finansresultatet med ca 7 millioner kroner.

Årsresultatet i 2002 gir negativ avkastning på egenkapitalen. Etter skatt og korrigeret for prisstigning gir resultatet en svekkelse av egenkapitalen. Lagets økonomiske fundament er solid, men over tid er det ikke forsvarlig å svekke egenkapitalen.

Konsernets resultat viser et underskudd på 3,629 millioner kroner etter skatt.

Balansen pr. 31.12.2002

Lagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 510 millioner hvorav 389 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld var på 104 millioner og lagets egenkapital etter disponering av årets resultat er redusert til 399 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 284 millioner og netto betalingsmidler var på 92 millioner.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er økt med 12 millioner. I hovedsak er økningen knyttet til operasjonelle aktiviteter og gjelder spesielt mindre utbetalinger av offentlige trekk.

Oppgjørsordningen

Gjennom 2002 fremstår lagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst som en svært viktig tjeneste for fiskerne. Det å sikre oppgjøret med rask og presis betaling har høy prioritet i lagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I 2002 opplevde næringen en rekke store konkurser. Gjennom oppgjørsordningen har fiskerne unngått økonomiske tap med de konsekvenser dette ville fått for fartøy og mannskap.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er

derfor svært viktig for ordningen at regelverket følges. Dessverre har vi hatt eksempler på at adgangen til å påføre forskudd på sluttseddel, noe som også skal sikre fiskekjøperne adgang til å motregne forytelser til fiskerne, ikke har fulgt gjeldende regler. Slik praksis undergraver likebehandlingen, fiskerne påføres en stor risiko for å tape og oppfølgingen av utestående mot garantier blir vanskelig. Dette gjør at laget er nødt til å vurdere regelverket knyttet til forskuddsadgangen for å sikre likebehandling og for å unngå tap.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til en hver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Solid egenkapital og likviditet er en forutsetning for å kunne gjennomføre oppgjørsordningen, og framover er det viktig at lagets resultater og forvaltning bidrar til en slik soliditet.

Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom lagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11. I løpet av 2002 ble avtalen om kredittforsikring sagt opp av forsikringsselskapet. De kjøperne som har vært tilknyttet forsikringsavtalen må i stedet stille bankgaranti, og enkelte kjøpere vil kunne få problemer med å skaffe tilstrekkelig størrelse på garantiene for 2003.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av lagets overskuddslikviditet fungerer etter forventningene.

Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan lagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt resultatbidrag. Laget eier eiendommene Stortorget 2 og 1. etasje i Sjøgata 41/43 i sentrum av Tromsø og Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier lagets datterselskap Fiskernes Hus AS forretningsbygget Sjøgata 39 i Tromsø, samt at laget eier ca. 46 prosent av ANS Sjøgata 41/43 og 25 prosent av Samvirkegården AS i Tromsø.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller for representantskapet at underskudd kr 3.628.889 disponeres med overføring av kr 5.444.366 fra fond for vurderingsforskjeller og kr 1.815.477 til annen egenkapital.

DATTERSELSKAPER

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 2,5 millioner kroner. Selskapet eier forretningseiendommen Sjøgata 39 i Tromsø. Regnskapet for 2002 viser et overskudd på 225 tusen kroner. Dette er en resultatforbedring fra 2001.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapets eiendom forvaltes av eksternt eiendomsselskap.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 26 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2002 viser et underskudd på 7,0 millioner kroner. I 2001 hadde selskapet et underskudd på vel 1,8 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har inngått administrasjonsavtale med Norges Råfisklag.

ORGANISASJONSMESSIGE FORHOLD

De siste årene har det vært arbeidet aktivt med å utrede representasjonen i Råfisklagets styrende organer. Årsmøtet i 2000 nedsatte et eget utvalg som utredet saken fram mot årsmøtet i 2001. I beretningsåret ble saken ferdigstilt med endelig vedtak på årsmøtet. Etter dette har Norges Kystfiskarlag blitt representert i lagets styre og representantskap.

Beretningsåret var også det første året hvor vedtektenes bestemmelser om maksimal sammenhengende tjenestetid i styret og kontrollnemnda, fikk direkte konsekvens for valgene til styret og kontrollnemnda. Disse bestemmelsene ble vedtatt av årsmøtet i 2000, men av hensyn til kontinuiteten i styrets og kontrollnemndas arbeid, trådte de først i kraft i 2002. Bestemmelsene om maksimal sammenhengende tjenestetid fremgår av vedtektenes §8.

ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Det har i beretningsåret ikke forekommet alvorlige arbeidsuhell eller ulykker. Arbeidsmiljøet i organisasjonen, betraktes som godt.

Sykefraværet var i 2002 på 3,6 prosent, noe som er en fin nedgang fra 5,9 prosent for foregående år. Sykefraværet i 2002 er det laveste som er registrert i 5-års perioden 1998-2002. I 1997 var sykefraværet til sammenligning på 3,1 prosent. Svingningene i sykefraværet påvirkes i stor grad av hvorvidt organisasjonen har langtidssykmeldte.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to fra ledelsen. AMU behandler saker fortløpende og ivaretar oppfølgingen av aktiviteter innenfor helse, miljø og sikkerhet (HMS). Det er valgt verneombud ved alle kontorene og et hovedverneombud for hele laget.

I beretningsåret er det gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse i organisasjonen. Undersøkelsen er gjennomført i regi av Tromsø helse- miljø og sikkerhetstjeneste. Hovedkonklusjonen fra undersøkelsen er at det ikke er vesentlige områder som skiller seg ut med hensyn på forbedringsmuligheter, men det kan være behov for at intern informasjon og mellommenneskelige forhold likevel vies oppmerksomhet. Tilsvarende undersøkelser ble gjennomført i 1998 og 2000.

Ved utgangen av året var det totalt 77 hel- og deltidssatte i laget. Disse utførte totalt 73,8 årsverk.

Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner, oppfattes som konstruktivt og godt.

YTRE MILJØ

Konsernets selskaper forurensrer ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomhet. Det er iverksatt papirinnsamling ved alle lagets kontorer, noe som bidrar til en mer miljøriktig avfallshåndtering med gjenbruk av papiravfall.

I lagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket til oppvarming på et lavest mulig nivå.

Styret besluttet i 2002 å tiltre et utkast til felles miljømål for norsk fiskeri- og havbruksnæring. Norges Råfisklag har sammen med andre sentrale organisasjoner i næringen deltatt i arbeidsgruppen for å komme fram til enhetlige miljømål. Lanseringen av det endelige resultat og innarbeidelse av mål hos den enkelte organisasjon, vil finne sted i 2003.

STRATEGIARBEID

I løpet av 2001 og 2002, ble det gjennomført en større revisjon av lagets strategiplan. Hovedtrekkene i lagets strategiske prioriteringer, ble presentert for representantskapet på årsmøtet. Den komplette strategiplanen med tilhørende handlingsplaner, ble godkjent av styret på møtet i september. Det er produsert en egen trykksak som presenterer lagets strategi og som er beregnet for bruk utad. Råfisklagets strategi er fokusert om tre hovedområder:

- Våre produkter og tjenester
- Våre rammebetingelser
- Vår organisasjon

Styret har formet strategiske mål og overordnede prioriteringer, innenfor hvert av disse områdene. Med utgangspunkt i disse er det laget konkrete handlingsplaner som ligger til grunn for lagets operative arbeid og prioriteringer.

Med utgangspunkt i de markedsmessige og kontrollmessige utfordringene laget møter hvis det i framtiden produseres et stort kvantum oppdrettet torsk, har laget i beretningsåret lagt vekt på å styrke kompetansen på dette området. Råfisklaget mener at også oppdrettet marin fisk, bør underlegges en organisert omsetning på samme måte som villfangst fisk. Dette vil bidra til å skape en større sikkerhet for primærprodusentene i den nye oppdrettsnæringen, samtidig som det gir et bedre grunnlag for kontroll med utviklingen.

Høsten 2002 økte intensiteten i EU-debatten, og det er rimelig å anta at debatten vil tilta videre under prosessen med å innføre nye medlemsland i EU. Fiskerne og fiskernes organisasjoner har vært sentrale i de tidligere EU-debattene. Med de konsekvensene et eventuelt EU-medlemskap vil ha for fiskerne, er det nødvendig at fiskernes organisasjoner innehar en god kompetanse om EUs fiskeripolitikk. Råfisklaget har derfor iverksatt et arbeid for å oppdatere kunnskapen spesielt om EUs markedsordninger for fisk.

GODTGJØRELSE OG HONORARER

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 i regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

UTSIKTER FOR 2003

Kvotene for de viktigste fiskeartene har vist følgende utvikling de siste årene (1000 tonn):

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse 2000-2003
(1000 tonn)

Fiskeslag	2000	2001	2002	2003
Torsk	193	195	195	195
Sei, nord for 62° N	118	125	152	154
Hyse	33	51	51	57

Torskekvoten for 2003 er den samme som i de to foregående år. Seikvoten og hysekvoten økte litt. Ser man på hele perioden 2000-2003, har både seikvoten og hysekvoten økt relativt mye. Dette er isolert sett svært positivt for fiskerne og industrien, men rent markedsmessig kan det være utfordringer knyttet til en slik økning.

Markedssituasjonen og utsiktene for vintersesongen 2003 gjorde at laget måtte gå til det skritt å foreta en ytterligere reduksjon av minsteprisene på de viktigste fiskeslagene gjeldende fra nyttår. Fiskerne har dermed måttet tåle en stor prisnedgang i løpet av ett år. Tabellen øverst på neste side viser utviklingen i minstepriser for noen utvalgte størrelser av torsk, sei og hyse fra vinter 2002 til 2003:

Tabell 4: Minstepriser og utvikling fra vinter 2002 til 2003 (kroner og prosent)

Fiskeslag/sortering	Minstepris vinter 2002 i kr	Minstepris vinter 2003 i kr	Endring i prosent
Torsk minst 2,5 kilo	19,00	15,00	-21,1
Torsk 1 - 2,5 kilo	15,60	13,00	-16,7
Sei minst 2,3 kilo	6,20	5,20	-16,1
Sei 1,2 - 2,3 kilo	5,20	4,30	-17,3
Hyse minst 8 hg	14,30	10,00	-30,1

For reker har det lave prisnivået fra 2002 fortsatt inn i 2003.

Situasjonen i markedene og kjøpsvilligheten fra industrien understrekes ved at det i år betales langt mindre merpriser utover minstepris enn det som har vært vanlig. I tillegg er verdien av biproduktene betydelig redusert hittil i år. Styret er på denne bakgrunn bekymret for økonomien til fiskerne, der flere har måttet tåle inntektstap på 20-30 prosent på kort tid.

Situasjonen på kjøpersiden har vært vanskelig på grunn av flere konkurser, men mest av alt fordi tilgangen til kreditt er blitt begrenset i forhold til i fjor. Dette har resultert i at laget i større grad enn tidligere har måttet suspendere kjøpere i påvente av oppgjør for kjøpt fisk. Situasjonen på kjøpersiden er hovedårsak til at laget måtte innføre ukekvoter for de ulike fartøygruppene medio februar 2003.

For å avhjelpe situasjonen med manglende kreditt-rammer hos kjøperne, støttet laget aktivt et forslag fra Arbeiderpartiet i Stortinget om en ordning med statlig garanti for driftskreditt til fiskeindustrien. Slik vi vurderer saken, var det store muligheter for å få den gjennom i Stortinget, men holdningen til FHL industri og eksport – som gikk mot ordningen – førte til at saken ble avvist av flertallet i nasjonal-

forsamlingen. Styret beklager sterkt FHLs holdning i denne saken.

Omsetningen i lagets distrikt pr. uke 14 i 2003 var slik, sammenlignet med 2002:

Tabell 5: Omsetning i kvantum rund vekt pr. uke 14 i 2002 og 2003 (tonn)

	Omsetning pr. uke 14	
	2002	2003
Torsk/skrei - norske fartøyer	107.100	104.800
Sei - norske fartøyer	25.400	26.500
Hyse - norske fartøyer	11.800	8.800
Reker - norske fartøyer	7.900	2.500
Samlet kvantum - utenl. fartøyer	47.900	38.300

Kvantumsmessig er omsetningen noe lavere enn til samme tid i fjor. Verdimesig er situasjonen langt vanskeligere. De sterke prisreduksjonene man har hatt, gjør at verdien av lagets omsetning pr. uke 14 i 2003 er hele 750 millioner kroner lavere enn til samme tid i 2002. Norske fiskeres omsetning representerer nær 600 millioner kroner av denne nedgangen. Tallene viser at fiskerne har måttet ta en stor del av belastningen ved markedsprisnedgangen. Alvoret i situasjonen illustreres av de økonomiske vansker mange fiskere opplever. Fortsetter denne utviklingen resten av året, vil inntektssvikten for fiskerne bli alvorlig.

Tromsø, 31. desember 2002
7. april 2003

Roger Hurthi   Robert Hansen
Styreformann

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blikø
Nestformann

Idar Gustad

Rita N. West   Kurt Ludvigsen

Jan Andersen   Einar Frismo

Jarle Schjølberg

Steinar M. Friis   Thor Wold

Willy Godtlielsen
Ansattes repr.

Arne Bye   Johnny Kaspersen

REGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2002

(Alle tall i hele tusen)

Konsern		Noter	Norges Råfisklag	
2001	2002		2002	2001
DRIFTSINNEKTER				
6 279 690	5 791 723	2	5 791 723	6 279 690
6 217 375	5 734 404		5 734 404	6 217 375
DRIFTSKOSTNADER				
62 315	57 320	2	57 320	62 315
9 322	9 944		6 290	5 951
3 106	4 820		5 300	3 064
74 743	72 084		68 910	71 330
DRIFTSRESULTAT				
-1 324	-7 329		-8 624	-1 920
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER				
0	0	6	-7 985	-661
-443	-2 627	6	608	314
936	954		733	936
29 865	29 407		29 283	28 543
101	-2 483		-3 676	101
-4 564	-14 525	5	-8 556	-4 564
-2 485	-2 480		-1 188	-700
23 409	8 245		9 218	23 968
22 085	916		594	22 048
-8 262	-4 545	1	-4 223	-8 225
13 823	-3 629		-3 629	13 823
OVERFØRINGER				
			-5 444	-429
			1 815	14 251

REGNSKAPSPRINSIPPER

Generelt

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Norges Råfisklag eier 100 prosent av aksjene i Fiskernes Hus AS og Marininvest AS som sammen med Norges Råfisklag utgjør konsernregnskapet.

Klassifiseringsprinsipper

Fordringer og gjeld knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke er knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld dersom de forfaller til betaling innen ett år eller er lett omsettelige. Som ekstraordinære inntekter og kostnader føres vesentlige inntekter og kostnader av uvanlig art og som ikke kan forventes å opptre regelmessig.

Driftsinntekter

Norges Råfisklag presenterer omsetning som første linje i resultatregnskapet. Omsetningen er totalt ilandbrakt førstehåndsverdi på fisk, skalldyr, bløtdyr, akkar, småkval og biprodukter av disse.

Eierandeler i andre selskap

Norges Råfisklag eier ca 46,1 prosent av andelene i ANS Sjøgata 41/43, og 46,7 prosent av andelene i Fiskeribladet. Disse eierandelene blir sammen med

datterselskapene Marininvest AS og Fiskernes Hus AS, presentert som netto andel av egenkapital (egenkapitalmetoden). Andre andeler og aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og aksjer

Kortsiktige plasseringer klassifiseres som omløpsmidler. Markedsbaserte verdipapirer er vurdert til markedsverdi pr 31.12, mens andre verdipapirer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi pr 31.12. Ved vurdering av eventuell nedskrivning av andre verdipapirer er hele porteføljen lagt til grunn. Plasseringer i utenlandsk valuta er omregnet etter den laveste av transaksjonskurs og kurs pr 31.12. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst bare inntektsføres i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta.

Pensjonsforpliktelser

Norges Råfisklag dekker i hovedsak sine pensjonsforpliktelser via kollektive pensjonsordninger i Norges Råfisklags pensjonskasse. For valgte organer er pensjonsordningene sikret i livforsikrings-selskap. Disse pensjonsordninger omfatter i alt 164 pensjoner, herav er 96 personer yrkesaktive. Pensjonsordningene er behandlet som ytelsesplaner. Dette innebærer at Norges Råfisklag har forpliktet seg til å utbetale pensjoner etter en nærmere avtalt størrelse.

Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler er vurdert til markedsverdi. Hvilke forutsetninger disse beregningene bygger på fremgår av note 4.

Pensjonsmidler som kan sannsynliggjøres til bruk til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser er oppført som en eiendel i lagets balanse.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Bedriftsøkonomiske avskrivninger er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

NOTER

(Alle tall i hele tusen)

NOTE 1 SKATTER

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

	Norges Råfisklag	
	2002	2001
Resultat før skattekostnad	594	22 048
Permanente forskjeller	12 362	8 336
Endring i midlertidige forskjeller	264	1 780
Resultatandel TS/DS	7 644	596
Årets skattegrunnlag	20 865	32 759
Årets betalbare inntektsskatt 28 %	5 842	9 173
Godtgjørelse for mottatt aksjeutbytte	-205	-262
Årets formueskatt 0,3 %	1 133	1 163
Årets betalbare skatt	6 770	10 074

Utsatt skatt

Utsatt skatt eller skattefordel pr 31.12.02 er beregnet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

	Norges Råfisklag	
	2002	2001
Omløpsmidler	-610	-610
Anleggsmidler	-20 585	-19 587
Andre forskjeller	17 089	16 355
Sum midlertidige forskjeller		
som påvirker betalbar skatt	-4 106	-3 842
Forskjeller knyttet til verdipapirer	-15 796	-6 910
Sum midlertidige forskjeller	-19 902	-10 752
Utsatt skattefordel	-5 573	-3 011
Anvendt skattesats	28%	28 %

	Norges Råfisklag
Skattekostnad	
Årets betalbare skatt	6 770
For lite avsatt skatt forrige år	15
Økning utsatt skattefordel	-2 562
Årets skattekostnad	4 223

NOTE 2 LAGSAVGIFT

Driftsinntektene består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften har for inntektsåret 2002 vært på 57,32 millioner og avgiftsatsene har vært som følger.

	1.1-31.12
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	1,17 %
Ombordfrossen fisk, ombordfrosne skalldyr	0,90 %
Tilvirket vare	0,90 %
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,45 %

Omsetningen har i 2002 vært på 5,792 millioner. Det har vært både utenlandske og norske landinger, og omsetningen samt inntektene fra denne omsetningen fordeler seg slik:

	Norge	Utland
Omsetning	4 012 235	1 779 489
Lagsavgift:		
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	33 687	2 393
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	9 449	8 668
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakn.	369	2 753
Sum lagsavgift	43 505	13 814

Omsetningen er fordelt på følgende anvendelser:

	2002	2001
Fisk til fersk anvendelse	814 443	1 019 109
Fisk til frys	2 345 854	2 696 609
Fisk til hending	402 550	365 284
Fisk til salting	1 410 261	1 419 898
Diverse	156 960	130 255
Skalldyr	661 656	648 535
Sum omsetning	5 791 723	6 279 690

NOTE 3 BEVILGNINGER

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i lagets distrikt. Det gis også støtte til allmenne og kulturelle formål. Videre er laget delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også støtte til humanitære organisasjoner samt studiestøtte som relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål.

	2002	2001
Representantskapets bevilgninger	1 710	1 626
Styrets bevilgninger	5 491	5 556
Markedsutvalgets bevilgninger	1 988	2 463
Sum bevilgninger	9 189	9 645

NOTE 4 PENSJONSKOSTNADER OG NETTO PENSJONSMIDLER

Netto pensjonsmidler	2002	2001
Verdi av pensjonsmidler	57 719	62 597
Nåverdi av pensjonsforpliktelse	-58 343	-57 364
Utsatt resultatføring av estimatavvik	17 714	11 123
Netto pensjonsmidler oppført i lagets balanse	17 089	16 355

Estimatavvik resultatføres over pensjonsordningenes gjennomsnittlige opptjeningsstid.

Sammensetning av årets pensjonkostnad

	2002	2001
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 872	1 827
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	3 885	3 812
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-4 721	-5 210
Årets pensjonkostnad	1 036	429

Forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen

	2002	2001
Avkastning av pensjonsmidlene	8,0 %	8,0 %
Diskonteringsrente	7,0 %	7,0 %
Årlig lønnsvekst	3,3 %	3,3 %
Årlig G-regulering	3,3 %	3,3 %
Regulering av løpende pensjoner	3,3 %	3,3 %

NOTE 5 MARKEDSBASERTE AKSJER OG ANDRE OMLØPSMIDDELAKSJER

Markedsbaserte aksjer

Selskaps navn:	Ant. aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Det norske oljeselskap	10 000	40	247	147
Prosafe AS	3 500	35	457	336
Norske skogindustrier	3 000	3	262	201
Amersham	4 000	4	315	248
Pan Fish	10 000	10	201	7
Tomra Systems ASA	4 500	5	353	209
Tandberg Television	5 000	10	403	27
Statoil	4 000	10	217	234
Infocus Corporation	1 490		549	62
Smedvig	4 000	40	351	132
Nordea-forvaltning			0	0
Sparebank N-N forvaltning			5 815	5 211
Fokus forvaltning			0	0
Sum aksjer			9 170	6 814
Pluss aksje	577		1 000	622
Omega AMS	2 121		1 000	640
Nordea-forvaltning (aksjefond)			9 515	7 136
Sparebank N-N forvaltning (aksjefond)			2 846	2 403
Fokus forvaltning (aksjefond)			9 561	4 982
Sum aksjefond			23 922	15 782
Sum markedsbaserte aksjer			33 092	22 596

Andre aksjer/grunnfondsbevis

	2002	2001
TFDS	22 500	45
Sparebanken Nord-Norge	28700	2 870
Sum andre aksjer	6 089	6 089

Sum omløpsaksjer / grunnfondsbevis

	39 181	28 684
--	--------	--------

Obligasjoner

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet vedrørende obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond.

Selskaps navn:	Rente	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Actinor Shipping	9,21 %	5 000	5 000	4 400
DNO FRN	10,89 %	5 000	5 000	4 925
Pan Fish	8,57 %	5 000	5 025	1 500
Nordea-forvaltning		24 903	25 008	25 644
Gjensidige NOR forvaltning		8 850	8 755	8 864
Fokus-forvaltning		20 660	21 078	20 941
Sum obligasjoner		69 866	69 866	66 274

Obligasjonsfond	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Avanse High Yield	2 000	2 000	1 079
Pluss rente	2 000	2 113	2 266
Terra Sparebank	5 000	5 392	5 400
Nordea-forvaltning		8 500	8 727
Sum obligasjonsfond	18 005	18 005	17 472

Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Nordea-Likviditet	7 129	7 419	7 128
Terra pengemarkedsfond	5 094	5 094	5 095
Firstnordic Norsk Likviditet II	5 074	5 326	5 089
Sum pengemarkedsfond		17 839	17 313

Sum obligasjoner og fond

	105 710	101 059
--	---------	---------

Det er kostnadsført 8,556 på disse verdipapirene. Beløpet fremkommer slik:

Inntektsført forrige års nedskrivning aksjer	4 793
Kostnadsført verdireduksjon utover kostpris for 2002 aksjer	-10 497
Kostnadsført forrige års verdijustering obligasjoner	1 799
Inntektsført verdiøkning utover bokført verdi for 2002 obligasjoner	-4 652
Sum	-8 556

NOTE 6 INVESTERINGER I DATTERSELSKAP OG TILKNYTTETE SELSKAP

Egenkapitalmetoden benyttes ved vurdering av andelen til Norges Råfisklag i datterselskap og tilknyttede selskap.

Konsern				Norges Råfisklag						
Ek-and.1.1	Res.and.	Utbytte	Ek 31.12	Datterselskap	Kostpris EK-and. 1.1	Res.andel	Utbytte	Ek 31.12	Eierandel	
				Fiskernes Hus AS	2 500	967	328	0	1 296	100,0 %
				Marinvest AS	26 000	29 583	-8 313	0	21 270	100,0 %
				Sum datterselskap	28 500	30 550	-7 985	0	22 565	
				Tilknyttede selskap	Kjøp					
82	341	0	423	Fiskeribladet AL	82	341	0	423	46,7 %	
1 886	341	0	2 141	Kirkenesterminalen						
2 555	-3 648	0	-1 093	Norfra AS					25,0 %	
1 698	267	561	1 469	ANS Sjøgata 41/43	65	1 698	267	561	1 469	46,1 %
6 221	-2 627	561	2 940	Sum tilknyttede selskap	1 780	608	561	1 892		

NOTE 7 ANDRE ANLEGGSMIDDELAKSJER

Konsern				Norges Råfisklag					
Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Eierand.
2 500	250	1 000	1 000	Sinas AS	2500	250	1 000	1 000	2,9 %
30	150	150	150	Samvirkegården AS	30	150	150	150	25,0 %
400	400	400	400	Skibotterminalen A/S	400	400	400	400	17,4 %
458	92	376	376	Vadsø Fryselager AS					
100	100	100	100	Værøy Fryselager AS					
1 579	1 579	3 000	1 590	Maritex AS					
2 500	250	250	250	Marin Vekst AS					
950	950	950	824	Kristiansund Fryseri AS					
20	100	100	100	Båtsfjord Sentralfryselager AS AS					
841	841	859	859	Hammerfest Fryseri AS					
430	43	753	753	Dualog AS					
5 166	5	310	0	Fishmarket International AS					
500	500	500	500	Brødrene Hveding					
65 547	66	4 250	1	Aquarius Sea Products AS					
558	558	558	558	Vikan Fryselager AS					
367	367	4 744	4 744	Stella Polaris AS					
18 000	180	900	900	Lofotprodukt AS					
		535	274	Diverse andre selskap			388	127	
		19 734	13 378				1 938	1 677	

NOTE 8 BUNDNE MIDLER

Av de likvide midler er følgende bundet:

	2002	2001
Bundet skattetrekk	1 342	1 264
Sum bundne midler	1 342	1 264

Norges Råfisklag har en trekkrettighet hos Fokus Bank for inntil 150 millioner som kan benyttes i tidsrom hvor likviditeten i laget er anstrengt.

Styretur med kjøperbesøk på Træna høsten 2002.

NOTE 9 TAP PÅ FORDRINGER/UTLÅN

Fordringer og utlån er vurdert til antatt virkelig verdi. Tapsføringen fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
Avsetning 01.01.02	Avsetning 31.12.02	Endring	Avsetning 01.01.02	Avsetning 31.12.02	Endring
610	610	0	610	610	0
8 553	8 906	353	8 553	8 906	353
		26			26
		379			379
		Netto tapsført i 2002			

NOTE 10 INVENTAR, MASKINER OG EIENDOMMER

Konsern			Norges Råfisklag	
Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter		Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter
22 282	76 264	Kostpris pr 1.1.2002	22 282	48 950
3 795	3 456	Tilgang 2002	3 795	1 221
-294	0	Avgang 2002	-294	0
25 783	79 720	Kostpris pr 31.12.02	25 783	50 171
18 141	38 001	Akkumulerte avskrivninger	18 141	31 357
7 642	41 720	Bokført verdi 31.12.02	7 642	18 814
2 153	2 992	Årets ordinære avskrivninger	2 153	1 957
10 - 30%	4 - 8%	Ordinære avskrivninger i %	10 - 30%	4 - 8%

Eiendommer inklusive tomter er forretningseiendommer hvor fremkommet bokført verdi er anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle påkostninger. Levetid er beregnet til 25 år for anskaffelser og avskrives med 4% lineære avskrivninger.

Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi	Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi
20 079	14 674	1 116	6 521	Stortorget 2, Tromsø	20 079	14 674	1 116	6 521
5 964	3 076	0	2 888	Sjøgata 41/43, Tromsø	5 964	3 076	0	2 888
27 314	6 643	2 235	22 906	Sjøgata 39, Tromsø				
22 566	13 608	0	8 958	Kårbøgt.10, Svolvær	22 566	13 608	0	8 958
75 923	38 001	3 351	41 273	Forretningseiendom	48 608	31 357	1 116	18 367
Fritidseiendom								
334	0	0	334	Hytteeiendom, Tromsø	334	0	0	334
8	0	105	113	Diverse tomter	8	0	105	113
342	0	105	447	Fritidseiendom	342	0	105	447
76 264	38 001	3 456	41 720	Eiendommer	48 950	31 357	1 221	18 814

Investerings og salg av driftsmidler de siste 5 år

Konsern					Norges Råfisklag			
Driftsløsøre		Eiendommer		År:	Driftsløsøre		Eiendommer	
Kjøp	Salg	Kjøp	Salg		Kjøp	Salg	Kjøp	Salg
2 467	250	1 002	100	1998	2 467	250	510	100
1 867	0	1 043	0	1999	1 867	0	513	0
2 493	315	4 141	0	2000	2 493	315	2 141	0
3 780	780	3 293	0	2001	3 780	780	1 216	0
3 795	294	3 456	0	2002	3 795	294	1 221	0

NOTE 11 TILGODE FISKEKJØPERE

Garantifondene	2002	2001
Depositum fra kjøperne	74 453	76 217
Felles garantifond	48 490	49 081
Sum garantifond	122 942	125 299

Garantifondet administreres av Norges Råfisklag, og er etablert som sikkerhet for oppgjør fra fiskekjøperne hvor avkastning av midlene tilfaller fondet. Avkastning av inntående depositum tilfaller fiskekjøperne. Utover garantifondene er det i tillegg stilt individuelle bankgarantier eller kredittforsikring.

**NOTE 12 PANTSTILLELSER/
GARANTISTILLELSER**

Av konsernets gjeld er 15,341 sikret ved pant. Bokført verdi pr 31.12 av de eiendelene som er stillet som sikkerhet er 22,906. Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Pantelån i Fiskernes Hus AS	5 000
Solidaransvarsgaranti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	6 150
Garanti på vegne av Norges Småkvallfangerlag	938
Garanti for lån til Fiskeribladet AL	500
Garanti for husleie	44
Sum garantistillelser	12 631

NOTE 13 KONSERNMELLOMVÆRENDE

Det er gitt en trekkrettighet til Fiskernes Hus AS. Ved utgangen av året var det benyttet 6,8 millioner av denne uten renter. Det beregnes renter på benyttet del av trekkrettigheten, og for 2002 var rentesatsen 7,99%. Følgende oppstilling viser mellomværende også mot tilknyttede selskap. Beløpene er i de respektive regnskaper bokført som omløpsmidler og utlån under anleggsmidler.

	2002	2001
ANS Sjøgata 41/43	168	147
Fiskernes Hus AS	7 349	7 187
Marinvest AS	548	135
Sum tilgode Norges Råfisklag	8 064	7 469

NOTE 14 EGENKAPITAL

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 10 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtrederens Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 1,5 og 3 tusen. Følgende oppstilling viser spesifikasjon over egenkapitalen

samt egenkapitalendringer som følge av endring i regnskapslovgivningen.

	Andelskapital	FFV Annen EK	Sum EK
Andelskapital (20 à 500)	10		10
Fond for vurderingsforskjeller		5 714	5 714
Annen egenkapital		396 686	396 686
Egenkapital 01.01.2002	10	5 714	396 686
Årets resultat		-5 444	1 815
Egenkapital 31.12.2002	10	270	398 781

Fond for vurderingsforskjeller fremkommer slik:

	01.01.02	31.12.02
Marinvest AS	5 714	0
Fiskeribladet AL	0	270
Sum	5 714	270

NOTE 15 GODTGJØRELSER OG UTLÅN

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 77 ansatte fordelt på 73,8 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern		Norges Råfisklag	
2001	2002	2002	2001
22 637	24 251	Lønnskostnader	24 251
1 737	1 900	Arbeidsgiveravgift	1 900
320	1 036	Pensjonskostnader	1 036
70	116	Øvrige personalkostnader	116
24 764	27 302	Sum lønnskostnader	27 302
			24 764

Godtgjørelser gitt til administrerende direktør, valgte organ og revisjon har for 2002 vært som følger:

	Lønn/ Honorar	Pensjons- kostnad	Annen godtgjør.
Administrerende direktør	755	0	11
Styrehonorar	1 746	102	106
Kontrollnemndas honorar	193	9	27
Ekstern revisjon			258
- konsulenttjenester			178

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte og ansatte i Fiskeribladet. Det er en forutsetning at lånet benyttes til boligformål og maksimalt lånebeløp er 100% av lånetakst og ikke høyere enn 1.200.000 pr ansatt.

Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 25 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. For 2002 var gjeldende rentesats 6% p.a. Herunder følger en spesifikasjon over saldo på utlån.

	Antall	Gjenstående løpetid	Saldo
Administrerende direktør	1	10 år	500
Øvrige ansatte	51		27 997
Sum utlån ansatte			28 497

KONTANTSTRØMANALYSE

(Alle tall i hele tusen)

Konsern		Norges Råfisklag		
2001	2002		2002	2001
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
4 063 117	3 797 161	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	3 797 161	4 063 117
32 075	30 170	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	29 550	30 787
-10 233	30 979	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til kortsikige plasseringer i aksjer og obligasjoner	30 979	-10 233
9 213	10 115	Innbetalinger fra utleie av fast eiendom	6 290	5 951
-306	-2 722	Utbetalinger knyttet til kurstap og utbytte	-2 944	-617
-3 798 876	-3 598 981	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-3 598 981	-3 798 876
-234 102	-149 755	Utbetalinger av produktavgift og pensjonstrekk	-149 755	-234 102
-31 969	-52 334	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-49 117	-32 300
24 087	-27 440	Utbetalinger av lønn, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv	-27 440	-24 087
-13 577	-10 186	Utbetalinger av skatter	-10 089	-12 484
-8 546	-8 197	Utbetalinger knyttet til bidrag og bevilgninger	-8 197	-8 546
-1 062	-1 188	Utbetalinger knyttet til renter og bankomkostninger	-1 188	-1 042
-18 355	17 623	Sum inn-/utbetalinger knyttet til operasjonelle aktiviteter	16 270	-22 433
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-19 784	-3 665	Utbetalinger knyttet til langsiktige investeringer i obligasjoner / utlån	-3 665	-19 784
-6 713	-5 067	Utbetalinger knyttet til investeringer i inventar, maskiner etc	-4 909	-4 635
-5 246	-3 793	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige investeringer i aksjer og andeler	229	219
-31 743	-12 525	Sum utbetalinger knyttet til investeringsaktiviteter	-8 345	-24 200
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-1 563	2 401	Inn-/Utbetalinger(-) knyttet til langsiktig gjeld	3 601	-363
-1 757	-1 953	Utbetalinger av renter knyttet til pantelån	0	0
-3 319	448	Sum utbetalinger knyttet til finansieringsaktiviteter	3 601	-363
-53 417	5 546	Netto endring i betalingsmidler	11 526	-46 996
150 759	97 342	Beholdning av betalingsmidler 01.01	80 928	127 924
97 342	102 888	Beholdning av betalingsmidler 31.12	92 454	80 928
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
	-5 695	Resultat før skatter	594	
	-10 186	Periodens betalte skatter	-10 089	
	4 722	Gevinst ved salg av anleggsmidler	-54	
	5 145	Ordinære avskrivninger	4 110	
	9 601	Resultatandel datterselskap og tilknyttet selskap	7 644	
	-13 336	Reduksjon kortsiktige fordringer	-14 032	
	-13 501	Økning i kortsiktig gjeld	-11 083	
	39 535	Reduksjon i kapitalbinding i kortsiktige verdipapirer	39 535	
	-734	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-734	
	379	Tap på fordringer	379	
	1 692	Rentekostnader pantelån klassifisert under finansieringsaktiviteter	0	
	17 623	Sum innbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	16 270	

Prinsipskabet for Norges Rådskole
 Skjerpsted 1850
 421 71 100
 421 71 101
 421 71 102

Til representantskabet i Norges Rådskole

Revisjonsberetning for 2002

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Rådskole for regnskapsåret 2002 samt viser et underkudd på 4229 mill kroner for selskapet og et underskudd på 29 mill kroner for selskapet. Vi har også revidert opplysningene om årsregnskapet, lønnsutbetaling og lønnsutbetaling og lønnsutbetaling og underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noter opplysninger og lønnsutbetaling. Årsregnskapet og årsberetningen er godkjent av selskapets styre og administrerende direktør. Vi oppgir vår årlige uttalelse om årsregnskapets øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og norsk god revisjonspraksis. Vi krever at ei plandokument og annen informasjon som er nødvendig, sikker og for å sikre regnskapet ikke inneholder vesentlig feil eller uraktighet. Revisoren utfører kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsstater, samt vurdering av innholdet i presentasjonen av årsregnskapet. Vi utfører derfor en god revisjonspraksis, som utfyller revisorlovens grunnleggende krav til grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets regnskapsmessige økonomiske stilling 31. desember 2002 og for resultat og lønnsutbetaling i regnskapsåret. Sverrestrømmen med norsk god regnskapspraksis
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og øyets kjele registrering og dokumentasjon
- årsregnskapet opplyser om selskapets økonomiske og god regnskapspraksis
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, lønnsutbetaling og lønnsutbetaling til dekkning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter

Torshov, 8. desember 2003

PricewaterhouseCoopers DA

Per Kristian Tvedt
 Per Kristian Tvedt
 Statsautorisert revisor

Prinsipskabet for Norges Rådskole er et statsautorisert revisorselskap som er medlem av Det Norske Revisorsamband. Prinsipskabet er medlem av Det Norske Revisorsamband og er medlem av Det Norske Revisorsambands Norske Revisorsamband. Prinsipskabet er medlem av Det Norske Revisorsambands Norske Revisorsamband. Prinsipskabet er medlem av Det Norske Revisorsambands Norske Revisorsamband.

KONTROLLNEMNDAS BERETNING

I beretningsåret 2002 har kontrollnemnda gjennomført nødvendige kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Det er gjennomført besøk og kontroller ved lagets hovedkontor og regionkontorer.

Kontrollnemnda har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2002 er gjennomgått. Nemnda har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med lagets vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av representantskapet. Styret har fulgt opp representantskapets vedtak i aktuelle saker.

Nemnda konstaterer at arbeidet med representasjon i lagets styrende organer for nye fagorganisasjoner for yrkesfiskere i Råfisklagets distrikt, er gjennomført i henhold til representantskapets vedtak. Oppdaterte vedtekter er godkjent av Fiskeridepartementet og styrerepresentanten fra Norges Kystfiskerlag, har vært i funksjon i henhold til representantskapets vedtak.

Nemnda har gjennomført statusmøter med Råfisklagets sentrale ledelse og regionsjefene. I tillegg er det gjennomført statusmøter vedrørende lagets heleide datterselskaper Fiskernes Hus as og Marininvest as. Det er også lagt vekt på å opprettholde en god dialog med de ansatte på det enkelte arbeidssted.

Etter det nemnda har erfart har både styret og lagets administrasjon utført et tilfredsstillende arbeide for fiskerne som omsetter sine fangster i Norges Råfisklags distrikt.

Andelslag/bygg hvor laget er eier eller medeier:

Administrasjonsbygget - Svolvær og Sjøgt. 41/43 - Stortorget 2, Tromsø
Ingen merknader.

Heleide datterselskaper:

Fiskernes Hus AS
Ingen merknader.

Marinvest AS
Ingen merknader.

Tromsø, 25. april 2003

Stig Myhre

Leif Johansen

Johnny Ingebrigtsen

GENERELLE UTVIKLINGSTREKK

I Norges Råfisklags distrikt ble det i 2002 på første hånd omsatt fangster fra norske og utenlandske fartøyer for 5.790 millioner kroner. Dette er en nedgang med 490 millioner kroner eller ca. 8 prosent sammenlignet med 2001. Omsetningsverdien er den laveste siden 1997, da totalverdien var 4.850 millioner kroner.

Tabell 6: Total omsetningsverdi, prosentfordelt på norske og utenlandske fartøyer 1998-2002 (mill. kroner og prosent)

År	1998	1999	2000	2001	2002
Total verdi (mill. kr)*	6.065	6.560	6.210	6.280	5.790
Norske fartøyer (%)	78	71	66	67	69
Utenlandske fartøyer (%)	22	29	34	33	31

*) Verditalleene er ikke korrigert for inflasjon.

Det ble i lagets distrikt i 2002 levert 585.000 tonn rund vekt fangst, en økning med 10.000 tonn sammenlignet med 2001.

Utenlandske fartøyer leverte i 2002 totalt 170.000 tonn fangst til en verdi av 1.780 millioner kroner. I forhold til 2001 var dette en nedgang med 6.000 tonn og 260 millioner kroner i henholdsvis kvantum og verdi.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum, fordelt på norske og utenlandske fartøyer i verdi og prosent 1998-2002 (tonn og prosent)

År	1998	1999	2000	2001	2002
Totalt landet kvantum	685.000	645.000	586.000	575.000	585.000
Kvantum norske fartøyer	540.000	463.000	402.000	399.000	415.000
Kvantum utenlandske fartøyer	145.000	182.000	184.000	176.000	170.000
Norske fartøyer (%)	79	72	69	69	71
Utenlandske fartøyer (%)	21	28	31	31	29

Utenlandske fartøyers andel av totalkvantumet lå i perioden 1996-98 på vel 20 prosent. Andelen økte kraftig i 1999, den økte videre til over 30 prosent i 2000 og 2001, men det ble i 2002 registrert en nedgang i andelen utenlandske fangster til 29 prosent.

Av lagets omsetning i 2002 var det en økning i andelen av ombordfrosset fangst i kvantum, men ikke i verdi. Det ble landet 262.000 tonn rund vekt ombordfrosset fangst, noe som utgjør 45 prosent av det totale kvantumet i lagets distrikt. Verdien av de ombordfrosne fangstene var 2.565 millioner kroner, som er 44 prosent av totalverdien. Av dette utgjorde utenlandske ombordfrosne fangster 148.000 tonn, omtrent det samme som i 2001.

Omsetningen i Norges Råfisklags distrikt representerte i 2002 ca. 300.000 enkeltlandinger som ble inn-

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk/skrei	34
Hyse	39
Sei	39
Reker	41
Kvitlaks	43
Taskekrabbe	43
Kongekrabbe	44
Vågequal	44
Blåkveite	45
Uer	45
Lange	46
Brosme	46
Lyr	46
Breiflabb	46
Steinbit	46
Pigghå	47
Rognkjeks	47
Skjell	47

meldt på ca. 138.000 sluttседler. Vel 87 prosent av sluttседlene ble elektronisk overført. Totalt 6.116 ulike fiskefartøyer, hvorav 195 utenlandske, leverte fangst til i alt 276 registrerte fiskekjøpere i lagets distrikt.

I virksomhetsrapporten er alle kvantumstall oppgitt i rund vekt dersom annet ikke er spesifisert. Ingen priser eller verdier for ulike år er korrigert for inflasjon. Tall og oversikter over kvantums- og verdiutvikling er, når annet ikke er oppgitt, basert på norske og utenlandske landinger i Norges Råfisklags distrikt som strekker seg fra og med Nordmøre til og med Finnmark.

OMSETNINGSFORMER

Norges Råfisklag tilbyr fiskerne og fiskekjøperne flere ulike salgsopplegg og måter å kjøpe fangster på. Oppleggene er i utgangspunktet basert på frivillighet, det vil si at fiskerne selv kan velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på, og det eksisterer ingen kjøpeplikt.

De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i lagets distrikt. Lagets omsetningsbestemmelser og minsteprissystem er grunnleggende og viktige rammebetingelser.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten, og har klare fortrinn når mer enn 6.000 fiskefartøyer og nærmere 280 fiskekjøpere skal samhandle. Lange avstander til alternative kjøpere utelukker auksjon for mange fiskere, samtidig som lokal tilhørighet gjør at fiskerne ønsker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det finnes alternative bedre betalende avtaker. Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere ventes fortsatt å være lagets hovedomsetningsform, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra salgslaget.

Auksjon

Lagerauksjon er en omsetningsform som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene om bord. Fangstene landes da ved de nøytrale fryselaagene der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert, og dette danner igjen grunnlaget for det tilbudet som sendes ut til kjøpere. Disse fangstene tilbys også kjøpere utenfor lagets distrikt, noe som bidrar til konkurranse om råstoffet og dermed bedre priser. Lagerauksjonene foregår både telefonisk og elektronisk.

I regi av lagets kontor i Kristiansund tilbys og avvikles auksjoner i samarbeid med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag og Vest-Norges Fiskesalslag.

Disse auksjonene, som kalles "Trippel-auksjoner", foregår elektronisk, og er kjøp-auksjoner av både fersk fisk og ombordfrosne fisk. Samtidig tilbys også auksjoner lokalt fra Kristiansund-kontoret.

På grunn av at man i 2001 suspenderte minsteprisene for frosne råreker til pilling, foregår all slik omsetning gjennom obligatorisk auksjon. Denne auksjonen foregår pr. telefon, men vil i løpet av 2003 innarbeides i det elektroniske auksjonssystemet. Fra lagets kontor i Svolvær omsettes produktene fra vågekvalfangsten også gjennom obligatorisk auksjon.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster, der fartøyet oppgir i hvilket område de ønsker å levere og lagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøpere i dette området. Fartøyet går da i henhold til de opplysningene som er gitt til den kjøperen som gir det beste tilbudet.

Kontraktsalg og egenovertakelser

Kontraktsalg er en salgsform hvor ombordfrosset fangst landes ved nøytrale fryselaag etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom leverende fartøyer og kjøper. Laget forestår oppgjør til fartøylene.

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor fisker/fartøyer får godkjenning til å overta egen fangst for selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer for det meste av produkter og i tilfeller der fangstene er bearbeidet om bord. Omfanget av egenovertakelser er de to siste årene redusert, i hovedsak som følge av endringer i regelverket for egenovertakelser. Fisker/fartøyet som skal egenoverta fangst, må ha kjøpergodkjenning fra Fiskeridirektoratet.

Tabell 8: Fordeling på omsetningsformer i verdi 2002
(1000 kr)

Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	2.761.000
Auksjon fisk	479.000
Auksjon kval	22.000
Auksjon av frosne råreker til pilling	367.000
Reker for øvrig	177.000
Kontraktsalg	84.000
Egenovertakelser	120.000
Sum omsetning norske fangster	4.010.000
Utenlandske fangster	1.780.000
Sum omsetning	5.790.000

UTENLANDSKE LANDINGER AV FISK OG SKALLDYR

Etter en periode med økning i de utenlandske direktelandingene, var det en nedgang i 2001. Nedgangen fortsatte i 2002. Totalkvantumet i 2002 var 6 000 tonn lavere enn i 2001, en nedgang med vel 3 prosent. Totalverdien av de utenlandske direktelandingene ble redusert med 260 millioner kroner, en nedgang på nærmere 13 prosent fra 2001.

De utenlandske landingene i 2002 var sammensatt av fangster fra totalt 195 fartøyer fordelt på 1.209

Tabell 9: Utenlandske landinger i lagets distrikt 1998-2002
(tonn rund vekt og mill. kroner)

År	1998	1999	2000	2001	2002
Kvantum	145.000	182.000	184.000	176.000	170.000
Verdi	1.360	1.910	2.080	2.040	1.780

Tabell 10: De viktigste arter i kvantum rund vekt landet av utenlandske fartøyer 1998-2002 (tonn)

År	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk	114.000	134.000	127.000	131.000	129.000
Hyse	11.000	14.000	15.000	19.000	17.000
Reker	6.000	14.000	22.000	10.000	9.000

sluttsedler. Av disse var det 31 fartøyer som leverte skalldyr, fordelt på 86 sluttsedler. Til sammenligning ble det i årene 2000 og 2001 totalt levert fangster fra henholdsvis 342 og 226 utenlandske fartøyer fordelt på henholdsvis 2.052 og 1.466 sluttsedler. Antallet fartøyer som leverte skalldyr disse årene var henholdsvis 89 i 2000 og 47 i 2001. Nedgangen i kvantumet av utenlandske landinger gjenspeiles i alle arter og tilstander bortsett fra for ombordfrosset torskfilet, der kvantumet har økt noe.

Tabell 11: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger, totalt og for enkelte kategorier/ansettelser 2000-2002 (tonn)

Utenlandske landinger (tonn)	2000	2001	2002
Totalkvantum	184.000	176.000	170.000
Fersk iset, alle arter	42.000	25.000	19.000
Fersk iset torsk	35.000	22.000	17.000
Ombordfrosset sløyd, alle arter	84.000	90.000	86.000
Ombordfrosset sløyd, torsk	62.000	69.000	67.000
Ombordfrosset filet, alle arter	30.000	51.000	50.000
Ombordfrosset torskfilet	25.000	41.000	44.000
Saltfisk	3.000	1.000	2.000

Tabell 12: Distriktsvis fordeling av landinger av torsk, hyse og reker fra utenlandske fartøyer 2001 og 2002 (tonn rund vekt)

	Torsk		Hyse		Reker	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Øst-Finnmark	47 000	45 300	7 000	5 900	1 500	900
Vest-Finnmark	26 700	23 200	3 500	3 900	1 000	0
Troms	48 700	48 000	7 000	4 700	7 000	7 000
Vesterålen	7 700	11 600	1 200	2 100	0	900
Lofoten	1 000	200	250	20	0	0
Nordmøre	0	1 000	0	40	0	0

Leveransene av torsk viser en nedgang i samtlige distrikter med unntak av Vesterålen og på Nordmøre. I Vesterålen var det en økning i leveransene både for torsk, hyse og reker, og på Nordmøre har det ikke vært utenlandske landinger av torsk og hyse siden 1999. Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra den russiske flåten.

LANDINGER VED NØYTRALE FRYSELAGRE

De nøytrale fryselagrene benyttes i tilfeller hvor et fartøy ønsker lagets medvirkning til auksjon, når fartøy overtar egen fangst, når kjøper har anlegg langt vekk fra et fiskefelt eller når en kjøper selv ikke har lagerkapasitet.

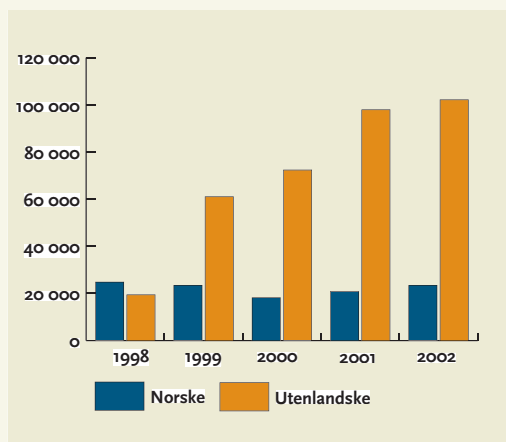
For utenlandske fartøyer, som i vesentlig grad baserer sin omsetning på direkteavtaler med kjøpere, gir

fryselagrene en god mulighet for kontroll med omsetningen. Samtidig gir nærheten til råstoffet norske kjøpere bedre mulighet til å komme på banen og konkurrere om fangstene. Alternativet til fryselageromsetningen kunne være at fangstene ble omlastet i Barentshavet, og at de derfra ble levert direkte i markedet.

Fryselagrene er en utvidet markedsarena som gjennom auksjoner, og ved å stykke opp store fangster i passende og ensartede partier/størrelser gjør det mulig å nå flere kjøpere, og dermed oppnå økt konkurranse og høyere priser til fisker. Auksjon fra fryselagrene gir kjøper en mulighet til å by på den type råstoff som man er ute etter. Kjøperen unngår å få store sammensatte fangster, slik kun de største anleggene ved direktelandinger har muligheter til å ta i mot.

Ved utgangen av 2002 var det 26 godkjente nøytrale fryselagre i lagets distrikt. Landingene ved disse utgjorde i 2002 et kvantum på 216.000 tonn med en verdi på 2.170 millioner kroner. Av dette var ca. 134.000 tonn (62 prosent) utenlandske landinger med en verdi på ca. 1.410 millioner kroner (65 prosent).

Diagram 1: Utviklingen i landet kvantum ombordfrossen torsk ved nøytrale fryselagre, norske og utenlandske fartøyer 1998-2002 (tonn)

Tabell 13: Fordeling av rund vekt fangst i kvantum og verdi fra fartøyer losset ved nøytrale fryselagre i 2001 og 2002 (tonn og 1000 kroner)

		2001		2002	
		Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Fisk, tilvirket	Kvantum	4.500	42.300	4.500	43.500
	Verdi	48.800	490.800	46.300	482.100
Fisk, utilvirket	Kvantum	41.300	84.600	44.900	82.900
	Verdi	466.300	988.900	431.900	820.300
Skalldyr	Kvantum	22.500	7.000	31.700	8.100
	Verdi	231.600	92.600	288.800	103.500
Sum	Kvantum	68.300	133.900	81.100	134.400
	Verdi	746.700	1.572.300	767.000	1.405.900

KVANTUMS- OG VERDIUTVIKLING TOTALT I LAGET

Det ble i 2002 omsatt et større totalkvantum enn i 2001, men verdien av det omsatte kvantumet var lavere sammenlignet med 2001. Etter en kraftig nedgang i omsetningen av skalldyr fra 2000 til 2001, var det en viss kvantumsmessig oppgang fra 2001 til 2002. Omsetningen fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2001-tallene i parentes):

Fisk	520.000 tonn (517.000)	4.973 mill. kroner (5.501)
Skalldyr/bløtdyr	63.500 tonn (56.300)	662 mill. kroner (649)
Småkval	776 tonn (942)	22 mill. kroner (23)

Fra ovennevnte fangstgrupper utgjorde biprodukter 14.400 tonn, en økning på 2.500 tonn fra 2001. Denne økningen skyldes hovedsakelig økt kvantum av torskelever og -rogn. Verdien av biproduktene økte fra 107 millioner kroner i 2001 til nesten 135 millioner kroner i 2002. Denne økningen i verdi skyldes i hovedsak økning i omsetningen av rogn. Økningen i verdien av rognkjeksrogn var på nesten 5 millioner kroner fra vel 22 millioner kroner i 2001 til 27 millioner kroner i 2002. Den største økningen kom på annen rogn der omsetningsverdien økte med nesten 22 millioner kroner fra 56 millioner kroner i 2001 til nesten 78 millioner kroner i 2002.

Tabell 14: Pris-, kvantums- og verdiendringer for fisk, skalldyr/bløtdyr og kval 2001-2002 (prosent)

	Prisendring	Kvantumsendring	Verdiendring
Råfisk	- 10,3	0,7	- 9,6
Sjøtilvirket tørrfisk	- 6,6	- 14,0	- 19,6
Sjøtilvirket saltfisk	6,6	28,2	36,7
Skalldyr/bløtdyr	- 9,5	12,7	2,0
Kval	18,8	- 17,6	- 2,1
Totalt for omsetningen	- 9,4	1,8	- 7,8

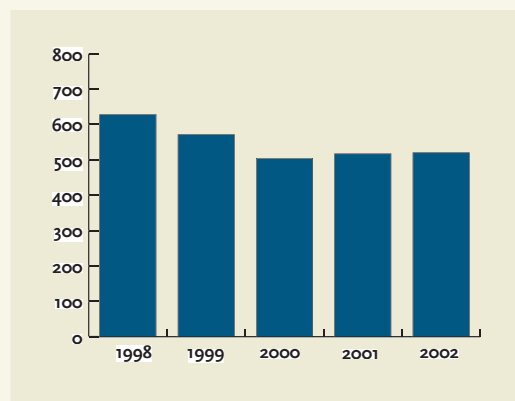

Diagram 2: Kvantumsutvikling fisk rund vekt 1998-2002 (1000 tonn)

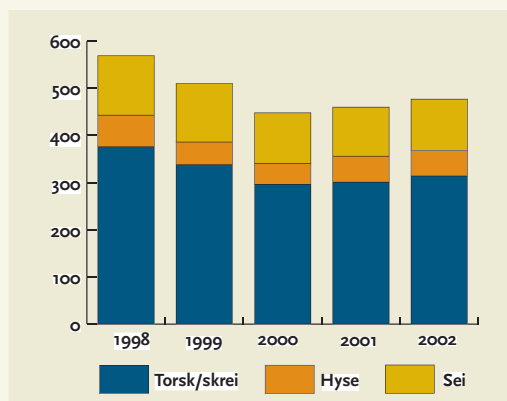

Diagram 4: Kvantumsutvikling torsk/skrei, hyse og sei rund vekt 1998-2002 (1000 tonn)

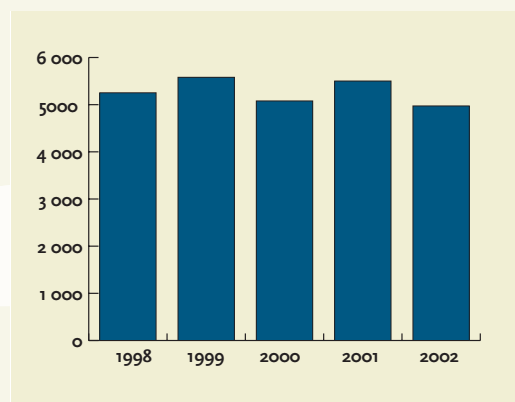

Diagram 3: Verdiutvikling fisk 1998-2002 (mill. kroner)

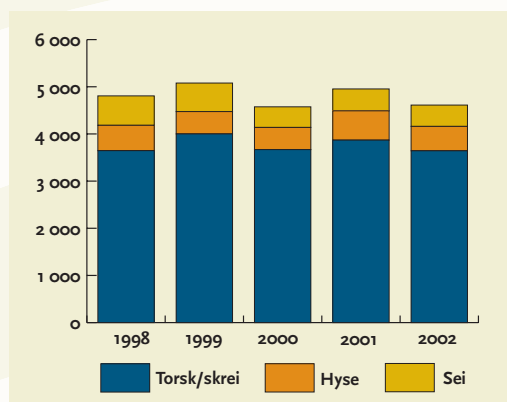

Diagram 5: Verdiutvikling torsk/skrei, hyse og sei 1998-2002 (mill. kroner)

Tabell 15: Anvendelsesfordeling av fisk rund vekt 1998-2002 (1000 tonn og prosent)

	1998		1999		2000		2001		2002	
	1000 tonn	prosent	1000 tonn	prosent	1000 tonn	prosent	1000 tonn	prosent	1000 tonn	prosent
Fersk	121	19 %	106	18 %	105	21 %	101	20 %	90	17 %
Filetfrysing/hermetik	260	42 %	251	44 %	228	45 %	245	47 %	236	45 %
Salting/saltfilet	222	35 %	192	34 %	145	29 %	146	28 %	162	31 %
Henging	25	4 %	22	4 %	26	5 %	24	5 %	31	6 %
Totalt	628	100 %	571	100 %	504	100 %	516	100 %	520	100 %

Tabell 16: Minstepriser for utvalgte arter/vektklasser av sløyd og hodekappet fisk i januar 2001 og januar/desember 2002 (kroner)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2001	Jan. 2002	Des. 2002
Torsk over 2,5 kg	20,00	19,00	16,00
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	15,60	13,50
Torsk under 1,0 kg	10,60	10,60	10,00
Hyse over 8 hg, snørefanget	15,50	15,50	12,40
Hyse over 8 hg	14,30	14,30	11,25
Hyse under 8 hg	9,00	9,00	7,60
Sei over 2,3 kg	6,00	6,20	5,60
Sei 1,2-2,3 kg	4,80	5,20	4,70
Sei under 1,2 kg	3,70	4,00	3,80
Kvitlunge over 2,0 kg	13,50	15,50	13,00
Brosme over 2,0 kg	9,50	10,50	9,25
Flekksteinbit over 3,0 kg	9,50	10,00	10,00
Blåkveite over 2,0 kg	18,50	18,00	16,25
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	13,50	13,50	12,50
Uer, rund over 7 hg	6,80	6,80	6,50

Tabell 17: Distriktsvis fordeling av kvantums- og verdiutvikling for fisk rund vekt, eksklusive biprodukter 1998-2002 (1000 tonn og mill. kroner)

	1998	1999	2000	2001	2002
FINNMARK					
Kvantum fisk	235	208	195	188	171
Verdi fisk	1 926	1 969	2 001	2 040	1 681
TROMS					
Kvantum fisk	168	176	134	153	152
Verdi fisk	1 414	1 737	1 343	1 593	1 402
NORDLAND					
Kvantum fisk	191	155	139	145	168
Verdi fisk	1 647	1 600	1 450	1 594	1 651
TRØNDELAG					
Kvantum fisk	13	12	13	11	10
Verdi fisk	90	90	100	100	86
NORDMØRE					
Kvantum fisk	20	22	23	19	19
Verdi fisk	175	184	185	174	153

KJØPERE

Det har i 2002 vært en ytterligere avskalling i antall kjøpere. Mens man i 2001 hadde en reduksjon på 17 kjøpere totalt og en økning for enkelte områder, hadde man i 2002 en reduksjon på 27 og ingen økning i noe område.

I hele Finnmark var det en økning med 5 kjøpere i 2001, mens det i 2002 ble 7 færre i samme område. Kun antallet kjøpere i Troms har holdt seg på samme nivå gjennom 2002. Størst nedgang i antall kjøpere var det i Lofoten med 8 færre kjøpere i løpet av året. I Sør-Trøndelag ble det 6 færre. For de øvrige områdene var det mindre reduksjoner.

Tabell 18: Antall kjøpere fordelt distriktsvis etter kategori

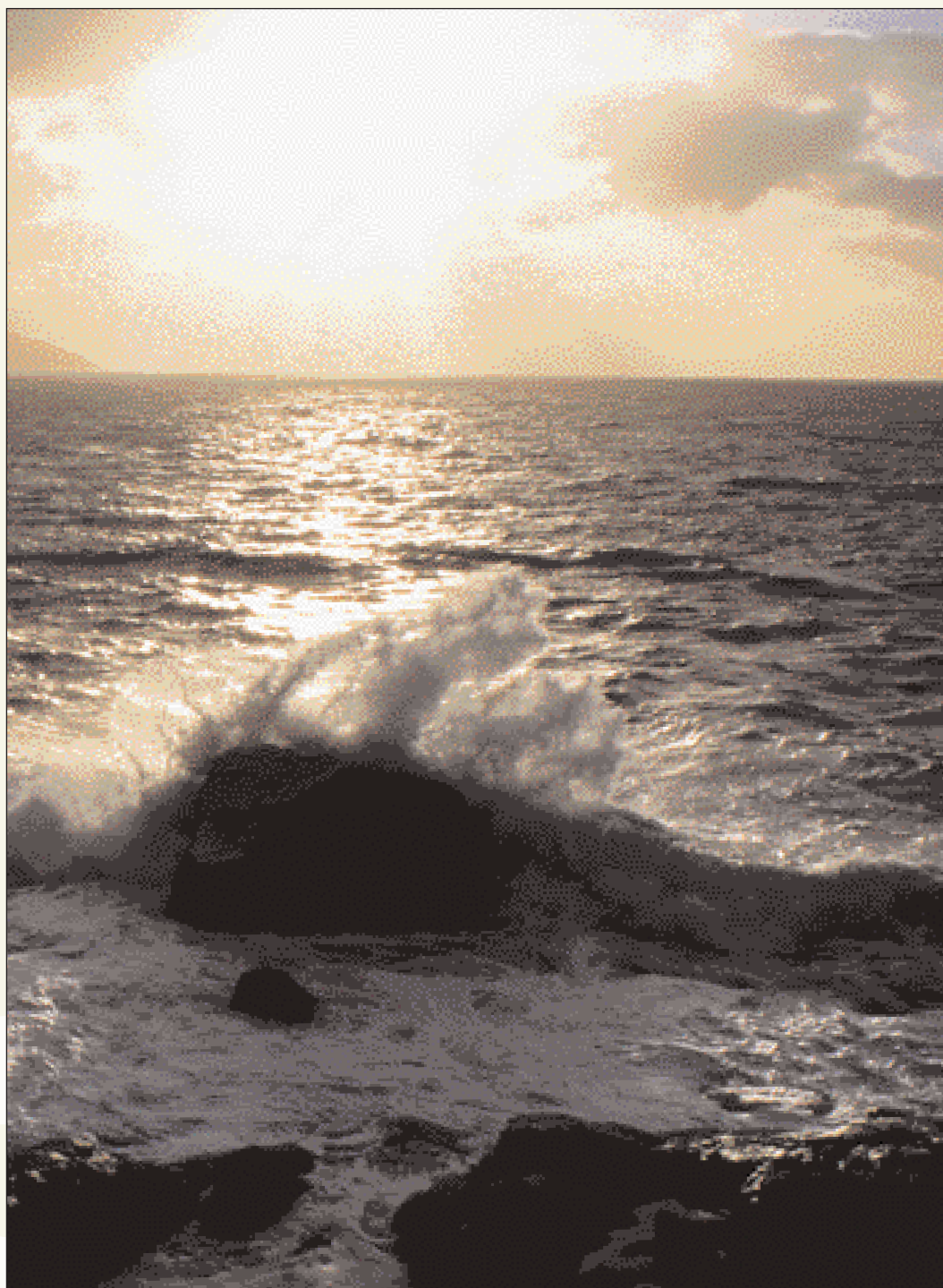
Område	Registrerte kjøpere pr. kategori pr. 31.12.02			Registrerte kjøpere		
	Konvensjonelle	Anlegg med fryseri *	Andre	31.12.02	31.12.01	Endring
Øst-Finnmark	14	10	3	27	29	-2
Vest-Finnmark	11	9	2	22	27	-5
Troms	22	16	5	43	43	0
Vesterålen	15	5	3	23	25	-2
Lofoten	81	8	7	96	104	-8
Rest Nordland	11	0	4	15	17	-2
Nord-Trøndelag	5	5	0	10	11	-1
Sør-Trøndelag	18	0	4	22	28	-6
Nordmøre	14	2	2	18	19	-1
Totalt	191	55	30	276	303	-27

*) Av nevnte anlegg med fryseri var det pr. 31.12.02 ca 20 anlegg som produserte og hadde innfrysingsanlegg for filet.

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning

Mottatt kvantum (rund vekt)	%andel bedrifter		%andel omsetning	
	2001	2002	2001	2002
0-600 tonn	61	58	10	10
601-1.500 tonn	18	20	16	17
1.501-2.500 tonn	8	8	13	13
2.501-3.500 tonn	4	5	9	11
3.501-4.500 tonn	3	4	14	10
over 4.500 tonn	5	5	39	39
Totalt	100	100	100	100

OMSETNING AV VIKTIGE ARTER/PRODUKTER

Markedet for fisk

I 2002 ble det eksportert sjømat fra Norge for 28,7 milliarder kroner. Det er en nedgang med 6,2 prosent fra året før. Målt i volum økte eksporten til 2,1 millioner tonn. Dette er en økning med 3,7 prosent i forhold til 2001. Den sterke kronekursen var en viktig årsak til nedgangen i eksportverdien. Omregnet til Euro økte eksportverdien fra EUR 3,80 milliarder i 2001 til EUR 3,82 milliarder i 2002.

Konvensjonell sektor (klippfisk, saltfisk, tørrfisk) stod for en eksport i 2002 på 4,2 milliarder kroner. Dette var en nedgang med 14 prosent fra året før. I 2002 ble det eksportert klippfisk til en verdi av 2,5 milliarder kroner, noe som er en nedgang med 9 prosent sammenlignet med eksportverdien i 2001. Til Norges største klippfiskmarked, Portugal, økte eksportert kvantum klippfisk torsk med 16 prosent til over 22.000 tonn, men et prisfall på over 9 kroner kiloet ga en nedgang i eksportverdien på 3,7 prosent. Total eksportverdi av klippfisk til Brasil ble redusert med 27 prosent til 646 millioner kroner.

Eksportverdien av saltfisk gikk ned med 21,5 prosent til 1,1 milliarder kroner. Dette var i første rekke forårsaket av en reduksjonen i eksporten til Portugal på 19,5 prosent til 489 millioner kroner. I 2002 ble det eksportert tørrfisk til en verdi av 547 millioner kroner – en nedgang med 14 prosent fra 2001.

Eksport av fersk og fryst hvitfisk

Eksporten av fersk og fryst hvitfisk fra Norge hadde i 2002 en samlet verdi på 3,8 milliarder kroner, omtrent på samme nivå som i 2001. I løpet av 2002 ble det eksportert fryst filet av artene torsk, hyse, sei, uer og steinbit til en verdi av 1,7 milliarder kroner. Dette er en reduksjon med 11 prosent fra året før.

Eksportverdien av fersk hel hvitfisk falt med 15,5 prosent til 861 millioner kroner, mens eksportverdien av fryst hel hvitfisk økte med 20,5 prosent til 988 millioner kroner. Eksportert kvantum av fersk og fryst hvitfisk økte totalt med 37 prosent til 70.000 tonn, hvorav torskekvantumet ble doblet til 28.000 tonn.

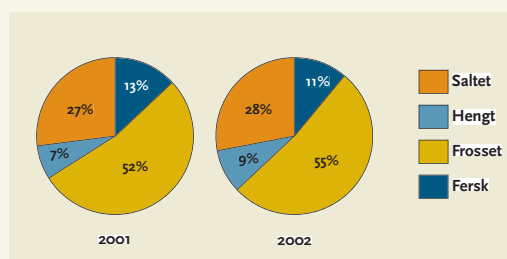

Diagram 6: Anvendelsesfordeling torsk/skrei rund vekt 2000 og 2001

Torsk/skrei (*Gadus morhua*)

Den norske torskekvoten nord for 62° N på 195.335 tonn var i 2002 fordelt med 57.878 tonn til trålerne og 137.457 tonn til fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper, etter følgende oppsett:

Fartøygruppe	Tonn rund
Torsketrål	57 128
Seitrål	750
Sum trål	57 878
Fartøy over 28 meter	17 608
Gruppe I	104 103
Gruppe II	13 746
Bifangst	2 000
Sum konv. redskaper	137 457

Trålerne var regulert med fartøyskvoter, der ferskfisk-trålerne måtte avsette minst 20 prosent av sitt

kvantum til etter 1. september. Videre gjaldt rederi- kvoteordningen for trålfiske etter torsk, hyse og sei. Dette er en ordning hvor fartøyer i samme rederi eller samarbeidende rederi, etter samtykke fra Fiskeridirektoratet, kan fiske flere fartøyskvoter med ett og samme fartøy.

Reguleringene for fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper var tredelt: Fartøyer på 28 meter eller mer, ble regulert med fartøyskvoter. Fartøyer i gruppe I under 15 meter ble for første gang, etter en prøveordning i 2001, regulert med samlekvoter. Gruppe I fartøyer, med lengde 15-28 meter, ble regulert med maksimalkvoter. Fartøyer i gruppe II ble regulert med maksimalkvoter. Fartøyer på 28 meter eller mer som drifter med line eller annet redskap i kombinasjon med line, måtte avsette minst 30 prosent av sin fartøyskvote til fiske etter 1. september. Det ble i 2000 innført enhetskvoteordning for denne gruppen. I utgangspunktet var det 98 del-takeradganger i gruppen, men i 2002 var dette redusert til mellom 50 og 60 aktive fartøyer.

Gruppe I-fartøyer mellom 15 og 28 meter som drifter med konvensjonelle redskaper var regulert med maksimalkvoter, og de var i tillegg perioderegulert med en avsetning på opprinnelig 20 prosent av gruppekvotene til fiske etter 1. september. Denne avsetningen ble tidlig i januar vedtatt redusert til 10 prosent. For fartøyer i denne gruppen mellom 21 og 28 meter ble fisket stoppet 10. april, mens gruppen 15-21 meter ble stoppet 21. april.

Fartøyer i gruppe II hadde en gruppekvote på 13.746 tonn, hvorav 5.000 tonn skulle avsettes til etter 1. mai. Fisket ble første gang stoppet 14. april etter at periodekvoten var oppfisket, og 16. juni etter at gruppekvoten var beregnet oppfisket.

Som følge av god fisketilgjengelighet og mulighet for samlekvotebåtene å fiske inntil 90 prosent av samlekvotene som torsk, ble den norske totalkvoten av torsk i 2002 overfisket med ca. 25.000 tonn. Det meste av dette stod båtene med samlekvoter for.

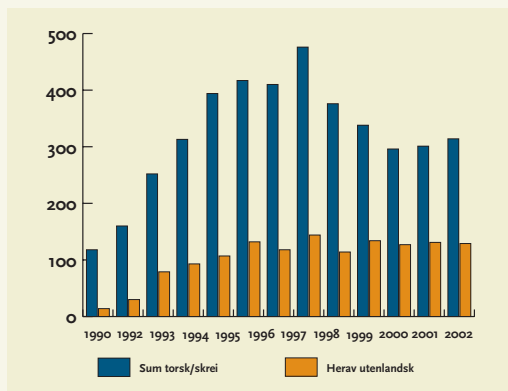
Omsetning i torskefisket

Omsetningen av torsk/skrei i lagets distrikt i 2002 utgjorde totalt 314.000 tonn rund vekt til en første-håndsverdi på 3.739 millioner kroner inklusive biprodukter. Kvantumsmessig var det en økning i forhold til 2001 på 13.000 tonn, men en nedgang verdimessig på 201 millioner kroner. Kvantumsmessig utgjorde torsk og skrei 54 prosent av lagets totale omsetning i 2002 mot 52 prosent i 2001. Verdimelessig utgjorde omsetningen av torsk og skrei 65 prosent av lagets totale omsetning i 2002 mot 62 prosent i 2001.

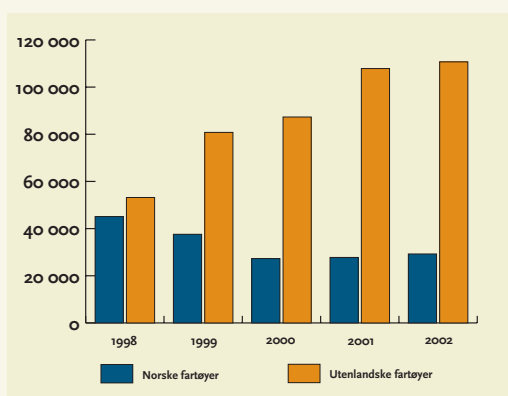

Tabell 20: Landinger av torsk/skrei rund vekt kvantum og verdi 1990-2002 (1000 tonn og mill. kroner)

År	Torsk		Skrei		Sum torsk/skrei		Herav utenlandsk	
	1000 tonn	mill. kr	1000 tonn	mill. kr	1000 tonn	mill. kr	1000 tonn	mill. kr
1990	95	748	23	205	118	953	14	109
1991	125	1211	35	147	160	1 358	30	308
1992	206	1 630	46	429	252	2 059	79	614
1993	263	1 718	50	383	313	2 101	93	546
1994	332	2 237	62	456	394	2 693	107	653
1995	365	2 533	52	440	417	2 973	132	831
1996	358	2 214	52	393	410	2 607	118	635
1997	419	2 709	57	379	476	3 088	144	865
1998	324	3 149	53	497	376	3 646	114	1 078
1999	308	3 572	30	429	338	4 001	134	1 456
2000	268	3 228	28	440	296	3 668	127	1 501
2001	271	3 387	30	482	301	3 869	131	1 593
2002	270	3 050	44	593	314	3 643	129	1 423

Diagram 7: Landinger torsk/skrei totalt og fra utenlandske fartøyer 1990-2002 (1000 tonn)

Fisket i Vesterålen og Lofoten

Under vinterfisket, som er hovedsesongen i Vesterålen og Lofoten, ble det i 2002 omsatt 63.600 tonn torsk og skrei. Dette er en økning i forhold til 2001, da kvantumet var 55.300 tonn. I historisk sammenheng er 2002 å regne som en middels god sesong. Det ble registrert gode fangster tidlig i sesongen for Vesterålen og for yttersiden av Lofoten.

I 2002 ble det i Vesterålen og Lofoten omsatt 167.900 tonn fisk, biprodukter, skalldyr og kvalprodukter til en samlet verdi på 1.690 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2001 var 143.900 tonn og 1.600 millioner kroner. Av den totale omsetning i Norges Råfisklags distrikt, utgjorde samlet omsetning i Vesterålen og Lofoten en andel på 29 prosent av kvantum og verdi i 2002 og 25 prosent av kvantum og verdi i 2001.

Av foran nevnte totalomsetning i Vesterålen og Lofoten, utgjorde utenlandske leveranser 16.300 tonn i kvantum og 180 millioner kroner i 2002 og 11.500 tonn og ca. 140 millioner kroner i 2001.

Diagram 8: Utvikling i landet kvantum ombordfrossen torsk, fordelt på norske og utenlandske fartøyer 1998-2002 (tonn)

Tabell 21: Kvantum og verdi for hovedartene i Vesterålen og Lofoten 2002 (tonn og tusen kroner)

2002	Vesterålen		Lofoten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
Torsk/skrei	36.300	437.700	54.500	711.500	90.800	1.149.200
Hyse	8.300	86.600	7.100	69.300	15.400	155.900
Sei	19.200	92.700	23.700	104.700	42.900	197.400
Totalt	63.800	617.000	85.300	885.500	149.100	1.502.500

Av oversikten ser en at det er leveransene av torsk/skrei som utgjør størstedelen av omsetningen. En ser også at det er Lofoten som er den største mottaker av torsk/skrei med en kvantumsomsetning på 54.500 tonn torsk/skrei til en verdi av 711.500 kroner, mot Vesterålens 36.300 tonn og 437.700 kroner. Av dette utgjorde de utenlandske torskleveransene 11.600 tonn i Vesterålen og 180 tonn i Lofoten.

Tabell 22: Antall fartøyer som har deltatt i Lofotfisket i perioden 1998-2002, fordelt på redskapsgrupper

Redskap	1998	1999	2000	2001	2002
Garn	875	856	770	672	753
Line	203	186	183	218	192
Juksa	639	505	435	476	515
Snurrevad	110	103	110	123	120
Sum	1.827	1.650	1.498	1.489	1.580

Tabell 23: Antall deltagende fiskere i Lofotfisket i perioden 1998-2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Antall fiskere	3.980	3.500	3.072	3.330	3.800

Tabell 24: Anvendelse i kvantum for skrei omsatt i Lofoten i perioden 1998-2002 (tonn)

Anvendelse	1998	1999	2000	2001	2002
Fersk	2.436	361	477	3.671	2.766
Frysing	2.111	518	195	194	373
Salting	25.117	12.974	7.357	7.673	15.498
Henging	21.705	16.024	20.379	18.894	25.671
Til sammen	51.369	29.877	28.408	30.432	44.308
Gjennomsnittspris *	14,10	21,39	23,17	23,76	20,07

* (kr pr. kg sløyd u/hode)

Viknafisket

Torskefisket utenfor Vikna kom i gang mot slutten av februar 2002. Størst aktivitet var det fra mars og ut april. Oppsynet ble satt allerede den 4. februar. Til oppsynet var det påmeldt 51 fartøyer med 83 fiskere fra Nord-Trøndelag, 8 fartøyer med 18 fiskere fra Sør-Trøndelag og 5 fartøyer med 9 fiskere fra Nordmøre. Totalt 64 fartøyer og 110 fiskere var påmeldt. Dette var 15 fartøyer og 28 fiskere færre enn i 2001. Som i de foregående år, var det en rekke fiskere som vekslet mellom fisket utenfor Vikna og i Lofoten.

Ved utgangen av april var det fra Viknafisket landet vel 2.250 tonn fisk til en samlet verdi på 25 millioner kroner. Av dette utgjorde torsk 1.310 tonn til en førstehandsverdi på 16 millioner kroner. Dette innebærer en økning i kvantum torsk fra 2001 med vel 30 prosent og i verdi med nærmere 40 prosent.

Tabell 25: Verdiutvikling for torsk under Viknafisket i perioden 1998-2002 (mill. kroner)

Fiskeart	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk	19,5	18,5	14,0	11,5	16,0

Vårtorskefisket i Finnmark

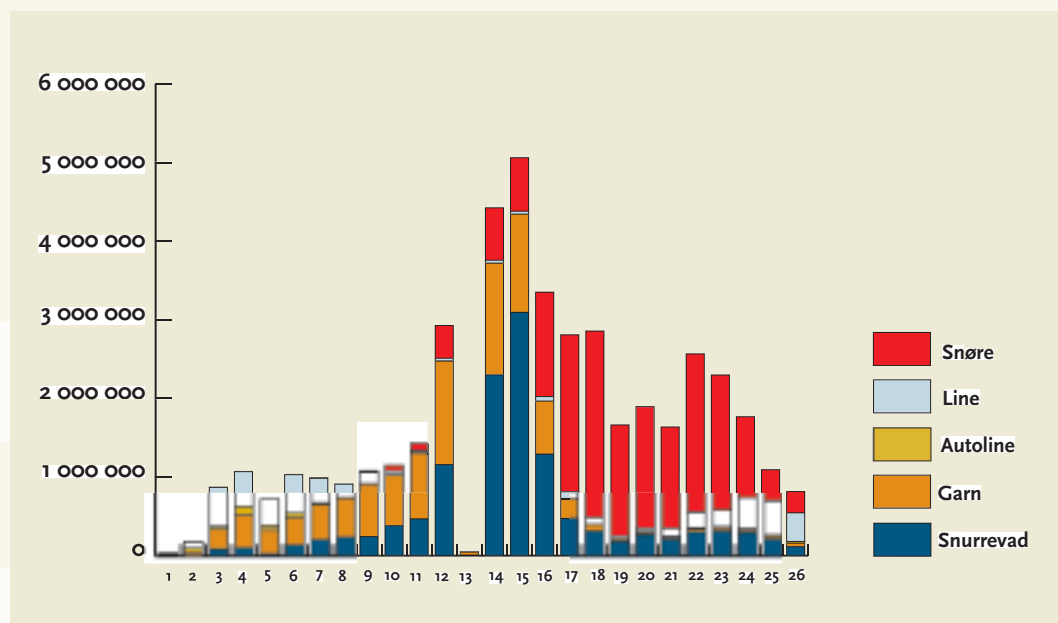
Fisket for den norske kystflåten som drifter med konvensjonelle redskaper i Finnmark, fikk i 2002 et østlig tyngdepunkt, i motsetning til året før da man hadde et godt fiske utenfor Vest-Finnmark. Målt i omsetning 1. halvår ble 45.000 tonn i 2002 levert fra kystflåten, hvorav 29.000 tonn (64 prosent) ble omsatt i Øst-Finnmark, mot 16.000 tonn (36 prosent) i Vest-Finnmark. I 1. halvår 2001 ble totalt 51.000 tonn levert fra kystflåten, hvorav 31.000 tonn (61 prosent) i Vest-Finnmark. Spesielt frem-

treddende var økningen i leveransene fra juksaflåten i Øst-Finnmark, som gikk opp fra 2.000 tonn i 2001 til 15.000 tonn i 2002.

Førstehandsverdien i 2002 av leveransene fra kystflåten utgjorde 1. halvår 309 millioner kroner i Øst-Finnmark og 190 millioner kroner i Vest-Finnmark, totalt 499 millioner kroner. Dette representerte en kraftig svikt sammenlignet med 2001, da totalen nådde 593 millioner kroner. Likevel økte verdien av landingene i Øst-Finnmark fra 225 til 309 millioner kroner, mens verdien av leveransene i Vest-Finnmark ble redusert fra 368 til 190 millioner kroner.

Fisket tok seg kraftig opp i ukene etter påske (fra 1. april), med en topp i uke 15 på 5.000 tonn omsatt. Diagrammet nedenfor illustrerer fiskets gang.

Som følge av det gode fisket med stor deltakelse, begrenset mottakskapasitet og for å få en hensiktsmessig gjennomføring av vårtorskefisket, innførte Norges Råfisklag regulering i fisket etter torsk i Finnmark i perioden fra 1. til 23. april 2002. Reguleringen gjaldt for fartøyer som driftet med konvensjonelle redskaper, med ukevote på 25 tonn sløyd/hodekappet torsk pr. fartøy, begrenset til 7 tonn torsk sløyd/hodekappet vekt pr. leveranse. Fartøyer som iset fisken i kasser kunne etter avtale med Norges Råfisklag få dispensasjon fra bestemmelsen om 7 tonn pr. leveranse. Reguleringen gjaldt i utgangspunktet for leveranser i Finnmark, men reguleringsområdet ble fra 3. april 2002 begrenset til Øst-Finnmark. For leveranser ut av det definerte pressområdet gjaldt ikke kvantumsbegrensningen pr. uke på 25 tonn.

Diagram 9: Utviklingen i kvantum rund vekt torsk under Finnmarksfisket 1. halvår 2002, fordelt på ulike konvensjonelle fiskeredskaper (kg)

Tabell 26: Distriktsvis omsetning av torsk rund vekt 2001 og 2002 (1000 tonn og mill. kroner)

	Kvantum		Verdi	
	2001	2002	2001	2002
Øst-Finnmark	72,2	79,1	883,2	865,5
Vest-Finnmark	61,9	44,9	739,7	496,7
Troms	89,0	92,4	1 131,2	1 054,6
Vesterålen	30,9	36,3	408,2	437,7
Lofoten	41,7	54,5	634,8	711,4
Helgeland	1,6	1,4	20,5	16,1
Nord-Trøndelag	1,1	1,5	14,7	18,0
Sør-Trøndelag	0,5	0,6	6,6	6,3
Nordmøre	2,2	3,2	30,1	36,9
SUM	301,1	313,9	3 869,0	3 643,2

Hasvik - bunkers-forsyning og kjøpefartøy

Etter at alle fiskekjøperne i Sørvær, Hasvik og Breivikbotn gikk konkurs i februar 2002, manglet fartøyene mulighet til å bunkre og skaffe seg smøreoljer. Flåten i Hasvik har lange avstander til alternative bunkersanlegg. Norges Råfisklag inngikk derfor avtale med Statoil, organiserte og foresto levering av bunkers og smøreoljer. Opplegget løste et virkelig akutt problem for flåten og fiskerne, som uten at laget tatt dette initiativet, ville hatt det driftsmessig svært vanskelig.

Kort tid etter konkursene inngikk laget avtale med en kjøper om plassering av kjøpefartøy i Breivikfjorden, slik at fartøyene også fikk leveringsmuligheter under vårtorskefisket.

Bunkerstilbudet i regi av laget var i drift helt fram til årsskiftet 2002/2003, da overtok et nystartet produksjonsanlegg salget.

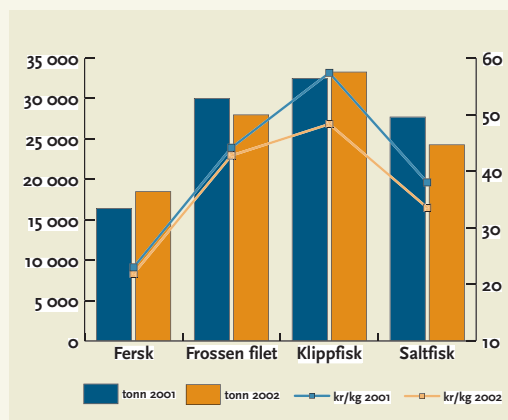
Markedet for torsk/skrei

Eksporten av torskprodukter økte med vel 11.000 tonn, til 138.000 tonn. Totalverdien gikk ned med ca 450 millioner til nesten 5.200 millioner. Dette tilsvarer en nedgang i gjennomsnittsprisen på torsk-

produkter på kr 6,80 pr. kilo. Eksporten av ubearbeidet torsk økte betydelig. Fersk hel torsk økte med om lag 2.000 tonn til 18.000 tonn, mens eksporten av hel fryst torsk doblet seg til 27.500 tonn. Samlet ble det eksportert 46.000 tonn ubearbeidet fersk og fryst torsk, en økning på 53 prosent i forhold til i 2001, mens eksporten av bearbeidet torsk ble redusert med 4,6 prosent til 93.000 tonn.

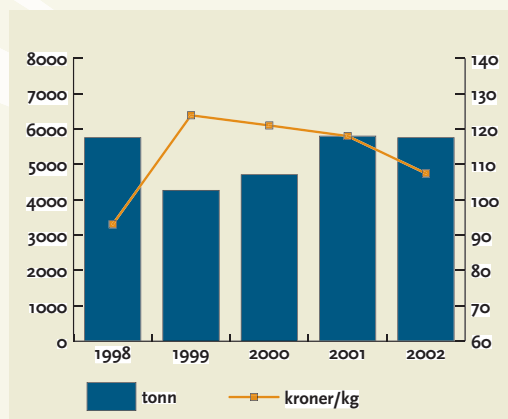
Av enkeltprodukter var det bare fryst filet som hadde nedgang i kvantum, det var også den produktgruppen som hadde lavest reduksjon i pris. Størst prisnedgang hadde fryst torsk som gikk ned med kr 3, men som til gjengjeld økte kvantum med nesten 13.600 tonn.

Til konvensjonell anvendelse har torskprodukter; klippfisk, saltfisk og tørrfisk, hatt negativ eller stabil kvantum og prisutvikling.

Diagram 10: Eksportutvikling torsk/skrei 2001-2002

(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt avskipningshavn) for mengde/pris.)

Diagram 11: Eksportutvikling tørrfisk torsk 1998-2002

(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt avskipningshavn) for mengde/pris.)

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Den norske hysekvoten nord for 62° N utgjorde 50.835 tonn som var fordelt med 19.317 tonn (38 prosent) til trålerne og 31.518 tonn til den konvensjonelle flåten. Trålerne var regulert med fartøyskvoter og rederikvoteordning og periodisering tilsvarende som for torsk. Fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper var tildelt 5.673 tonn for fartøyer på eller over 28 meter, som videre var regulert med fartøyskvote på 70 tonn og periodisert på samme måte som for torsk (line eller kombinasjon line). Fartøyer under 15 meter i gruppe I var regulert med samlekvoter. Av totalkvantumet på 25.845 tonn var 11.672 tonn avsatt til fartøyer under 15 meter regulert med samlekvote. Gruppekvoten for båter under 28 meter som ikke var regulert med samlekvote, 14.173 tonn, var delt i 3 perioder, hver på 4 måneder, med tilnærmet likt kvantum på hver av periodene. Fisket innenfor første periodekvote ble stoppet allerede 23. mars. Fra den datoen og fram til og med 30. april var det for denne flåten dermed kun anledning til å fiske hyse som bifangst, som til tross for den tidlige stoppen førte til et overfiske av 1. periodekvote. Det førte til at åpning av det direkte hysefisket i andre periode for denne gruppen ble utsatt til 1. august. Som følge av at en romslig restkvote da gjenstod, ble maksimalkvotene pr. fartøy økt ved tre anledninger og opphevet 20. september, og fisket ble stoppet 8. desember.

Tabell 27: Distriktsvis omsetning av hyse rund vekt 2001 og 2002 (1000 tonn og mill. kroner)

	Kvantum		Verdi	
	2001	2002	2001	2002
Øst-Finnmark	14,5	15,6	160,7	141,0
Vest-Finnmark	9,9	8,2	106,3	74,0
Troms	15,7	12,9	183,4	131,0
Vesterålen	7,1	8,3	82,5	86,6
Lofoten	6,9	7,1	75,0	69,3
Øvrige soner	1,2	1,6	13,5	14,7
SUM	55,3	53,7	621,4	516,6

Av de totale hyselandinger utgjorde utenlandske fangster 18.900 tonn i 2001 og 16.600 tonn i 2002.

Markedet for hyse

35.300 tonn hyseprodukter ble i 2002 eksportert til en verdi av 770 millioner kroner. Det er 2.300 tonn mer enn i 2001, men 46 millioner mindre i verdi. Kvantumsøkningen er av fersk filet og fryst hel hyse, mens verdireduksjonen er en følge av prisreduksjon på alle typer hyseprodukter. Størst prisnedgang var det på fersk filet fra 41,30 til 37,70 per kilo.

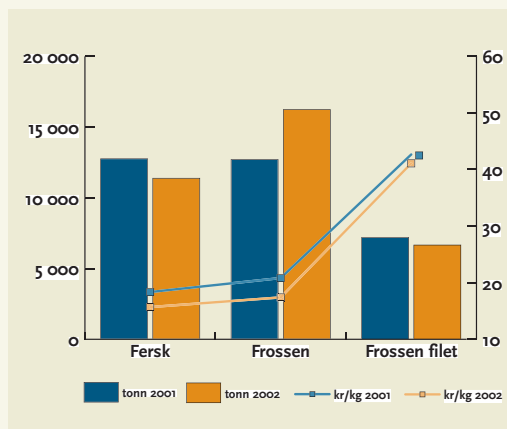

Diagram 12: Eksportutvikling hyse 2001 og 2002

(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt avskjipningshavn) for mengde/pris.)

Sei (*Pollachius virens*)

Reguleringer

Det var fra årets begynnelse avsatt 142.000 tonn sei til fiske nord for 62° N i Norges økonomiske sone. Av dette ble 35.500 tonn avsatt til not, 52.540 tonn til trål og 53.960 tonn til fiske for fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper.

For konvensjonelle fartøyer ble det videre avsatt 48.024 tonn for fartøyer under 28 meter største lengde, der 19.375 tonn skulle fiskes som samlekvote av fartøyer under 15 meter største lengde. Konvensjonelle fartøyer over 28 meter største lengde kunne fiske inntil 5.936 tonn rund vekt, hvorav 750 tonn skulle avsettes til bifangst. Fartøyer over 28 meter uten deltageradgang, kunne ha 50 prosent sei som bifangst så lenge direktefisket etter sei var åpent, og 10 prosent innblanding etter dette.

For konvensjonelle fartøyer under 28 meter som ikke var regulert med samlekvote, gjaldt en periodisering der 12.892 tonn skulle fiskes i perioden 01.01-30.04, 8.595 tonn fra 01.05-31.08 og 7.162 tonn fra 01.09 og ut året. Ved stopp i fisket eller når fartøyets maksimalkvote var nådd, var det tillatt med 25 prosent sei som bifangst pr. uke og inntil 50 prosent i den enkelte fangst.

For not skulle 40 prosent av gruppekvoten avsettes til et fiske til og med 14. juli og 60 prosent til et fiske fra og med 12. august.

Av trålernes kvote var det avsatt 1.000 tonn til deking av bifangst. Trålkvoten var for øvrig fordelt med 42.032 tonn til fartøyer med torsketrållatelse og 9.508 tonn til fartøyer med seitrållatelse.

En nådde ikke å fiske opp noen av periodekvotene. Den 15. juli ble totalkvoten økt til 152.000 tonn og det ble foretatt en refordeling innenfor de ulike gruppene.

Den 17., 20. og 24. september ble maksimalkvotene opphevet for henholdsvis not, konvensjonell 15-28 meter og fartøyer under 15 meter med samlekvote.

Omsetning

Ved utgangen av året, stod det fremdeles ca 8.600 tonn sei igjen av totalkvoten. Not manglet drøye 10.000 tonn på sin kvote, konvensjonell manglet nærmere 6.000 tonn, mens trål hadde overfisket sin kvote med ca 8.400 tonn.

Totalt ble det i Norges Råfisklags distrikt i 2002 levert 109.100 tonn rund vekt sei til en verdi av 450 millioner kroner.

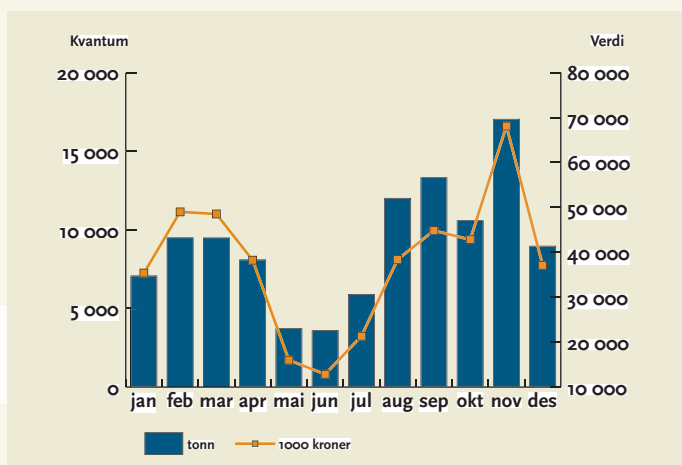

Diagram 13: Omsetning av sei rund vekt i kvantum og verdi, månedsfordelt 2002 (tonn og 1000 kroner)

Tabell 28: Distriktsvis fordeling av landinger av sei i kvantum og verdi 2001 og 2002 (tonn og 1000 kroner)

	Rund vekt		Verdi	
	2001	2002	2001	2002
Øst-Finnmark	4.967	4.687	21.464	18.030
Vest-Finnmark	15.131	11.366	56.513	37.740
Troms	34.058	37.258	145.557	142.510
Vesterålen	16.873	19.277	84.899	92.722
Lofoten	21.840	23.724	102.266	104.717
Øvrige distrikter	10.967	12.780	53.108	55.905
Total	103.836	109.092	463.807	451.624

Seinot

Året 2002 må kunne oppsummeres med - en svært dårlig seinotesesong! Det var betydelig lavere deltagelse enn året før og man fikk det laveste oppfiske kvantum notsei siden 1995.

Det var i 2002 totalt 142 påmeldte fartøyer, hvorav 113 leverte fangst. Tilsvarende tall for 2001 var henholdsvis 201 påmeldte og 179 fartøyer med fangst.

Årsaken til den lave deltagelsen, var i hovedsak liten tilgjengelighet og mye små sei. Det var dårlige forhold både for låssetting og sløyging. Ved sesongens start, var det stor interesse blant kjøperne av notsei. Men blant annet på grunn av liten tilgjengelighet og små sei, falt kjøperinteressen ut over sesongen. Små sei og ujevne leveranser var viktige årsaker til at det ble oppnådd lave priser, i tillegg til dårlige rammebetingelser for industrien og næringen med høy rente og sterk kronekurs.

Låssatt sei ble omsatt på auksjon, mens man formidlet noe av den direktehåvede seien til en noe høyere pris enn minstepris. Det ble dessuten levert ca 600 tonn direktehåvet sei til Murmansk. Totalt 7 fartøyer benyttet seg av muligheten til levering i Russland, til konkurransedyktige priser.

Totalt ble det i Norges Råfisklags distrikt levert 24.900 tonn notsei, hvorav ca 6.100 tonn ble levert i første periode til og med 14. juli. Verdien av årets seinotfiske ble vel 71 millioner kroner, noe som gav en gjennomsnittspris på kr 2,86 pr. kg omregnet til rund vekt.

Markedet for sei

Den totale eksporten av ferske og frosne seiprodukter ble i 2002 redusert med nesten 3.000 tonn, sammenlignet med 2001. Den positive utvikling i eksporten av både fersk og fryst sei resulterte i økt kvantum, mens videreforedlede produkter som filet og blokk ble redusert i kvantum og verdi.

For konvensjonelle produkter av sei var det positiv prisutvikling både for saltfisk og tørrfisk, mens kvantumet ble litt redusert for saltfisk og var stabil for tørrfisk. Klippfisk økte marginalt i kvantum, mens prisen ble redusert med nesten 50 øre pr. kilo.

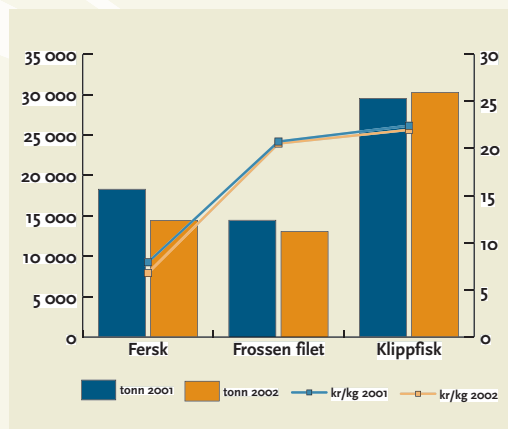

Diagram 14: Eksportutvikling sei 2001 - 2002

(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord - angitt avskipningshavn) for mengde/pris.)

Reker (*Pandalus borealis*)

I Norge ble det i 2002 totalt landet 77.500 tonn reker fra norske og utenlandske fiskefartøyer. Av dette kvantumet gikk 70.100 tonn til pilling (frysede pillede reker og pillede reker i lake). Det øvrige kvantumet på 7.400 tonn gikk til konsum som skallreker.

I Norges Råfisklags distrikt ble det i 2002 fra norske og utenlandske fartøyer totalt landet ca. 59.000 tonn reker. Av dette kvantumet gikk vel 56.000 tonn reker til pilling – en oppgang med 7.000 tonn fra ca. 49.000 tonn i 2001. I underkant av 3.000 tonn gikk som skallreker til konsum – en nedgang med vel 500 tonn fra nærmere 3.500 tonn i 2001. Landingene fra de utenlandske fartøyene utgjorde ca. 9.000 tonn i 2002, en nedgang med ca. 1.000 tonn fra 2001.

Totalt 124 norske fartøyer leverte rekefangster i Norges Råfisklags distrikt i 2002. En oppsplitting av disse viser 60 frysereketrålere og 64 ferskrekefartøyer. I tillegg var det 24 utenlandske fartøyer som leverte reker i 2002.

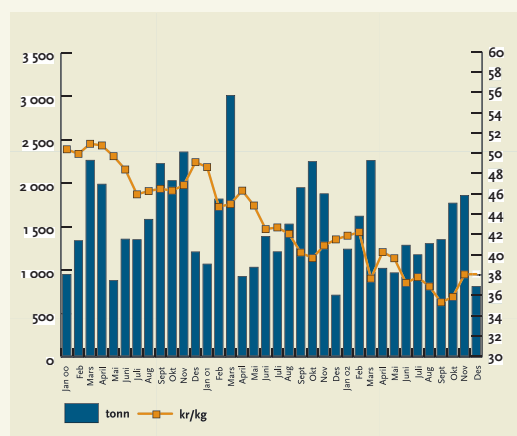

Diagram 15: Norsk eksport av frysede pillede reker pr. måned 2000-2002 (tonn og kroner)

Månedene januar/februar og mai-august var kvantumsmessige bra i 2002, men prisene var lave. I månedene november/desember, hvor det vanligvis oppnås høye priser, ble det i 2002 kun en ubetydelig oppgang i prisene. Mars måned var best, prismsig.

Gjennomsnittsprisen for reker til pilling i 2002 var kr 8,68 pr. kg, mot kr 9,22 i 2001. Dette tilsvarer en nedgang med kr 0,54 pr. kg landet kvantum i forhold til 2001.

Suspensjonen av minsteprisene og innføringen av obligatorisk dirigering og auksjon, som fra 2001 ble gjort gjeldende for fangster med ombordfrosne

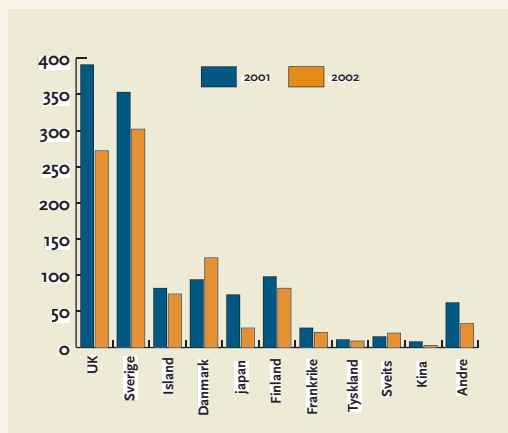

Diagram 16: Norsk eksport av reker fordelt pr. marked 2001-2002 (mill. kroner)

råreker til pilling, var også i 2002 det gjeldende system. Til sammen 204 rekefangster ble omsatt på auksjon i 2002.

I en periode tidlig på året hadde man problemer med store fangster med småreker. Slike reker betales generelt dårlig, i tillegg til at den store mengden med småreker medvirket til prispress og -fall i markedene. Oppnådde bud på lagets rekeauksjoner var lave og kjøperinteressen var laber.

For å stimulere til fiske etter større og bedre betalte reker, og for å medvirke til lønnsom produksjon også av småreker, ble det etablert et frivillig og alternativt tilbud om å legge ut rekefangster på auksjon via et to-prissystem. Gjennom dette måtte fisker akseptere å få redusert tilslagsprisen på auksjon med 50 prosent, for andelen av fangsten med uønskede småreker (under 7,5 cm). Kjøper betalte tilslagspris for resten. Man håpet at rekekjøperne gjennom denne ordningen, uten fare for å betale for mye for fangster med mye småreker, forhåpentligvis ville by høyere på auksjon enn om hele fangsten ble omsatt til ens pris. Så ble ikke virkelighet, da det viste seg at fartøyer som gikk inn på to-prissystemet fikk et dårligere sluttregnestykke for tilsvarende fangster, enn de som omsatte på ordinære auksjonsvilkår. To-prissystemet fikk kort varighet.

Produksjonen av pillede reker har i hovedsak foregått hos 8 produsenter. Det var 14 kjøpere som kjøpte fangster, av dem var 3 islandske. Salget til Island viste en fordobling i forhold til 2001 og utgjorde 11.000 tonn i 2002.

I både 2002 og 2001 lagret enkelte fiskere fangster for egen risiko og regning. Kvantumsmessig utgjorde dette lite. Oppslutningen var stor om lagets tilbud om prøvetaking av ombordfrosne industrireke, der lagets kontrollører bisto både fiskere og kjøpere. I lagets distrikt ble det landet 850 tonn ferske råre-

ker til pilling, en reduksjon med 350 tonn fra 2001-sesongen. Nye minstepriser for ferske råreker til pilling og kokte reker trådte i kraft fra 6. juni 2002. Minsteprisene på ferske råreker til pilling for størrelsen under 220 til under 270 gikk ned med kr 1,00 og størrelsen under 280 til over 321 gikk ned med kr 1,20.

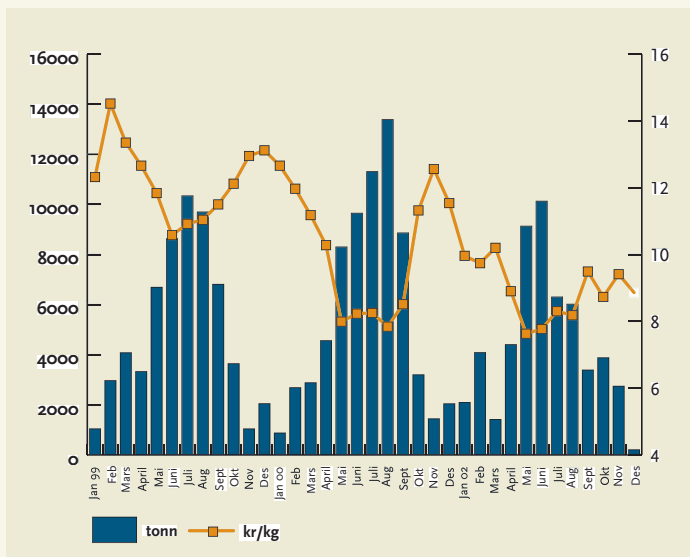

Diagram 17: Frosne reker til pilling – kvantum og gjennomsnittspriser 1999-2002 (tonn og kroner)

2002 sesongen var veldig laber og må kunne karakteriseres som katastrofal både for fiskere og for kjøpere som tradisjonelt har mottatt ferske råreker til pilling. Bare ett fåtall ferskreke-fartøyer rustet seg ut for dette tradisjonelle fisket, som hovedsakelig foregår på våren og sommeren i Varanger og i Barentshavet. I forkant av sesongen hadde Norges Råfisklag lagt til rette en ordning med føringsstilsudd for ferske reker som fiskes på kysten til anvendelse pilling.

Tabell 29: Deltakelse i rekefisket 2002, fordelt på fartøystørrelse og registreringsfylke

	Fartøyer over	Fartøyer mellom	Fartøyer under	Alle reke-
	50 brt. Kombi-/fryse-	35 og 50 brt.	35 brt. Fersk-	
	rekefartøyer	Ferskrekefartøyer	rekefartøyer	fartøyer
Finnmark	6	0	1	7
Troms	18	3	28	49
Nordland	15	3	19	37
Trøndelag	1	0	5	6
Møre	20	0	5	25
I alt	60	6	58	124

Tabell 30: Kvantum norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt 2001 og 2002 (kvantum i tonn)

	2001		2002	
	Norske	Utenl.	Norske	Utenl.
Kyst Varanger	1.105	101	635	918
Kyst øvrig	2.255	1.422	1.347	59
Barentshavet	3.639	1.202	8.103	2.284
Gåsbanken		508		69
Hopen	27.704	2.098	30.363	3.766
Svalbard	5.018	4.159	5.608	2.080
Canada	2.636		3.483	
Grønland	1.049	98	527	
Andre	4	508		69
Totalt	43.411	10.095	50.067	9.246

Markedet for reker

Eksporten av hovedproduktet frosne pillede reker falt fra ca. 19.000 tonn i 2001 til ca. 17.000 tonn i 2002. Verdimessig var nedgangen i forhold til året før på ca. 20 prosent, eller ned fra vel 800 millioner kroner til ca. 650 millioner kroner i 2002. Hovedårsaken til denne utviklingen var den sterke kronekursen i forhold til valutaer i hovedmarkedene. I tillegg var situasjonen i 2002 også preget av store rekelandinger i Nord-Atlanteren som medførte sterk konkurranse i markedet og prispress gjennom hele året.

Gjennomsnittlig verdi falt fra kr 42,89 i 2001 til kr 38,05 i 2002. Et svakt marked første halvår for konsumpakkede kokte og rå skallreker til hovedmarkedene i Kina og Japan, bidro til at mer reker ble solgt til pilling enn det som ellers ville vært normalt. Dette bidro ytterligere til en vanskelig sesong for flåten. Markedssituasjonen ga heller ikke i 2002 grunnlag for noe ferskrekefiske av betydning. Total norsk eksportverdi for reker falt fra 1.215 millioner kroner i 2001 til 967 millioner kroner i 2002.

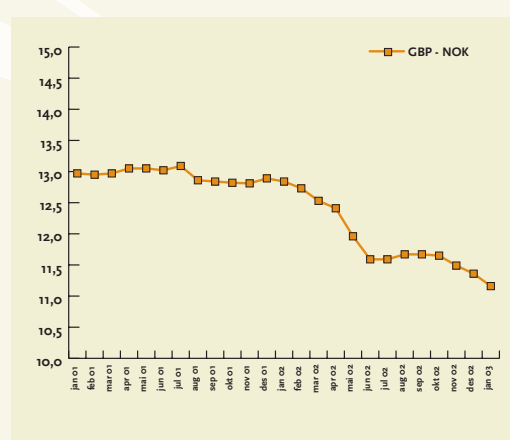

Diagram 18: Sterk krone ga svekket konkurranseevne for norske rekeeksportører (britisk pund i forhold til norske kroner)

Informasjonsutvalget for reker

Med den svake utviklingen i hovedmarkedene for både pillede reker og konsumpakkede skallreker, har det vært viktig for Informasjonsutvalget for reker å prøve og bidra til produktutvikling og salg mer direkte inn i markedet utenom de store importørene. Det har også blitt forberedt satsning på nye markeder både for skallreker og pillede reker. Hovedaktivitetene har vært som følger:

- Markedsovervåking og rapportering til fiskesalgs-lagene, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- Rekelunsj og informasjonsmøte i London.
- Markeds- og kvalitetsseminarer for fiskere i Tromsø og Ålesund.
- Produktpresentasjoner i samarbeid med enkelt-eksportører og deres kundeforbindelser
- Vedlikehold av kontaktnett mellom rekefiskere og fiskerorganisasjoner i Nord-Atlanteren.
- Rekeseminar for eksportører og kunder i Stockholm.
- Salgsstøtte-aktiviteter i samarbeid med eksportør på Silja Line-båtene.
- Gjennomført markedsundersøkelse og forberedt markedsbesøk til Kina.
- Utviklet salgsstøttmateriell for ferske kokte skallreker.
- Generell PR-aktivitet og mediakontakt. vedr. produksjon og markedsforhold.

Ved planlegging og gjennomføring av aktivitetene legges det vekt på deltakelse fra eksportører og importører som er gode kunder av de norske rekefiskerne og fiskesalgs-lagene.

Kvitlaks (*Argentina silus*)

Totalt kvantum kvitlaks landet i Norges Råfisklags distrikt i 2002 ble redusert med ca. 22 prosent i forhold til 2001. Verdien av kvantumet ble redusert med 30 prosent. Av Norges totale omsetning av kvitlaks på ca. 7.100 tonn, omsatte Norges Råfisklag ca. 80 prosent.

Minsteprisen på kvitlaks i 2001 var en samfengtpris på kr 3,00 pr. kg. For sesongen 2002 ble det innført ny vektgrense på over og under 350 gram, og minstepriser i 2002-sesongen ble kr 3,00 pr. kg for størrelsen under 350 gram og kr 3,50 pr. kg for størrelsen over 350 gram. I gjennomsnitt ble det betalt kr 3,36 pr. kg kvitlaks i 2002, en nedgang fra kr 3,70 som var gjennomsnittlig betalt pris pr. kg i 2001.

Antall fartøyer som deltok i fisket gikk tilbake fra 20 i 2001 til 12 i 2002. Det høye antallet fartøyer i 2001 hadde sin årsak i nytildeling av kvitlaks-konsesjoner. Mange av de "nye" båtene falt ut av fisket i 2002.

Det var 5 kjøpere i området Nordmøre til Troms. De 2 største kjøperne (en på Helgeland og en i Nord-Trøndelag) tok i mot ca. 90 prosent av kvantumet i Norges Råfisklags distrikt.

En stor del av kvantumet ble rundfrosset og eksportert blant annet til Øst-Europa, Japan og Egypt. Markedet for rundfrossen vare ble imidlertid sterkt forverret i 2002 og kjøperne hadde mye rundfrossen kvitlaks på lager ved utgangen av året.

Tabell 31: Ilandbrakt kvantum og verdi av kvitlaks 2001 og 2002, pr. sone og totalt (tonn og 1000 kroner)

Sone	2001		2002	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
1 - Øst-Finnmark	3	14		
4 - Vesterålen	139	778	117	474
5 - Lofoten/Salten	274	947	490	1.400
6 - Helgeland	2.935	11.119	3.177	10.779
7 - Nord-Trøndelag	3.297	11.777	1.918	6.624
9 - Nordmøre	696	2.508	134	416
Totalt	7.344	27.143	5.836	19.693

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Fisket etter taskekrabbe foregikk fra Nordmøre til Bodø. I tillegg ble det gjennomført et utvidet prøvefiske i Salten og Vesterålen siste år. I 2002 ble det omsatt ca. 60 tonn krabbe i Vesterålen og Salten. Krabbefisket begynte på Hitra medio juni (uke 25) og de siste teinene ble tatt på land i desember (uke 50). Sesongen har blitt betydelig utvidet de siste årene, fra 4 uker i 1989 til 26 uker i 2002. Deltakelsen i fisket har også økt betraktelig de siste årene fra 177 båter og 228 fiskere i 2000 til 253 båter og 306 fiskere i 2002.

Totalt landet kvantum i Norges Råfisklags distrikt økte med vel 20 prosent fra 2.700 tonn i 2001 til 3.300 tonn i 2002. Førstehåndsverdien økte fra 19,7 millioner kroner i 2001 til 24,6 millioner kroner i 2002, en økning på ca. 25 prosent. På grunn av manglende kjøperdekning for krabbe fra Rørvik og nordover, har all krabbe som blir ilandført i Nordland blitt ført til Hitra i Sør-Trøndelag. Dette har ført til et stort behov for føringstilskudd.

Minsteprisene for taskekrabbe gikk opp fra 2001-sesongen til 2002-sesongen fra kr 13,70 til kr 14,00 pr. kg til konsum, fra kr 6,10 til kr 6,40 pr. kg til fabrikkproduksjon og fra kr 6,50 til kr 7,00 pr. kg for samfengt. Inkludert i minsteprisene ligger en egenandel til føring for kjøper på kr 1,10 pr. kg. Egenandelen for fisker ble fjernet i 2002.

Etterspørselen etter krabbeprodukter er stigende både i Norge og i eksportmarkedene. I 2002 ble det eksportert ca. 860 tonn med taskekrabbe fra Norge. Dette er en økning med 30 prosent fra 2001. Eksportverdien var på 36 millioner kroner. De største markedene er Frankrike, Sverige og England. Eksporten av fersk krabbe økte fra vel 82 tonn i 2001 til vel 130 tonn i 2002.

Tabell 32: Totalkvantum og -verdi av taskekrabbe fordelt på fangstområder 2001 og 2002 (tonn og 1000 kr)

Område	2001	2002	2001	2002
	Kvantum (tonn)		Verdi (1000 kr)	
Vesterålen		14	6	104
Lofoten/Helgeland/Salten	601	600	4.209	4.530
Nord-Trøndelag	276	363	1.791	2.544
Sør-Trøndelag	1.697	2.163	12.836	16.238
Nordmøre	141	173	967	1.300
Totalt	2.715	3.313	19.810	24.716

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Kongekrabbesesongen i 2002 var den første som var klassifisert som kommersiell fangst. Totalkvoten på 100.000 stk hannkrabber var fordelt med 90.000 stk til kommersiell fangst og 10.000 stk til forskningsfangst. Fangstperioden var 21.10.-31.12.2002.

Fartøkvotene ble fastsatt av Fiskeridirektoratet etter følgende kriterier:

Fartøyet måtte være registrert i merkeregisteret og være mellom 8 og 15 meter. Fartøyeier og hovedsmannen måtte være registrert på blad A eller B i fiskermantallet. Eier måtte ha deltatt med fartøyet i fiske, måtte ha driftet med garn eller line og måtte ha levert fangst i området fra og med Kinnarodden og østover til grensa mot Russland minst to av årene i perioden 1999-2001.

For å kunne delta i gruppe I-fisken måtte man ha levert 5.000 kg rund vekt torsk (hovedsmann registrert på blad B). Da fikk man en kvote på 700 hannkrabber. For å kunne delta i gruppe II-fisken måtte man ha levert 3.000 kg rund vekt torsk (hovedsmann registrert på blad A eller B). Da fikk man en kvote på 350 hannkrabber. Det var 127 fartøyer som tilfredsstilte kravene, hvorav 121 fartøyer var i gruppe I og 6 fartøyer var i gruppe II.

Til forskning var det reservert 10.000 krabber. Fiskeriforskning engasjerte 12 fartøyer som hver fikk fiske 290 hannkrabber som kompensasjon for registreringsarbeid. Til diverse forsøk var det reservert 3.700 krabber.

Totalt ble det i 2002 landet 101.532 stk kongekrabber, et kvantum på ca. 414.000 kg. Av dette kvantumet ble 94.348 stk (ca. 385.000 kg) belastet fartøkvotene og 7.184 stk (ca. 29.000 kg) belastet forskningskvoten. Total verdi på kongekrabbefangstene i 2002 var 32 millioner kroner.

I forkant av sesongen ble det arrangert kurs for fiskere og produsenter med tema kvalitet og håndtering av kongekrabbe. Fiskeridirektoratet, FHL og Norges Råfisklag stod for regien. Til sammen 67 fartøyer og 8 bedrifter var representert på kursene som fant sted i Mehamn, Båtsfjord, Vadsø og Vardø. Tilbakemeldingene fra kursdeltagerne var utelukkende positive.

I 2002 var det totalt 14 ulike anlegg som var godkjent for mottak av kongekrabbe. Disse var fordelt på 12 kjøpere, og ved sesongslutt var det tatt i mot krabbe på 12 anlegg.

I desember refordelte Fiskeridirektoratet restkvoten av kongekrabbe blant de fartøyer som hadde meldt seg interessert – til sammen 95 fartøyer. Refordelingen gav et tillegg i kvote på 100 krabber i gruppe I og 50 krabber i gruppe II.

Minsteprisdrøftelser mellom Norges Råfisklag og FHL industri og eksport, ble avholdt i Vardø i slutten av september 2002. Resultatet av drøftelsene ble en minstepris på kr 78,00 pr. kg, en reduksjon med kr 2,00 pr. kg fra 2001-sesongen. Kjøperne betalte minstepris gjennom hele sesongen.

Fiskeridirektoratet region Finnmark og Norges Råfisklag videreførte samarbeidet om kontroll av leveransene også i 2002.

Japan er fremdeles det største markedet for frysede kongekrabbeklør, men markedet i USA er i vekst for frysede klør. Som for tidligere år, er USA det største markedet for ferske kongekrabbeklør selv om kvantumet her er halvert i forhold til 2001. Gjennomsnittsprisen på eksport ligger rundt kr 177,00 pr.kg.

I tillegg til de foran nevnte fangster, leverte utenlandske fartøyer til sammen 238.000 kg produkter av kongekrabbe, hovedsakelig tilvirkede og frossede klør til en samlet verdi på 35 millioner kroner.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Kvoten for 2002 ble fastsatt av Fiskeridepartementet til 671 dyr, som var en økning på 122 kval sammenlignet med 2001. Totalkvoten var fordelt på fangstområder som følger: Nordsjøen 155 dyr, Vestfjorden 14 dyr, Barentshavet 318 dyr, Svalbard 148 dyr og Jan

Mayen 36 dyr. Fangsten startet 13. mai og ble avsluttet 31. juli.

Laget foretok en markedsundersøkelse i april der det kom frem at 9 kjøpere i Nordland, Troms og Finnmark var interessert i ca. 500 tonn kvalkjøtt, noe som tilsvarer kjøtt fra ca. 350 vågekval. Kjøperkorpset var noe redusert da tre anlegg var rammet av brann og drev produksjon på leid anlegg. Dette medførte at produksjon og lagerkapasitet var redusert i forhold til foregående år. I samarbeid med Fiskeridirektoratet og Statens næringsmiddeltilsyn, fikk et nøytralt fryselager dispensasjon for kjøp av kvalkjøtt i Finnmark.

Den 29.04.02 var det prisdrøftelser mellom laget og FHL der det ble enighet om følgende minstepriser:

Kjøtt til konsum	Kr 29,00 pr. kilo
Kvalspekk og finner til konsum	Kr 0,10 pr. kilo

Dersom det blir eksport skal kvalfangerne ha etterbetaling med følgende satser:

Tungespekk	Kr 50,00 pr. kilo
Halefinner	Kr 40,00 pr. kilo

Fangstreguleringer ble iverksatt av hensyn til en best mulig avsetning. Hvert fartøy måtte minst foreta to leveringer i løpet av sesongen. Første leveranse måtte skje senest når halvparten av tildelt kvote, målt i antall dyr, var tatt. For fartøyer som hadde fått godkjenning for sjølproduksjon, og benyttet denne, gjaldt ikke denne bestemmelsen.

Det ble innført stopp i fangsten den 07.06 på grunn av et stort antall fanget kval og et begrenset mottak. Den 11.06 ble det åpnet for ny fangst, men begrenset til 4 kval pr. fartøy for levering i perioden 24.06 – 07.07. Etter at fangsten ble regulert greide kjøperne å produsere landet kvantum frem til ferien. Leveransene av kvalkjøtt var preget av lang ventetid for enkelte båter. Under kvalfangsten i 2002 var det to fangstskuter som sjølproduserte sin fangst, og de var dermed ikke regulert med fangststopp.

Ved endt sesong gjenstod det henholdsvis 14 og 23 kval nord og sør for 62° N.

I Norges Råfisklags distrikt ble følgende kvantum omsatt:

Samfengt kvalkjøtt	696.880 kg til en gjennomsnittspris på kr 29,76 pr. kg
Samfengt kvalkjøtt	60.355 kg sjølprodusert
Samfengt spekk	51.623 kg til en gjennomsnittspris på kr 0,10 pr. kg
Samfengt spekk	5.042 kg sjølprodusert

I salgslag sør for Råfisklaget ble følgende kvantum omsatt:

Samfengt kvalkjøtt	153.572 kg til en gjennomsnittspris på kr 29,12 pr. kg
Samfengt spekk	12.176 kg til en gjennomsnittspris på kr 0,10 pr. kg

Reklameutvalget for småkvalkjøtt

I 2002 ble det i lagets distrikt inntrukket 30 øre fra fanger og 30 øre fra kjøper for hver kilo omsatt kvalkjøtt. Dette gikk til en felles og frivillig ordning for markedsføring av kvalkjøtt på innenlandsmarkedet i regi av Reklameutvalget for småkvalkjøtt.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Bare fartøyer under 28 meter som fisket med konvensjonelle redskaper kunne delta i et direktefiske etter blåkveite sør for 71° 30' N i 2002. Dette skjedde innenfor maksimalkvoter på 10, 12 eller 14 tonn avhengig av fartøylengde, og fisket var tidsbegrenset fra 10. juni til 7. juli. Blåkveite tatt som bifangst før direktefisket åpnet 10. juni, gikk som fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i direktefisket. Fartøyer som skulle delta måtte forhåndsmelde seg til Norges Råfisklag eller til Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag. Tillatt bifangst for fartøyer uten adgang i direktefisket og samtlige fartøyer når direktefisket ikke var åpent, var 12 prosent i den enkelte fangst og 7 prosent ombord ved avslutning av fisket og av landet fangst. I følge tall fra Fiskeridirektoratet fordelte oppfisket kvantum ved årsskiftet seg som følger:

Fartøygruppe	Tonn rund
Konvensjonelle fartøyer under 28 meter	6.387
Konvensjonelle fartøyer 28 meter eller mer	1.071
Trål	3.210
Sum	10.668

Uer (*Sebastes*)

Kvantumet av uer er redusert flere år på rad og ble igjen ytterligere redusert i 2002. Totalt omsatt kvantum i 2000 var 13.900 tonn, 12.000 tonn i 2001 og 8.600 tonn i 2002. I de 8.600 tonnene med uer, var det inkludert 1.000 tonn snabeluer til en verdi av 4,7 millioner kroner.

Totalverdien av uer ble redusert fra 84 millioner kroner i 2001 til 57 millioner kroner i 2002, en nedgang på vel 30 prosent. Av det totale kvantum uer i 2002 ble 64 prosent omsatt til fersk anvendelse og 34 prosent omsatt til frysing. De største kvantaene ble

landet i månedene april, august og oktober. Gjennomsnittsprisen var i 2002 kr 4,80 pr. kg rund vekt for snabeluer og kr 6,95 pr. kg. for vanlig uer. Tilsvarende gjennomsnitt for 2001 var henholdsvis kr 6,03 og kr 7,30 pr. kg.

Tabell 33: Ilandbrakt kvantum uer pr. sone 2001 og 2002 (tonn)

Sone	2001	2002
1 – Øst Finnmark	1.071	689
2 – Vest Finnmark	1.675	863
3 – Troms	3.380	3.010
4 – Vesterålen	2.172	1.323
5 – Lofoten/Salten	1.410	1.360
6 – Helgeland	252	317
7 – Nord - Trøndelag	315	240
8 – Sør - Trøndelag	254	265
9 – Nordmøre	1.452	523

Lange (Molva)

I 2002 ble det landet 4.700 tonn lange i Råfisklagets distrikt. I forhold til 2001 var dette en økning med 600 tonn. Verdien av det som ble landet i 2002 utgjorde 58 millioner kroner, en reduksjon på i underkant av 1 million kroner sammenlignet med året før. Av det totale kvantumet i 2002 gikk 3.500 tonn til salting, 772 tonn til henging, 354 tonn til fersk anvendelse og 103 tonn til frysing. Hele 2.200 tonn lange ble landet på Nordmøre.

På kjølausjon på Nordmøre oppnådde autolineflåten en gjennomsnittspris for kvitlange over 2,0 kg på kr 16,85 pr. kg. I 2001 var tilsvarende gjennomsnittspris kr 24,42 pr. kg, en prisreduksjon på over 30 prosent.

Brosme (Brosme brosmes)

I Råfisklagets distrikt ble det i 2002 omsatt 6.800 tonn brosme, en reduksjon med 800 tonn i forhold til 2001. Verdien av det som ble landet i 2002 utgjorde 51 millioner kroner, en reduksjon med 8 millioner kroner sammenlignet med 2001. Av det totale kvantumet i 2002 gikk 5.100 tonn til salting, 956 tonn til fersk anvendelse, 457 tonn til henging og 246 tonn til frysing. 2.500 tonn ble landet på Nordmøre.

På kjølausjon på Nordmøre oppnådde autolineflåten en gjennomsnittspris for brosme over 1,0 kg på kr 14,35 pr. kg. I 2001 var tilsvarende gjennomsnittspris kr 15,22 pr. kg, en prisreduksjon på ca. 6 prosent.

Lyr (Pollachius pollachius)

I 2002 ble det i lagets distrikt omsatt 1.400 tonn lyr, mot 1.200 tonn i 2001. Dette utgjorde en kvantum-

søkning på ca. 16 prosent i 2002. Verdien økte med ca. 23 prosent fra 8,8 til 11,1 millioner kroner.

Av det totale kvantumet lyr i 2002 gikk 82 prosent til fersk anvendelse og 15 prosent til salting. Det største kvantumet på nærmere 570 tonn ble landet på Nordmøre, 340 tonn ble landet i Sør-Trøndelag og 190 tonn ble landet i Nord-Trøndelag. Gjennomsnittsprisen pr. kg. i hele lagets distrikt var kr 7,71 pr. kg i 2002 mot kr 7,44 pr. kg i 2001.

Tabell 34: Ilandbrakt kvantum lyr pr. sone 2001 og 2002 (tonn)

Sone	2001	2002
1 – Øst Finnmark	0	1
2 – Vest Finnmark	0	0
3 – Troms	12	17
4 – Vesterålen	19	22
5 – Lofoten/Salten	133	154
6 – Helgeland	113	143
7 – Nord-Trøndelag	163	193
8 – Sør-Trøndelag	255	344
9 – Nordmøre	493	566

Breiflabb (Lophius piscatorius)

I 2002 ble det i Råfisklagets distrikt landet knappe 1.300 tonn breiflabb til en verdi av 33 millioner kroner. Dette var en reduksjon av kvantumet med hele 900 tonn og en reduksjon i verdi med 29 millioner kroner i forhold til 2001. Det største kvantumet breiflabb fiskes fra Lofoten og sørover. På Helgeland og i Trøndelag var det størst nedgang i kvantum.

Ved utgangen av 2002 var minsteprisene for breiflabb kr 60,- pr. kg for den over 1,0 kg og kr 45,- pr. kg for den under 1,0 kg, de samme prisene som ved utgangen av 2001.

Steinbit (Anarhichas)

Det ble i 2002 landet nesten 2.000 tonn flekk- og gråsteinbit i lagets distrikt til en verdi av 12,7 millioner kroner. Dette var en økning med 200 tonn i kvantum fra året før, mens verdien var stabil. Gjennomsnittsprisen for steinbit, sløyd uten hode gikk ned fra kr 11,20 pr. kg i 2001 til kr 10,70 pr. kg i 2002.

Landingene av blåsteinbit derimot, ble redusert fra 6.300 tonn i 2001 til 3.500 tonn i 2002, og i verdi fra 16,7 millioner kroner til 6,7 millioner kroner. Førstehåndsprisen på blåsteinbit ble redusert fra ca. kr 2,70 pr. kg i 2001 til kr 1,90 pr. kg i 2002. Det var i 2002 fri prisdannelse og eksisterte ikke minstepris for blåsteinbit.

Pigghå (*Squalus acanthias*)

I 2002 ble det igjen nedgang i landingene av pigghå til 326 tonn, mot 397 tonn i 2001. Dette var en kvantumsnedgang på ca. 18 prosent. Nedgangen kom i første rekke i Sør-Trøndelag som gikk ned fra 248 tonn i 2001 til 178 tonn i 2002. Nord-Trøndelag holdt omtrent samme nivå som i 2001 med 96 tonn i 2002. Nordmøre hadde en reduksjon fra 28 tonn i 2001 til 17 tonn i 2002. I Vesterålen og på Helgeland var det en positiv økning fra 5 tonn begge steder i 2001 til henholdsvis 13 tonn og 12 tonn i 2002.

Ser man bort fra det gode året 2000, med et totalt kvantum pigghå på 765 tonn, har volumet stadig gått ned siden 1998.

Verdimessig utgjorde pigghåomsetningen 2,5 millioner kroner i 2002 og 3,1 millioner kroner i 2001. Oppnådd gjennomsnittspris ble kr 7,64 pr. kg. i 2002, mot kr 7,94 pr. kg. i 2001. Nord-Trøndelag oppnådde den høyeste gjennomsnittsprisen med kr 8,23 pr. kg.

Tabell 35: Ilandbrakt kvantum pigghå pr. distrikt 2001 og 2002 (tonn)

Sone	2001	2002
3 – Troms	6	5
4 – Vesterålen	5	13
5 - Lofoten/Salten	9	6
6 – Helgeland	5	12
7 – Nord-Trøndelag	95	96
8 – Sør-Trøndelag	248	178
9 – Nordmøre	28	17

Biprodukter; lever og rogn

Av biprodukter er det lever og rogn som utgjør mest i verdi. For leveranse av fersk torskelever er det kystfiskerne som leverer fangst i Lofoten og Vesterålen som stod for de største landingene. I disse distriktene er det seks damperier som produserer tran/olje og en hermetikfabrikk som kjøper lever til hermetisering. På slutten av året var det liten interesse for fryst lever til eksport og prisen var fallende på lagets auksjoner.

Tabell 36: Omsetning av viktige biprodukter i kvantum og gjennomsnittspris 2002, sammenlignet med tall for 2001 i parentes (tonn og kroner)

Produkt	Tonn	Gjennomsnittspris pr. kg
Torskelever	6.260 (4.600)	2,81 (3,47)
Seilever	150 (210)	2,61 (2,03)
Rogn	3.970 (3.050)	19,62 (18,45)
Hau	1.640 (1.790)	1,39 (2,22)
Total biprodukter	14.390 (11.850)	9,35 (9,06)

Hvorav solgt på auksjon/formidlet (kun 2002-tall):

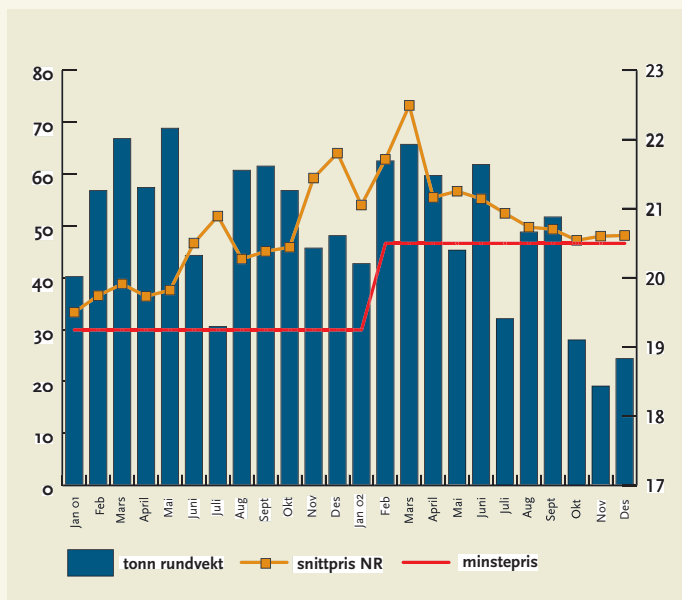
Torskelever	330	4,27
Seilever	30	3,73
Torsk og sei rogn	380	24,62

Rognkjeks (*Cyclopterus lumpus*)

Lagets omsetning av rognkjeksrogn fikk et kraftig løft i 2001 og ytterligere et løft i 2002. Omregnet i tønner rogn utgjorde omsetningen 6.100 tønner á 105 kg i 2001, mot 2.700 tilsvarende tønner i 2000. Kvantumet økte til 6.900 tønner i 2002. Verdimeessig representerte dette en økning fra 9,5 millioner kroner i 2000 til 22,3 millioner kroner i 2001 og videre til 27,0 millioner kroner i 2002. Det aller meste, nærmere bestemt 90 prosent av kvantumet i 2002, ble levert fra fisker til kjøper som rårogn. Resterende kvantum var levert sjøtilvirket i tønner. Minstepris ble betalt gjennom hele sesongen – for rårogn med kr 28,50 pr. kg. Prisen for sjøtilvirket rogn økte fra minstepris kr 4.300,- pr. tønne til kr 5.400,- pr. tønne for kvanta solgt etter at sesongen var avsluttet. Årsaken til den kraftige omsetningsøkningen var god tilgjengelighet av rognkjeks både i Finnmark, Troms og Vesterålen, samt at interessen blant kjøperne var god. Antall deltakende fartøyer økte fra ca. 300 i 2000 til ca. 500 i 2001 og videre til over 650 i 2002. Over halvparten av sistnevnte var fra Troms. Fisket var regulert med kvoter på 2000 liter rogn pr. båt, adgangsbegrenset til båter under 13 meter med eier ført i fiskermanntallet. Eventuell deltakelse med båt større enn 13 meter, var i tillegg betinget av tidligere deltakelse i minst ett av årene 1998-2000.

Skjell

Omsetningen av skjell (bløtdyr/muslinger) har hatt en meget god utvikling de siste 3 årene både med hensyn til kvantum og verdi. De to viktigste artene er kamskjell og hjerteskjell. I tillegg omsetter laget o-skjell, kuskjell, knivskjell, strandkrabber, snegler, men også en del tilvirket vare av haneskjell levert av russiske fartøyer. Sistnevnte leveranser består av ren muskel og av muskel med rogn.

Diagram 19: Omsetningen av kamskjell i lagets distrikt i 2001 og 2002 (tonn og kroner)

Lagets Trondheims-kontor omsatte vel 570 tonn kamskjell (*Pecten maximus*) i 2002 mot ca. 640 tonn i 2001, en reduksjon med ca 10 prosent. Verdien gikk ned med ca. 6 prosent fra 12,9 millioner kroner i 2001 til 12,1 millioner kroner i 2002.

Fangstingen av kamskjell skjer utelukkende ved dykking og i hovedsak på kysten av Sør-Trøndelag. I 2002 var det totalt 76 leverandører av kamskjell, mot 89 i 2001.

Mye av kamskjellene eksporteres til Europa, hvor Belgia, Italia og Frankrike er de viktigste landene. I 2002 ble det eksportert ca. 230 tonn, mot ca. 330 tonn i 2001. Verdien i 2002 utgjorde 11,6 millioner kroner.

Hjerteskjell er en relativt ny ressurs som man vil komme til å øke utnyttelsen av i fremtiden. Høstingen skjer i dag ved raking med rive i fjæra. Det er nå i gang et prosjekt hvor man blant annet skal se på nye høstingsmetoder. Prosjektet "Høsting av hjerteskjell i Nord-Norge" skal etter planen være ferdig i 2003. Laget hadde 48 leverandører av hjerteskjell i 2002.

Omsetningen av skjell totalt i Norges Råfisklags distrikt i 2002 var på vel 800 tonn til en første-håndsverdi på 23,5 millioner kroner, hvor omsetningen av haneskjell utgjorde 163 tonn til en verdi på 11,5 millioner kroner.

KONTROLLORDNINGER

Salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i råfisklovens § 7, saltvannsfiskelovens § 45 a jfr. §§ 7 og 11, forskrift om salgslagenes kontrollplikt og lagets egne forretningsregler. Kontrollen omfatter henholdsvis innkjøps-/salgskontroll hos registrerte kjøpere i lagets distrikt, kvote-/bifangstkontroll og kontroll med lagets egne bestemmelser.

I beretningsåret utgjorde den sentrale kontrollavdelingen i Tromsø 6,5 årsverk. Det benyttes også interne personellressurser ut over den faste kontrollavdeling til blant annet kvotekontroll. I tillegg til dette hadde alle de fire regionkontorene i sine respektive områder ansvar for å foreta løpende kontroll av registrerte sluttsetter og fysisk kontroll av landet kvantum fisk. Totalt ble det benyttet 7,5 årsverk til kontroll i 2002.

Kontrollavdelingen i Tromsø

Viktige oppgaver i den sentrale kontrollavdelingen er veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Kontroll med norske kvotebestemmelser ble gjennomført. Ressurskontroll hadde også i 2002 høy prioritet som følge av kompliserte kvotebestemmelser og periodiseringer.

Kontrollørene har også som oppgave å påse at sedler utfylles i henhold til regelverket, blant annet hva angår vekt, størrelse, etc. Man skal også påse at sedlene blir underskrevet av både kjøper og selger. Kontrollørene kan også bistå ved tvister mellom fiskekjøper og fisker/fartøy, og ved formidlingssalg fra lager ved å være med på kontrollveing. Utenlandske landinger kontrolleres på lik linje med norske landinger.

Innføringen av tilbudet om rekeprøver, har fra næringsaktørene i beretningsåret ført til en økende interesse og bruk av lagets tjenester.

Første kvartal 2002

Kvartalet startet med besøk ved regionkontoret i Kristiansund og påfølgende kontrollrunde i sone 9. Kontrollrunden ble gjennomført i samarbeide med Fiskeridirektoratet, der 11 ulike fiskekjøpere ble besøkt. Hensikten med kontrollrunden var å bli kjent med kjøperne i området og vise at Norges Råfisklag driver med fysisk kontroll på anleggene. Regionkontoret har i tillegg holdt møter med kjøpere/fiskere i området, hvor blant annet kvalitet og kvalitetskontroll har vært et viktige tema.

Vinterfisket etter torsk i Vesterålen og Lofoten er hvert år en stor utfordring. For å få til en optimal utnyttelse av tilgjengelige ressurser, ble det i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor i Nordland og Norges Råfisklags Svolvær-kontor

utarbeidet en plan for aktiviteten. Man ble enige om soneinndeling av områdene og sammensetting av kontrollteam. Kontrollavdelingen hadde kontinuerlig mellom 1 og 3 kontrollører i Vesterålen- og Lofoten-området fra og med uke 5 til og med uke 12 i 2002. Hele 80 til 90 prosent av lagets kontrollaktivitet ble utført sammen med Fiskeridirektoratet.

Samordning av kontrollressurser viser seg å være effektivt for å oppnå resultater. Første uka i januar 2002 ble det avholdt møte i "ressurskontroll gruppe nord". Dette er en samarbeidsgruppe for samordning av kontrollressurser bestående av Fiskeridirektoratet, Kystvakta og fiskesalgslagene som er representert i Nordland, Troms og Finnmark. I denne gruppa ble det planlagt fellesopplegg som omfattet vinterfisket, vårtorskfisket og omsetningskontroller sammen med andre etater som har kontrollansvar. I første kvartal ble bemanningen ved Vardø-kontoret utvidet. Dette medførte en styrking av kontrollkapasiteten, spesielt i Finnmark.

Andre kvartal 2002

Hovedvekten av kontrollene i andre kvartal ble lagt til Finnmark for å følge opp lagets bestemmelser under reguleringene av vårtorskfisket. I samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor og Kystvakta, ble det utført felles kontroller både fra fartøy og på landsiden. Kontrollavdelingen hadde kontinuerlig kontrollører i området fra uke 15 til og med uke 18. I etterkant av vårtorskfisket evaluerte man reguleringene under fisket og man gjennomførte kontroller for å avdekke eventuelle overtredelser.

7. mai ble andre møte i "ressurskontroll gruppe nord" avholdt. Her ble det utvekslet kontrollplaner og ideer for videre arbeid. Aktiviteten i andre kvartal ble også preget av årets blåkveitefiske som startet 10. juni. Under dette fisket var kontrollørene i arbeid i Vesterålen, med fokus spesielt på kvalitet.

I tillegg ble det foretatt kontroller under rognkjeks-fisket og i kvalsesongen med sjølproduksjon av kjøtt.

Tredje kvartal 2002

Kontrollavdelingen hadde i tredje kvartal høy aktivitet, spesielt når det gjelder rekeprøver. Ansettelse av ferievikar var nødvendig for å avhjelpe situasjonen, da avdelingen foretok prøver av mellom 60 og 70 prosent av de totale rekelandingene, hvilket vil si 54 prøver i perioden.

I perioden foregikk det også et betydelig seinotfiske, spesielt utenfor Vest-Finnmark. Her var lagets kontrollører tilstede på felles oppdrag sammen med Kystvakta og inspektører fra Fiskeridirektoratet i Finnmark.

Den 18. september ble årets tredje møte i "ressurskontroll gruppe nord" avholdt. Hovedvekten ble lagt på evaluering av planer og utveksling av erfaringer, og felles tiltak fremover.

Fjerde kvartal 2002

Fjerde kvartal var preget av høy aktivitet, spesielt med fokus på omsetningskontroller sammen med Fiskeridirektoratet og Finnmark Fylkesskattekontor. I tillegg gav kontrollavdelingen bistand til Økokrim og tollmyndighetene i forbindelse med etterforskning.

I perioden ble det arbeidet mye med kvalitetsfremmende tiltak i næringen, hvor blant annet Norges Fiskarlag var involvert. Videre ble det organisert kvalitetsmøter for næringsutøvere i Lofoten og Vesterålen i samarbeid med FHL.

Under kongekrabbefisket ble det også avviklet kontroller. Disse kontrollene ble utført av lagets Vardø-kontor sammen med personell fra Fiskeridirektoratet region Finnmark.

Generelt ble det gjennom kontrollåret 2002 brukt mye tid på kvalitetsarbeid gjennom tineprøver av fisk og reker, men også gjennom informasjonsaktiviteter rettet mot aktørene i næringen. Kvalitetsarbeidet vil bli en prioritert sak også for 2003 der man ser det som en målsetting å kunne være med på å heve den generelle standarden på norsk fisk og norske fiskevarer.

Kontrollomfang

I 2002 besøkte lagets kontrollavdeling 186 ulike fiskekjøpere. Det ble gjennomført 173 tineprøvekontroller av frosne fangster, hvorav 33 var av fisk og 140 var av reker.

Tabell 37: Kontrollomfang i perioden 1999-2002

	1999	2000	2001	2002
Bedriftsbesøk	150	127	48	186
Tineprøver fisk	70	64	37	33
Tineprøver reker	20	35	137	140
Omsetningskontroller *	8	7	7	3

*) Antall omsetningskontroller kan være misvisende i forhold til å dokumentere aktivitet. Noen av kontrollene er så omfattende at det medgår mange ukeverk. Dette var tilfelle i 2002.

Laget hadde i 2002 et godt samarbeide med Fiskeridirektoratets regionkontorer og Kystvakta, der det ble vektlagt gjensidig informasjonsutveksling. Det ble foretatt en rekke felles kontroller hvor det ble avdekket alvorlige brudd på lover og forskrifter. Kontrollavdelingens fordel av å samarbeide med nevnte etater, er blant annet deres utvidete hjemler til kontroll, og at man sammen dekker ett

større felt/område ved å samordne ressursene. Laget vil her spesielt fremheve foran nevnte samarbeide i "ressurskontroll gruppe nord".

MARKEDSUTVALGET

Norges Råfisklag har fra midten av 80-tallet hatt et eget markedsutvalg. Utvalget er styrets fagorgan innen markedsføring, og får årlige bevilgninger derfra. Bevilgningene brukes til markedsføring og produktutvikling med sikte på å fremme salget av produkter av hvitfisk og andre arter som laget har omsetningsretten til. Kvalitetsfremmende tiltak og profilering av Norges Råfisklag er også en del av utvalgets arbeidsområder.

Utvalget har fem medlemmer: To fiskere fra lagets styre, én fra administrasjonen og to medlemmer som er hentet fra eksterne miljøer. Sistnevnte var i deler av 2002 administrerende direktør Geir Inge Mikkelsen i Aquarius AS. Han ble erstattet av professor Svein Ottar Olsen ved Norges fiskerihøgskole i løpet av året. I tillegg var forskningssjef Roger Richardsen en av de eksterne medlemmene i 2002. Øvrige medlemmer fremgår av egen oversikt bak i beretningen.

Markedsutvalget disponerte i 2002 en bevilgning på 2,5 millioner kroner. Midlene i 2002 fordelte seg slik på ulike områder:

Markedstiltak og produktutvikling	1 425 000
Kvalitetsarbeid	600 000
Profilering	400 000
Studentoppgaver, -reiser m.v.	75 000

Av markedstiltakene gikk ca. 20 prosent til prosjekter rettet mot innenlandsmarkedet, mens resten gjaldt prosjekter mot eksportmarkedene. Det har vært spesiell fokus på kvalitetsarbeid i 2002.

Markedsutvalget mottar mange søknader om støtte. De fleste søknadene må avslås. Det gjelder i hovedsak søknader om sponsormidler. Når det gjelder markedsprosjekter, har utvalget merket mindre aktivitet på søknadssiden i 2002 enn i tidligere år. Den generelt vanskelige situasjonen i næringen ser ut til å legge en betydelig demper på interesse og mulighet for markedssatsing i bedriftene.

Av større prosjekter som utvalget har støttet kan nevnes:

- Omfattende prosjekt for utnyttelse av biprodukter av fisk.
- Prosjekt for konsumanvendelse av biprodukter.

- Prosjekt for utvikling av Nigeria som stabilt tørrfiskmarkedet, med hovedvekt på blant annet sei-produkter.
- Prosjekt for emballasjeutvikling for saltfisk.
- Designerprosjekt for innenlandsk merkevareproducent av fiskeprodukter.
- 3 større kvalitetsprosjekter.

I nevnte prosjekter bidrar markedsutvalget sammen med andre finansieringskilder. Utvalgets støtte er ofte viktig for å utløse andre midler og dermed for å sikre gode prosjekter. En vesentlig del av midlene utvalget hadde til disposisjon i 2002 gikk til ovennevnte prosjekter. Resten gikk til en del mindre prosjekter.

Det å synliggjøre og profilere fiskerne og Norges Råfisklag som fiskernes egen salgsorganisasjon er en viktig oppgave også i rekrutteringsøyemed. Gjennom markedsutvalgets bevilgninger støttes idrett og kultur i fiskeriavhengige områder. Laget ønsker på denne måte å bygge opp en positiv profil om fiskeriene blant barn og unge.

INFORMASJONSVIRKSOMHET

Norges Råfisklag har en sentral posisjon i første-håndsomsetningen av fangst fra og med Nordmøre til og med Finnmark. For laget er det derfor viktig å ha en god informasjonsflyt og -utveksling med fiskere, fiskekjøpere, fiskeri- og havbruksnæringens øvrige aktører, sentrale myndigheter, politikere på riks- og lokalplan og folk flest på kysten. For å nå ut med informasjon, for å få viktige signaler tilbake og for å sikre en god debatt i og om næringen, er fiskerimedierne og spesielt Fiskeribladet og Fiskaren prioriterte arenaer og samarbeidspartnere. Sentralt står også NRKs lokalkontorer, kystens lokalaviser og de medier på riksplan som har tatt mål av seg å dekke fiskeri- og havbruksnæringens virksomhet.

En viktig og stadig mer benyttet informasjonskanal, er lagets internettsider med adresse www.rafisklaget.no. Man registrerer økt trafikk og anvendelse, spesielt fra mediene og næringens aktører. Også forskningsinstitusjoner, studenter og skoleelever har vist seg å være ivrige brukere. Etter at det på internettsidene ble mulig for den enkelte å skreddersy og selv hente ut mye av den informasjon man ønsker, har de manuelle forespørslene om omsetningsinformasjon avtatt. Gledelig er det at man stadig registrerer at flere fiskere også har fått tilgang til internett, enten hjemmefra og/eller ombord.

Fra lagets virksomhet innen informasjon og samfunnskontakt, stod spesielt følgende tema og områder i fokus i 2002:

1. Råfiskloven og fiskesalgslagenes virke i medhold av denne kystens grunnlov for å ivareta sentrale oppgaver av betydning for nasjonen som hele, aktørene i fiskeri- og havbruksnæringen og folk flest på kysten.
2. Salgslagenes kontrollvirksomhet og samarbeidet med Fiskeridirektoratet og Kystvakta for å styrke og effektivisere kontrollen. Knyttet til kontroll og et viktig tema i denne sammenheng, har vært å fremme Råfisklagets syn om at oppdrettet marin fisk på samme måte som villfanget fisk også bør underlegges en organisert omsetning.
3. Motivasjon og belønning for topp kvalitetsbehandling av råstoff. Dette inkluderer alle aktiviteter i kjeden fra fiskefartøy via fiskekjøper/–industri til norsk sjømat bys fram i markedene. Tilbakemeldinger fra markedene viser at norske aktører, til tross for et sterkt fokus på kvalitet over en lengre tid, fortsatt har forbedringspotensiale. Møter om kvalitet ble i 2002 og skal også i begynnelsen av 2003 gjennomføres både med fiskere og kjøpere før neste hovedsesong.
4. Valutasituasjonen og kronas styrke i forhold til sentral handelsvaluta i markedet, og de store utfordringer og belastninger fiskeri- og havbruksnæringen sammen med øvrige eksportnæringer har slitt med som en følge av dette.
5. Svak utvikling og tøff konkurranse i eksportmarkedene for norsk sjømat, herunder spesielt saltfisk og frossen filet.

6. Fiskerimessa i Trondheim i august 2002.

Regionsjef Hagbart Vebostad serverer krabbeprodukter under Fiskerimessa i Trondheim.

7. Rollen som leverandør av informasjon og rapporter som grunnlag til prisdrøftelser og markedsarbeid. Rapporter distribueres i næringen og er også tilgjengelige på lagets nettsider.

8. Fiskeribladet og styrets beslutning om å avvikle dagens abonnementsordning, der man gradvis skal gå over på en ordning hvor fiskerne selv betaler for abonnementet. Bakgrunnen for dette er at ordningen etter hvert har lagt beslag på en for stor del av lagsavgiften/driftsgrunnlaget for Norges Råfisklag, og at abonnementsordningen også har gjort det vanskelig for Fiskeribladet å videreutvikle seg som avis.

ØKONOMI

Oppgjør gjennom laget

Med innsendte sluttsedler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. I følge forretningsreglene har fisker krav på å motta oppgjør innen 21 dager etter levering av fangst. Ved betaling etter 21 dager utbetales renter til fiskerne. Etter den reduksjon av oppgjørstiden som ble gjennomført i 2000, er gjennomsnittlig oppgjørstid 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til forbedret økonomi og likviditet for fiskerne, og reduserer behovet for å ta ut forskudd på fangstoppgjør hos fiskekjøper.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. I 2002 kom flere kjøpere i økonomiske vanskeligheter, og uten oppgjørssystemet kunne fiskere blitt påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag.

Gjennom oppgjørsordningen sikres fiskerne like leveringsvilkår og kjøperne like konkurransevilkår. Det er derfor viktig å påse at regelverket rundt ordningen følges. Det vanligste avviket er knyttet til utbetaling av forskudd. Adgangen til å få utbetalt forskudd direkte hos kjøper har vært en fordel både for fisker og kjøper, men i en del tilfeller er denne adgangen direkte blitt misbrukt. I tillegg til at dette medfører ulike leverings- og konkurransevilkår, så påføres fiskeren en stor risiko for tap og det svekker lagets kontroll med utestående i forhold til den garantien som er stilt.

I 2002 var det flere tilfeller der fiskere ikke hadde mottatt forskudd som var påført sluttseddel, og som ved kjøpers konkurs, risikerte et økonomisk tap. Det er derfor nødvendig å ta en gjennomgang av regelverket for å vurdere en reduksjon av forskuddsadgangen og presisering av fiskers plikt til aktsomhet. Et annet tiltak er å gjennomføre en økt kontrollaktivitet for å sikre at regelverket følges.

Det har i 2002 vært foretatt oppgjør for fangster til en verdi av omlag 4,0 milliarder til norske fiskere som har levert fangst i Norges Råfisklags distrikt. Totalt ble det foretatt ca. 138.000 oppgjør. Det utbetales 2 eller 3 ganger pr. uke på bakgrunn av innsendte sluttsedler.

Det blir foretatt utbetalinger av oppgjør til både post- og bankkonti samt utbetaling gjennom utbetalingsanvisninger som kan heves i bank. Det anbefales

fales at overføring til bank eller post foretas både med bakgrunn i sikkerhet og at oppgjøret mottas hurtigere for fiskerne.

Som en tilleggstjeneste under oppgjørsordningen er det utviklet et opplegg med betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Eksempel på dette er at noen fiskere overfører et fast beløp til egen skattetrekkkonto etter bortfall av ordningen med sikringstrekk. Mange fiskere inngår avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Hovedbankforbindelse

Etter vedtak på styrets møte i januar 2002 inngikk Norges Råfisklag en ny avtale med Fokus Bank som hovedbankforbindelse (bildet under). Fokus Bank har vært lagets hovedbank siden 1994.

Nytt økonomisystem

Det nye økonomisystemet fra Axapta ble satt i drift 1. januar 2002. Omleggingen fra det gamle systemet gikk forholdsvis problemfritt, og det nye systemet fungerer tilfredsstillende

INFORMASJONSTEKNOLOGI (IT)

Norges Råfisklag har gjennom 2002 styrket den interne infrastrukturen, blant annet er hele adressestrukturen i nettverket byttet, noe som gir langt større fleksibilitet og sikkerhet. Oppgradering av maskinvare og standard programvare er gjort etter behov gjennom hele året. Med visshet om at den teknologiske ryggraden er god, har laget valgt å legge vekt på løsninger som synes utad:

Webtjenester

Norges Råfisklag har arbeidet spesielt med å tilby web-tjenester til fiskerne og fiskekjøperne. Det er allerede mer enn 50 fiskere og 20 fiskekjøpere som benytter en slik tjeneste basert på informasjon om egen fiskeriaktivitet. Fisker kan blant annet se oppfisket kvantum for kvotebelagte fiskeslag, kontostatus og auksjonspriser oppnådd for eget/egne fartøy. Kjøper kan blant annet se kjøpt kvantum rund vekt fordelt pr. vareslag pr. år, saldo på egen konto og saldo på konsern. Opplysningene baserer seg på de til enhver tid mottatte sluttsedler.

Elektronisk sluttseddel i ny utgave

Etter flere års elektronisk utveksling av sluttsedler og returmeldinger mellom fiskekjøperne og laget, har en nå i drift en helt ny løsning for dette. Sluttseddelen er utformet i XML (eXtensible Markup Language) og sendes inn fra fiskekjøperen til Norges Råfisklag med e-post. På samme måte sendes returmeldingen tilbake. XML blir den nye standarden for elektroniske meldinger og e-post er åpenbart en tjeneste på internett som har kommet for å bli. Det nye er e-post i maskin-til-maskin kommunikasjon. Det er allerede over 60 kjøpere som er i gang med denne nye løsningen. Systemet er både teknologisk moderne og rimelig i drift for alle parter.

Norges Råfisklag vil fortsette utviklingen med å effektivisere og forbedre innsamlingen av sluttseddeldata.

Elektronisk auksjon

Norges Råfisklag har etablert en egen elektronisk auksjon i Tromsø - i første omgang for auksjon av reker. Løsningen er teknisk sett lik auksjonene på Nordmøre og i Lofoten, men man kjører i Tromsø på eget utstyr og er uavhengig av timeplanen for de øvrige auksjonene. Tromsø-auksjonen tenkes etter hvert utvidet til også å omfatte andre fiskeslag.

Kommunikasjon til havs

Norges Råfisklags to systemer for elektronisk meldingsutveksling med fartøyene - FangstLink og Fisknett - er inne i en konsolideringsfase der utviklingen går mot flere Fisknett-brukere og stagnasjon i antall FangstLink-brukere. Dette er naturlig ettersom FangstLink baserer seg på NMT 450 og at Telenor har varslet nedlegging av dette mobilsystemet ved utgangen av 2004. Parallelt med utviklingen av Fisknett, er det en tett og positiv dialog med Telenor Mobil angående alternativer når NMT 450 stenges. Dette gjelder både behovet for tale og datatrafikk. Ulike satellittsystemer er allerede i bruk, men alle disse er svært kostbare i bruk og har mindre kapasitet enn for eksempel GSM mobiltelefon.

RÅFISKLAGSKORTET

I løpet av våren 2002 ble Råfisklagskortet lansert også for mannskap. Dette ble veldig godt mottatt av fiskerne, og et brev som ble sendt ut til ca. 12.000 mottakere resulterte i at over 400 svarte på henvendelsen. I samme tid ble det annonsert med helsides annonser, noe som må sies å ha vært den tyngste annonse-kampanjen i Råfisklagskortets historie.

Råfisklagskortet har fortsatt en voksende trend i markedet for betalingskort hvor det i 2002 ble tegnet 365 nye avtaler. Dette medførte at det pr. 31.12.2002 var 1.950 fiskere som hadde Råfisklagskortet. I tillegg ble kortet gjort tilgjengelig for ansatte i lagets eierorganisasjoner, samt for ansatte og medlemmer av Norges Fiskarkvinnelag.

Innen utgangen av 2002 ble det undertegnet en rabattavtale på levering av skipselektro og -elektronikk. Denne avtalen tok til å gjelde fra 01.01.2003 for innehavere av Råfisklagskortet.

Saldo på Råfisklagskontoene har i gjennomsnitt i 2002 vært totalt kr 225,5 millioner. Dersom kortinnehaverne hadde plassert disse midlene på en vanlig brukskonto hos en annen bank, ville de gått glipp av betydelige renteinntekter. I tillegg er det viktig å merke seg at kundene ved hjelp av Råfisklagskortet kan "presse" renta opp på sine

andre konti i andre banker; man bruker altså de gode betingelsene på Råfisklagskortet som et forhandlingsargument for bedre rentebetingelser andre steder.

Når man tar med rabattene kortinnehaverne får hos samarbeidsbedriftene, er den totale gevinsten for fiskerne i 2002 beregnet å utgjøre ca. kr 14 millioner. Altså, Norges Råfisklag forbedret i 2002 fiskernes økonomi med kr 14 millioner for de som hadde Råfisklagskortet. I lagets fremtidige strategi skal kortet utvikles videre med lønnsomme funksjoner og tjenester.

VALG OG OPPNEVNINGER TIL TILLITSVERV

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2002 foretatt valg og oppnevninger til tillitsverv i selskaper og utvalg hvor laget har representasjonsrett. En oversikt over lagets representasjon i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerierhverningen er satt opp bak i beretningen.

Statistikkens mester – honnørbeskrivelse fra en fiskerijournalist om Odd Halvorsen (til høyre), mangeårig bidragsyter til statistikk i Norges Råfisklags årsberetninger og ellers til næringens medier og aktører. Bildet ble tatt under en samling før han ble pensjonist.

Tabell 38: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt etter anvendelse 2002

VARESORT	Kvantum (tonn)					Verdi (1000 kr)	
	FERSK	FRYS/HERM.	SALTING	HENGING	DYREFOR	TOTAL	TOTAL
TORSK	32 874	162 196	72 986	1 473		269 529	3 050 035
SKREI	2 766	373	15 500	25 671		44 310	593 171
HYSE	19 388	33 288	787	205		53 668	516 546
SEI	14 721	27 607	64 076	2 372		108 776	451 543
LANGE	354	103	3 496	772		4 725	57 784
BROSME	956	246	5 099	457		6 758	51 154
LYR	1 177	36	222	5		1 440	11 103
BLEIKE	24					24	177
KVEITE	415					415	16 886
BLÅKVEITE	2 488	4 314				6 802	79 445
FLYNDRE	856	242				1 098	10 217
SKATE	91					91	221
STEINBIT	860	1 090				1 950	12 702
BREIFLABB	1 270	14	2			1 286	33 017
UER	5 548	2 991	29			8 568	57 559
ISGALT	6	11				17	50
KVITLAKS	5 560	119				5 679	19 660
PIGGHÅ	326					326	2 493
ÅL	8					8	219
DIVERSE	738	3 497			628	4 863	9 348
FISK I ALT	90 426	236 127	162 197	30 955	628	520 333	4 973 330
BIPRODUKTER						14 392	134 555
SMÅKVAL						776	22 183
SKALLDYR OG BLØTDYR						63 469	661 656
TOTAL OMSETNING							5 791 724

Tabell 39: Totalomsetning 1940–2002

(Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditalle er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr	År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr	År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr
1940	208.141	29.527	1961	330.191	297.981	1982	403.551	1.987.888
1941	203.368	59.410	1962	306.506	275.018	1983	373.718	2.032.106
1942	181.752	60.820	1963	324.486	295.158	1984	378.615	2.138.646
1943	144.451	54.491	1964	310.337	290.757	1985	348.597	2.285.741
1944	149.952	57.983	1965	360.782	391.963	1986	315.285	2.672.478
1945	111.861	45.774	1966	383.017	426.017	1987	344.107	3.082.595
1946	226.004	77.199	1967	341.307	387.485	1988	318.025	2.504.406
1947	303.505	116.961	1968	351.677	408.878	1989	279.965	2.223.209
1948	248.103	102.144	1969	384.675	419.671	1990	236.361	2.366.686
1949	237.769	107.327	1970	406.245	484.040	1991	278.751	3.082.242
1950	261.045	125.656	1971	412.057	637.643	1992	336.632	3.421.003
1951	297.534	180.709	1972	425.131	695.534	1993	387.268	3.445.158
1952	301.299	192.021	1973	387.232	742.950	1994	446.273	4.081.976
1953	279.541	178.802	1974	371.311	973.655	1995	456.286	4.594.394
1954	247.434	173.556	1975	336.073	814.717	1996	445.620	4.193.683
1955	286.916	213.641	1976	383.579	1.168.632	1997	541.376	4.850.308
1956	346.492	239.725	1977	410.303	1.408.011	1998	497.111	6.065.452
1957	278.645	215.494	1978	378.704	1.382.418	1999	467.795	6.559.644
1958	318.946	247.452	1979	377.650	1.444.953	2000	433.842	6.208.220
1959	341.413	273.215	1980	348.926	1.625.268	2001	421.796	6.279.506
1960	315.484	267.257	1981	391.888	1.977.684	2002	432.419	5.791.724

Tabell 40: Kvantums- og verdiutvikling fisk rund vekt 1998–2002

	1998		1999		2000		2001		2002	
	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr
Torsk/skrei	376.232	3.646.139	337.618	4.000.515	296.168	3.668.469	301.060	3.869.024	313.887	3.643.233
Hyse	67.399	536.957	47.825	473.092	45.208	469.769	55.260	621.460	53.678	516.550
Sei	126.068	624.161	123.956	605.251	106.521	436.981	103.836	463.807	109.093	451.624
Lange	6.448	66.084	6.283	66.259	5.097	56.832	4.112	58.550	4.726	57.784
Brosme	8.021	60.123	9.967	73.935	8.866	62.066	7.605	59.164	6.758	51.154
Lyr	886	5.517	1.196	8.838	1.547	11.403	1.188	8.835	1.440	11.103
Blåkveite	6.582	96.732	12.153	153.535	10.473	166.471	11.392	184.014	6.808	79.447
Steinbit	5.747	32.521	4.306	25.107	2.452	14.032	1.758	11.950	1.951	12.703
Breiflabb	358	6.396	671	12.805	1.441	36.234	2.173	61.960	1.285	33.017
Flyndre	2.175	16.341	2.361	17.684	2.077	17.426	1.188	10.491	1.110	10.240
Kveite	295	9.452	327	10.766	401	15.367	377	15.341	415	16.886
Uer	16.331	105.475	15.437	99.964	13.892	93.000	11.981	84.485	8.591	57.582
Kvittlaks	4.716	17.077	5.846	17.903	4.479	13.120	7.344	27.143	5.837	19.696
Pigghå	457	2.393	703	4.750	765	5.079	397	3.451	326	2.493
Sjøltilv. tørrfisk	3.652	29.632	2.114	20.669	2.320	22.037	2.429	23.689	2.090	19.037
Sjøltilv. saltfisk	6.138	49.049	3.219	28.415	3.496	31.958	1.511	14.765	1.937	20.185

Tabell 41: Krabbeomsetning/anvendelse 1998–2002

	1998		1999		2000		2001		2002	
	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr
Kongekrabbe	124	4.603	202	9.819	211	23.073	478	40.026	652	67.250
Krabbe forøvrig										
Konsum	228	2.783	155	1.909	1.393	10.037	1.816	14.228	2.297	18.049
Hermetik	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nedl. i skjell	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fabrikk	1.906	10.388	1.849	10.469	795	4.482	899	5.582	1.016	6.667
I alt	2.258	17.774	2.206	22.197	2.399	37.592	3.193	59.836	3.965	91.966

Tabell 42: Småvalomsetning 1998–2002

	1998		1999		2000		2001		2002	
	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr
Småvalkjøtt	754	22.421	697	19.775	607	18.454	692	21.170	725	22.178
Spekk	198	595	148	445	77	211	250	1.479	51	5
I alt	952	23.016	845	20.220	684	18.665	940	22.649	776	22.182

Tabell 43: Omsetning småvalkjøtt og spekk 1991–2002 (hele landet)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Kval kvote (stk)	110	296	314	232	425	580	671	753	655	549	671
Kval fanget (stk)	95	217	273	217	388	503	624	589	487	552	634
Fartøy i fangst (stk)	6	27	29	32	31	32	34	34	32	34	35
Kvantum kjøtt (tonn)	121	353	422	335	556	732	912	697	713	837	911
Snittpris kjøtt (kr)	27,03	45,94	37,21	30,79	27,64	29,86	29,32	28,39	29,99	30,74	29,64
Kvantum spekk (tonn)	28	91	58	119	121	46	225	148	94	304	69
Snittpris spekk (kr)	0,01	0,50	0,38	23,11	0,10	2,02	2,62	3,00	2,26	5,52	0,10
Av nevnte parti ble det omsatt i andre salgslag (tonn)		22	16	9	37	50	158	142	123	199	166

Tabell 44: Kvantumsutvikling fisk etter anvendelse 1997–2002 (tonn)

Anvendelse fersk/rundfrysing	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk/skrei	77.526	56.115	45.131	44.391	38.604	35.639
Hyse	21.228	19.875	14.218	15.979	18.814	19.388
Sei	17.614	16.676	15.259	16.459	15.937	14.721
Blåkveite	5.265	4.910	7.178	4.316	4.875	2.488
Breiflabb	200	354	661	1.433	2.160	1.270
Kvitlaks	2.539	4.713	5.489	4.446	6.880	5.560
Flyndre	415	865	695	871	699	856
Uer	9.888	11.690	11.421	10.546	8.064	5.548
Steinbit	3.184	2.617	1.620	971	930	860
Pigghå	337	457	703	764	397	326

Anvendelse filetfrysing/hermetik	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk/skrei	173.859	148.369	160.038	153.076	160.573	162.569
Hyse	63.916	43.514	30.395	26.804	34.872	33.288
Sei	41.030	50.169	43.668	32.253	31.297	27.607
Blåkveite	1.115	1.666	4.942	6.152	6.496	4.314
Steinbit	3.420	3.103	2.643	1.293	823	1.090
Kvitlaks	370	3	35	4	417	119
Uer	3.231	4.556	3.913	3.307	3.876	2.991

Anvendelse salting/saltfilet	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk/skrei	200.795	149.260	114.375	75.919	80.568	88.486
Hyse	3.293	3.858	3.054	2.039	1.370	787
Sei	47.198	58.343	63.045	56.559	54.970	64.076
Lange	3.306	4.666	4.795	4.037	3.254	3.496
Brosme	5.186	5.241	6.431	6.273	5.656	5.099

Anvendelse henging	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk	1.397	624	1.930	2.348	2.393	1.473
Skrei	22.486	21.812	16.047	20.387	18.894	25.671
Hyse	180	140	148	384	197	205
Sei	474	817	1.925	1.185	1.663	2.372
Lange	1.365	1.193	926	633	578	772
Brosme	499	612	1.298	1.007	655	457

Tabell 45: Faktisk betalte priser for fisk sløyd uten hode 1997-2002 (kroner pr kg)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Torsk	9,55	14,45	17,26	17,97	18,44	16,84
Skrei	9,85	14,14	21,35	23,18	23,75	20,08
Hyse	7,26	10,86	13,47	14,27	14,74	13,43
Sei	5,31	6,97	7,21	6,00	5,92	5,97
Lange	11,91	14,39	14,80	13,99	15,12	14,57
Brosme	8,12	10,50	10,32	9,71	9,11	10,56
Annet	11,22	11,83	14,81	16,56	21,07	17,30
Total fisk	8,91	12,76	14,99	15,52	15,89	14,11

Tabell 46: Minstepriser for utvalgte fiskesorter sløyd uten hode 1998–2002 (kroner pr kg)

Sortering	1998		1999		2000		2001		2002			
	Vinter	Vår	Sommer	Høst	Vinter	Vår	Sommer	Høst	Vinter	Vår	Sommer	Høst
Torsk/skrei												
over 2,5 kg	1210	1210	1400	1510	1685	1685	1800	1800	1900	1900	2000	2000
1,0–2,5 kg	960	960	1180	1310	1425	1425	1475	1475	1560	1560	1560	1560
Hyse												
over 8 hg	670	670	800	1025	1125	1125	1200	1200	1260	1260	1430	1430
Sei												
over 2,3 kg*	610	610	660	735	735	735	690	620	640	640	590	600
1,2–2,3 kg*	490	490	555	650	650	650	575	500	535	520	470	480
Brosme												
over 2,0 kg	800	800	850	925	950	950	950	950	950	1000	950	950

*) Vektgrensene for sei var 1,4 og 2,5 kg fram til 26. april 1998. De nye vektgrensene ble 1,2 og 2,3 kg

LAGETS REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN PR 31.12.2002

Fiskeribladet AL:

Medlemmer:

Alf-Erik Veipe - styreformann
Thor Wold

Varamedlemmer:

1. Thor E. Kalsaas

Fiskernes Ulykkeskasse:

Medlemmer:

Gunnar Nilsen (samarb.utv.)
Hilmar Blikø (styret)

Varamedlemmer:

Knut Henden
Hagbart Vebostad

Fiskernes Hus AS:

Medlemmer:

Kjell Hastad - styreleder
Gudmund Mikkelsen
Alf-Erik Veipe - styremedl. og daglig leder

Varamedlemmer:

Trygve Myrvang
Thor Wold
Turid Iversen

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:

Medlemmer:

Robert Hansen
Trygve Myrvang

Varamedlemmer:

Kystmuseet i Nord-Trøndelag (NORVEG):

Medlem:

Svein Ove Haugland

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Varamedlem:

Svein Ove Haugland

Marinvest AS:

Medlemmer:

Einar Frismo - styreleder
Paul Kåre Aandahl
Trygve Myrvang
Gudmund Mikkelsen
Kjell Hastad - daglig leder

Varamedlemmer:

Jan A. Lerbukt
Alf-Erik Veipe

Krabbeutvalget:

Medlemmer:

Idar Gustad
Hilmar Blikø
Ingvald Olsen

Varamedlem:

Gunnar Nilsen

Samvirkegården AS:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Varamedlem:

Sjøgata 41/43 ANS:

Medlemmer:

Trygve Myrvang - styreformann
Alf-Erik Veipe

Norges Råfisklags Pensjonskasse:

Medlemmer:

Thor Wold - formann
Gunnar Nilsen
Alf-Erik Veipe - daglig leder

Varamedlemmer:

Gudmund Mikkelsen
Tommy Nygård

Skibotn-terminalen AS:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Varamedlem:

Willy Godtliebsen

Såkorninvest-Nord AS:

Varamedlem:

Svein Ove Haugland

Norges Råfisklags Hjelpesfond:

Medlemmer:

Thor E. Kalsaas - formann
Erling Bendiksen
Werner Kiil

Varamedlemmer:

1. Hermod Lorentsen
2. Svein Johansen
3. Jarle Schjølberg

Råd/utvalg:

Arbeidsmiljøutvalget:

Medlemmer:

Svein Ove Haugland
Alf-Erik Veipe
Stein-Are Sivertsen
Lisbeth Drotz

Reklameutvalget for småvalkjøtt:

Medlem:

Thor E. Kalsaas

Varamedlem:

Ragnhild Molvik

Fiskerinæringens Informasjonsutvalg for reker:

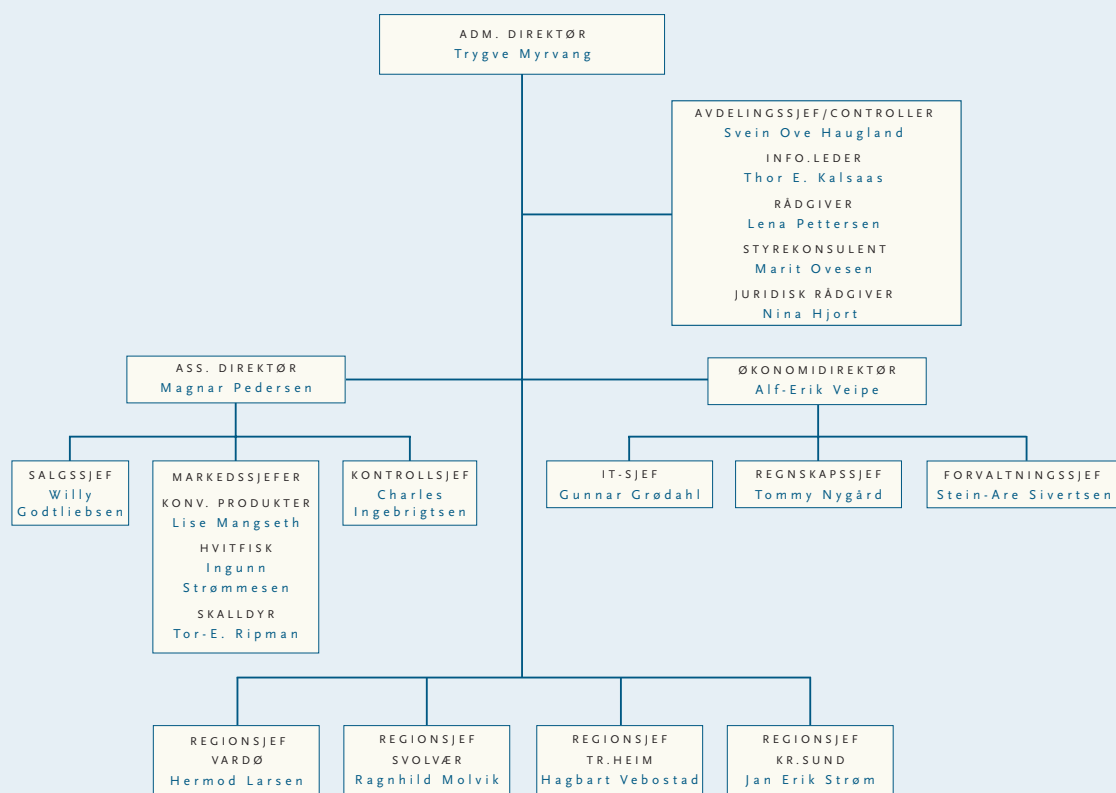
Medlemmer:

Trygve Myrvang - formann
Gudmund Mikkelsen

Varamedlemmer:

Willy Godtliebsen
Jan A. Lerbukt

ORGANISASJONSPLAN

Norges Råfisklag er en av seks salgsorganisasjoner som i medhold av Råfiskloven organiserer førstehåndsomsetning av fisk i Norge. Fem av fiskesalgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torsk-fisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Nordmøre til og med Finnmark. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Kristiansund, Trondheim, Svolvær og Vardø. I 2002 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 585.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 5,8 milliarder kroner.

www.rafisklaget.no

Norges Råfisklag
Postboks 6162
9291 Tromsø
Telefon 77 66 01 00
Telefax 77 68 69 89
firmapost@rafisklaget.no
www.rafisklaget.no